CERO SENIN

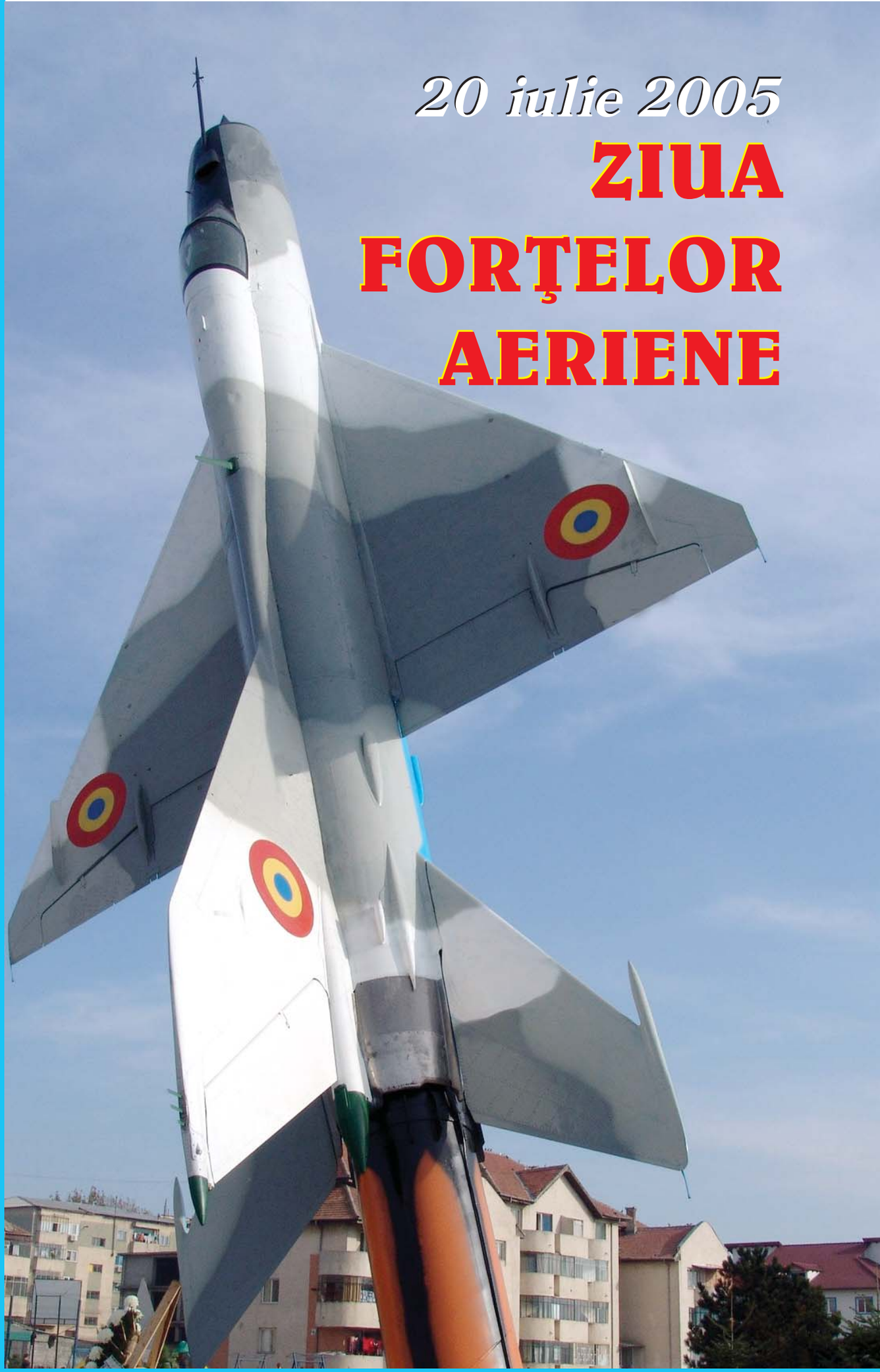

20 iulie 2005

ZIUA FORŢELOR AERIENE

Publicaţie editată de
Statul Major al Forţelor Aeriene

Nr. 5 (82) ■ 2005

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Up Search Folders History Move To Copy To Delete Undo Views

Address CUPRINS

CER SENIN

- Arhiva – www.roaf.ro
  - Nr. 1/2005
  - Nr. 2/2005
  - Nr. 3/2005
  - Nr. 4/2005
- Nr. 5/2005
  - CUPRINS
    - Agendă (4)
    - Eveniment (7)
    - NATO – în schimbare (14)
    - Forţele Aeriene în sprijinul sinistraţilor (18)
    - “Pândarii” de pe muntele captiv (22)
    - Ziua Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române (26)
    - Forţele aeriene în lume (28)
    - Aerospaţiale (34)
    - Aplicaţii ale războiului electronic (36)
    - Cazuri speciale (39)
    - Artileria antiaeriană după război (40)
    - Simboluri ale credinţei – Sfântul Ilie (42)
    - Am primit la redacţie (43)
    - Puncte de vedere (44)
    - Managementul timpului (46)
    - Sport (48)
    - Incurs în cotidian (49)
    - Exerciţiul real “FREE EAGLE – 2005 (50)
- LECTURĂ PLĂCUTĂ!

Eveniment

Pagina 26

Misiune de excepţie

Pagina 18

Instrucţie

Pagina 13

Reportaj

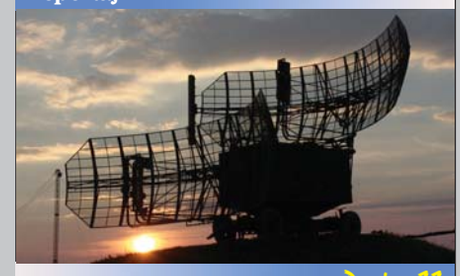

Pagina 22

Interviu

Pagina 44

Îmblânzirea Fierului

Mersul, hrana, focul, piatra, roata, fierul, cerul...

Omul, creație zămislită sub canoanele civilizației actuale, totdeauna a privit spre cer. Soarele i-a rânduit zilele, luna i-a veghiat nopțile, din cer au coborât zeii și spre cer omul a ridicat brațele a bucurie, a neputință ori a izbândă. După semnele cerului, omul și-a înțeles menirea și și-a rânduit devenirea, și tot din cer i-au fost date armele meșteșugirilor sale. Când Cortes i-a întrebat pe șefii azteci din ce își fac cuțitele, aceștia i-au arătat cerul. Maiașii din Yucatan, incașii din Peru, ca și aztecii din Mexic, prelucrau numai fierul meteoritic, punându-l mai presus decât aurul. Popoarele antice aveau cea mai veche denumire a fierului, formată din semnele pictografice "cer" și "foc". Originea celestă a fierului rămâne atestată de cuvântul grecesc "siedros" – stea strălucitoare.

Cerul – imaterial și nemărginit – a ispitit mereu și mereu spiritele oamenilor. Delicat în alcătuire și perceput ca o atingere fugară în creștetul capului, schimbător și fragil ca o vibrație nu bine precizată, pătruns de imponderabilitatea oricărei treceri, cerul rămâne armătura viguroasă a lumii și a vieții. Solul ferm al înrădăcinării zborului unde fragilitatea seamănă cu trăinicia, suavitatea cu consistența, gingășia cu puterea.

Fierul – transcendere a mineralului în viu, simbol al durității și duratei – ne-a dat unelte. Ele, de la simplul cuvânt la cea mai avansată dintre sondele spațiale, sunt o rearanjare a naturii și realității primordiale. Avionul – singur și ultim reazem palpabil și material în nemărginirea imaterială a cerului mișcător – unește astăzi, uimitor de repede, punctele fixe ale acestei planete. Îl primim ca fier întrupat, aducând până la noi o pildă istorică a unei treimi regale – Vuia, Vlaicu, Coandă –, a puterilor sufletești românești, revelație a unor minți strălucite și a unei demnități așezate. Spărgând aparent invulnerabila densitate a materiei, meșteșugind-o într-o comprimare ca de resort, ctitorii tagmei zburătorilor au dat fierului puterea explozivă a spiritului lor și au dus lumea cu un pas mai departe. Au ridicat-o în cer. I-au dăruit aripi.

Zborul – această denumire privilegiată a mersului prin aer cu semnul de drum al greutății convertite în gravitate – este măsura îmblânzirii unei căderi care, sub suflul minții omenești, capătă dinamismul înălțării. Zborul rămâne o zidire în pietrele și fierul cerului, o înnobilare de rang înalt, unsă cu mirul victoriei și investită cu demnitatea ființei umane.

Fierul, o dată îmblânzit, domesticit rămâne.
Și, astfel, ca citind într-un abecedar, înțelegem: omul, cerul, fierul, zborul.
O alcătuire perfectă, ce va dăinui întru eternitate!

Căpitan-comandor

DUMITRU BERBUNSCHI

ÎNTÂLNIREA ANUALĂ A ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR AERIENE CU ATAŞAŢII APĂRĂRII, MILITARI, AERO ŞI NAVALI ACREDITAŢI LA BUCUREŞTI

În ziua de 5 iulie 2005, la sediul Statului Major al Forţelor Aeriene Române a avut loc întâlnirea anuală a şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** cu ataşaţii apărării, militari, aero şi navali acreditaţi la Bucureşti.

La întâlnire au participat: din partea Ucrainei – **căpitanul de rangul II Ivan Toka,** ataşat militar; din partea Serbiei şi Muntenegrului – **colonelul Cedomir Truta,** ataşat al apărării; din partea Republicii Franceze – **locotenent-colonelul Daniel Mercey,** ataşat aero, ataşat adjunct al apărării; din partea Republicii Elene – **colonelul Georgios Chatzikostantinou,** ataşat al apărării, militar şi aero; din partea Republicii Federale Germania – **locotenent-colonelul Johannes Maria Risse,** ataşat al apărării; din partea Republicii Italiene – **generalul de brigadă Fabio Palladini,** ataşat militar, aero şi naval; din partea Regatului Ţărilor de Jos (Olanda) – **comandorul Sjoerd Johannes Hoekstra Bonnema,** ataşat al apărării, militar, aero şi naval; din partea Regatului Unit al Marii Britanii şi al Irlandei de Nord – **colonelul Anthony Alexander Alan Beattie,** ataşat al apărării, şi **locotenent-comandorul Mark Stanley,** ataşat militar adjunct; din partea Republicii Slovace – **locotenent-colonelul Luboš Salák,** ataşat al apărării; din partea Statelor Unite ale Americii – **colonelul Richard McClellan,** fostul ataşat al apărării şi aero, **colonelul Barbara Kuennecke,** actualul ataşat al apărării şi aero, **locotenent-colonelul Richard Blaier Liebl,** ataşat pentru Trupele de Uscat, **căpitan-comandorul Ronald Thomas Schall,** ataşat naval, şi **maiorul Cantrell,** asistent militar pentru ataşatul aero; din partea Republicii Ungare – **locotenent-colonelul Tamás Kisvári,** ataşat al apărării, militar şi aero; din partea Republicii Populare Chineze – **colonelul superior Jinrong Tong,** ataşat militar, aero şi naval; din partea Republicii Bulgaria – **colonelul Petar Kostov,** ataşat al apărării; din partea Republicii Irak – **generalul-locotenent Iskander Witwit,** ataşat al apărării; din partea Regatului Norvegiei – **căpitanul (n) Jan Roar Bakke,** ataşat al apărării; din partea Federaţiei Ruse – **colonelul Alexander Loginov,** ataşat militar adjunct; din partea Republicii Arabe Egipt – **generalul de brigadă Khaled Mohamed Ismail Mohamed,** ataşat al apărării; din partea Poloniei – **locotenent-colonelul Wojciech Polak,** ataşat militar adjunct.

A participat, de asemenea, **comandorul Laurenţiu Anghelescu,** şeful Secţiei Legături Militare Externe din Ministerul Apărării Naţionale.

Oaspeţilor le-au fost prezentate principalele aspecte vizând compunerea, misiunile, dotarea şi actualul stadiu al reformei Forţelor Aeriene Române.

ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR AERIENE I S-A DECERNAT DIPLOMA DE ONOARE A ASOCIAŢIEI "GEORGE C. MARSHALL" ROMÂNIA

Vineri, 24 iunie 2005, ***generalului-locotenent Gheorghe Catrina,*** *şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, i-a fost decernată* ***DIPLOMA DE ONOARE*** *a Asociaţiei „George C. Marshall" România* ***„pentru merite deosebite în procesul integrării în NATO a României".***

Înalta distincţie a fost înmânată de ***dr. Doru Frunzulică,*** *preşedintele Asociaţiei „George C. Marshall" România. La solemnitate a participat* ***colonelul dr. Ion Petrescu,*** *şeful Trustului de Presă al Armatei, organizatorul festivităţii.*

APUNTĂRI CU IAR-330 PE FREGATA "REGELE FERDINAND"

Primele apuntări ale unui elicopter românesc – IAR-330 – la bordul fregatei „Regele Ferdinand" au fost executate de către echipaje ale Escadrilei 863 Elicoptere, aparţinând Bazei 86 Aeriană, în data de 30 iunie 2005.

Apuntările au fost executate atât în condiţiile în care fregata se afla în marş, cât şi la ancoră (în larg). Zborurile elicopterului au fost dirijate de echipajul navei, acest experiment constituind un prim antrenament în vederea primirii la bord a elicopterelor ce vor face parte din dotarea fregatei.

„A fost o misiune foarte dificilă, deoarece piloţii noştri nu au mai efectuat apuntări din anul 1999. Totodată, elicopterul IAR-330 nu este adaptat spaţiului destinat acestui scop pe puntea fregatei. Elicopterele care vor intra în dotarea navei urmează să fie transformate conform anumitor standarde. În aceste condiţii, este necesar ca şi procedurile de apuntare să fie rescrise, în funcţie de caracteristicile elicopterului" – ne-a explicat **comandorul Tudorel Duţă,** şeful Secţiei Doctrină şi Standarde din cadrul Statului Major al Forţelor Aeriene, participant la misiune în calitate de pilot instructor.

Echipajele care au efectuat apuntările au fost constituite din următorii profesionişti ai manşei: **căpitan Alexandru Ionescu** şi **locotenent-comandor Florin Puţanu** (apuntare cu fregata la ancoră, în larg); **locotenent Viorel Cojocaru** şi **locotenent Cristian Dobroghin** (apuntare cu fregata în marş).

De remarcat faptul că piloţii deţin certificate eliberate de către US Marine Corps pentru apuntări pe nave NATO. Acestea au fost obţinute în urma participării la exerciţiile internaţionale Cooperative Partner 1998 şi Cooperative Partner 1999.

Locotenent MIRCEA BARAC
Foto: CĂTĂLIN OVREIU

AJUTOR UMANITAR

Înţelegând situaţia grea prin care trec mii de oameni din zonele afectate de inundaţii, Statul Major al Forţelor Aeriene a hotărât ca anul acesta sumele de bani destinate sărbătoririi Zilei Forţelor Aeriene să fie donate persoanelor sinistrate.

Aceeaşi destinaţie a fost dată şi încasărilor din timpul demonstraţiilor aeriene precum şi celor provenite din vânzarea obiectelor simbolice, în bazele unde s-au organizat asemenea activităţi.

Un gest de înalt umanism s-a consumat în judeţul Timiş, unde şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina** a înmânat, personal, obiecte unor familii bănăţene care au avut de suferit de pe urma inundaţiilor în acest judeţ.

Din sumele donate imediat după acele evenimente de către personalul Forţelor Aeriene au fost cumpărate 90 de frigidere şi 90 de aragazuri, care au fost oferite sinistraţilor din comuna Uivar. Cei care au beneficiat de bunurile donate au fost selecţionaţi de către consilierii comunali, prioritate având bătrânii care nu mai au pe nimeni şi familiile cu mulţi copii.

„Nu numărul obiectelor donate e important, ci faptul că în astfel de momente omenia iese la suprafaţă. Dacă fiecare colectivitate umană, nelovită de nenorocire, ar dona asemenea bunuri, atunci lucrurile s-ar îndrepta mai repede" – a declarat liderul Forţelor Aeriene. **(P.B.)**

SEMINAR JOINT AIR DEFENCE

În perioada 21 – 23.06.2005, la Cercul Militar Național din București, s-a desfășurat, sub egida Comitetului NATO pentru Apărare Antiaeriană (NATO Air Defence Comittee – NADC), seminarul cu tema „Apărarea Aeriană Întrunită“ (Joint Air Defence).

La seminar au participat delegați ai statelor membre NATO și ai celor partenere, printre care: generalul-maior Mansfred Lange, vicepreședintele Comitetului NATO pentru Apărare Antiaeriană, locotenent-colonelul Jukka Ahlberg, comandantul Secțiunii Operaționale Aeriene, colonelul Robert Lowenstein, șeful Ramurii de Planificări și Politici Internaționale din Statul Major German al Forțelor Aeriene. Partea română a fost reprezentată de comandantul Comandamentului Operațional Aerian Principal, generalul de flotilă aeriană Fănică Cârnu, reprezentantul național în NADC, care a condus o echipă de experți în domeniul apărării aeriene din Statul Major al Forțelor Aeriene.

Obiectivele seminarului au fost abordate din perspectiva NATO, pe de o parte, din perspectiva României, pe de altă parte. Din perspectiva NATO, s-au evidențiat următoarele aspecte: ◆prezentarea apărării aeriene a NATO ca misiune întrunită (joint); ◆sublinierea modificărilor survenite în doctrinele categoriilor de forțe prin prisma implementării apărării antiaeriene întrunite; ◆realizarea unui schimb de experiență în domeniu; ◆prezentarea proiectului politicii NATO privind apărarea aeriană întrunită; ◆cunoașterea țării gazdă.

Perspectiva României și, totodată, cea a Forțelor Aeriene Române, s-a axat pe: ◆oferirea unui cadru adecvat dezbaterilor pe tema apărării aeriene întrunite, în vederea facilitării implementării acestui principiu; ◆ realizarea unei imagini clare a situației actuale, la nivel NATO și al statelor membre; ◆ determinarea avantajelor oferite de realizarea apărării aeriene întrunite, a schimbărilor necesare și a modului de acțiune în vederea atingerii acestui deziderat.

S-au urmărit, de asemenea, așa cum ne-a declarat comandantul Comandamentului Operațional Aerian Principal, generalul de flotilă aeriană Fănică Cârnu: ❒îmbunătățirea nivelului de comunicare dintre experții din domeniul apărării antiaeriene, prin desfășurarea unui program social care să permită participanților săi să descopere România; ❒ sublinierea rolului principal al Forțelor Aeriene în cadrul unui sistem integrat de apărare aeriană și determinarea relațiilor între categoriile de forțe; ❒ pregătirea ideologică și doctrinară privind posibilitatea înființării și dislocării unui detașament român pentru asigurarea securității zborului în zone de securitate NATO, începând cu anul 2007.

Seminarul s-a desfășurat, structural, pe trei etape: ■ 21.06.2005 – briefing de prezentare: obiective și politici ale forțelor întrunite; ■ 22.06.2005 – evenimente sociale: vizite pe Valea Prahovei la diferite obiective turistice (Muzeul Vânătorilor, de la Posada, Muzeul Peleș, Castelul Bran, Cetatea Râșnovului); ■ 23.06.2005 – sesiuni de lucru pe grupuri: grupul 1 – cu temă principală de abordare „Rolul forțelor aeriene în executarea operațiunilor speciale”; grupul 2 – probleme de integrare a forțelor navale în contextul extinderii atribuțiilor tuturor forțelor întrunite; ■ concluzii ale seminarului.

Prin anvergura și profunzimea temelor abordate, prin spiritul exemplar de muncă în echipă dovedit în cadrul sesiunilor de lucru, prin relațiile socio-profesionale stabilite prin etapele programului social, dar, mai ales, prin rezultatele sale, cel de-al 17-lea seminar NADC s-a dovedit a fi un bun exercițiu de conlucrare a structurilor de comandă.

Plutonier-major SORIN SĂFTOIU

EXERCIŢIU COMUN ROMÂNO-FRANCEZ

În zilele de 16–22 iunie 2005, în Tabăra de Instrucție și Poligonul de Trageri Sol-Aer „General de brigadă Ion Bungescu”, de la Capu Midia, a avut loc un exercițiu comun româno-francez de instruire și de tragere cu rachete sol-aer, la care au participat subunități aparținând Regimentului 53 Rachete Sol-Aer (România) și Regimentului 54 Artilerie (Franța).

Activitățile desfășurate în comun au constat, în principal, din deplasarea în cadru tactic a forțelor participante la exercițiu, prezentarea tehnicii de luptă specifică (Complexul de rachete sol-aer ROLAND – Franța, Complexele de rachete sol-aer CA-94 și CA-95 – România), antrenamente în teren și la simulator, trageri de instrucție și de luptă în poligon – pe ținte parașutate lansate de la sol și pe manșe tractate de avion. În ziua de 19 iunie 2005, subunitățile române și franceze au executat trageri cu 6 rachete ROLAND, 3 rachete sol-aer A-94 și 2 rachete sol-aer A-95. În ziua următoare, în prezența șefului Statului Major al Forțelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** și a comandantului Brigăzii de Artilerie Antiaeriană din care face parte Regimentul 54 de Artilerie francez, **generalul de brigadă Ollivier Thierry,** s-au executat trageri cu 6 rachete de tipul ROLAND.

Exercițiul comun româno-francez s-a încheiat cu rezultate foarte bune, punând în evidență profesionalismul și coeziunea subunităților participante, legăturile strânse dintre militarii români și francezi, aliați de nădejde în cadrul Alianței Nord-Atlantice.

Căpitan ADRIAN ENĂCHESCU

Complexul ROLAND

CA-95

MESAJUL PREŞEDINTELUI ROMÂNIEI, ADRESAT AVIATORILOR MILITARI ŞI CIVILI CU PRILEJUL ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Îmi este deosebit de plăcut ca, de Ziua Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române, zi în care îi omagiem pe aceia care slujesc cu credinţă şi devotament aripile patriei, să adresez calde felicitări şi urări de bine tuturor aviatorilor militari şi civili ai României.

Dintotdeauna, omul a năzuit să zboare, să-şi învingă limitele, să se desprindă de sol şi să cutreiere, aidoma păsărilor, înălţimile de azur ale patriei. A încercat mai întâi legendarul Icar, dar pământenii au reuşit cu adevărat să se ridice în văzduh cu circa o sută de ani în urmă. Este un motiv de mândrie pentru noi, românii, faptul că printre pionierii aeronauticii mondiale s-au numărat şi Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Henri Coandă, iluştri înaintaşi ai unei strălucite pleiade de constructori, piloţi, navigatori, tehnicieni, controlori de trafic, care au dovedit, generaţie după generaţie, virtute şi onoare, creativitate şi talent, temeritate şi jertfă de sine, făcând istorie în domeniul zborului şi ridicând necontenit prestigiul, faima şi respectul de care astăzi se bucură, pretutindeni în lume, aviaţia României. Pentru opera lor inegalabilă, pentru gloriosele tradiţii pe care ni le-au lăsat moştenire, se cuvine să le păstrăm vie amintirea şi să le urmăm pilda şi devotamentul, înflăcărarea şi patriotismul.

Folosesc acest prilej aniversar pentru a evoca minunatele fapte de arme ale aviatorilor militari, tributul lor de sânge pentru Reîntregirea Patriei şi a Neamului, actele de eroism din timpul celui de-al doilea război mondial, truda din perioada postbelică pentru trecerea la aviaţia supersonică, însuşirea tehnicii militare celei mai performante, ridicarea gradului de profesionalism al tuturor luptătorilor aerieni. Merită să remarcăm aici contribuţia Forţelor Aeriene Române la integrarea ţării noastre în NATO, modul exemplar în care personalul acestei categorii de forţe de elită şi-a îndeplinit misiunile ordonate, în cooperare cu aliaţii nord-atlantici, în exerciţiile şi aplicaţiile multinaţionale, strădania cu care îndeplineşte serviciul de luptă sub comandă NATO.

Un rol important în dezvoltarea şi amplificarea traficului aerian, în afirmarea aeronauticii româneşti pe plan internaţional l-au avut şi îl au aviaţia civilă, de transport, aviaţia sportivă şi utilitară. Remarcabilele izbânzi ale înaintaşilor în cucerirea spaţiului aerian sunt întregite, astăzi, de eforturile lăudabile ale tuturor categoriilor de personal aeronautic civil, de la sol şi din aer, care, prin profesionalism exemplar şi înaltă responsabilitate, fac faţă cu succes exigenţelor apartenenţei României la NATO, integrării ţării noastre în Uniunea Europeană.

Trebuie să ne adresăm mai activ tinerilor, să-i atragem spre lumea magică, dar aspră şi plină de rigoare, a zborului. Visul românesc al zborului trebuie dus mai departe, pentru că el a creat mari caractere şi ne-a dat certitudinea că ne putem depăşi limitele.

Din păcate, la sărbătoarea lor, temerarii apărători ai frontierei de azur a Ţării nu se pot bucura de prea multe momente festive. 20 iulie i-a găsit, ca şi în zilele premergătoare, în posturile datoriei, înrolaţi trup şi suflet, cu aparatele lor de zbor, dar şi cu inima, chiar şi cu braţele, în nobila misiune de salvare a celor loviţi crunt de furia carbă a apelor dezlănţuite. 24 de ore din 24 s-au aflat în localităţile calamitate, au ajutat oamenii să-şi pună la adăpost ce brumă le-a mai rămas, i-au transportat în locuri ferite, i-au aprovizionat cu apă, hrană şi medicamente. Ei, toţi, s-au comportat eroic, au dat dovadă de înalte calităţi morale, de solidaritate umană, de generozitate şi altruism. Au dovedit astfel, încă o dată, că binemeritată preţuirea, stima şi recunoştinţa tuturor cetăţenilor României, tuturor celorlalţi camarazi de arme.

Stimaţi aviatori,

Sunt încredinţat că manifestările dedicate Zilei Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române, atmosfera sărbătorească şi dragostea cu care sunteţi înconjuraţi vor constitui noi imboldiri şi determinări în a vă pregăti şi mai conştiincios, în a vă perfecţiona măiestria şi profesionalismul. Vă doresc succes, sănătate şi noi împliniri!

TRAIAN BĂSESCU
Preşedintele României

M E S A J LA SĂRBĂTOAREA SFÂNTULUI MARE PROOROC ILIE TESVITEANUL, OCROTITORUL SPIRITUAL AL AVIAŢIEI ROMÂNE

"Păzeşte vistieria cea bună ce ţi-a fost încredinţată prin Duhul Sfânt Care locuieşte între noi"
(II Timotei 1,14)

Iubiți fii duhovnicești!

Cu prilejul sărbătorii Sfântului și Marelui Prooroc Ilie Tesviteanul, ocrotitorul spiritual al Aviației Române, binecuvântăm cu părintească dragoste pe toți vitejii aviatori, care străbat și apără văzduhul țării noastre, cu curaj și dăruire față de semeni, purtând cu cinste numele neamului nostru dincolo de fruntariile țării.

Ca și ocrotitorul lor, Sfântul și Marele Prooroc Ilie, toți acești slujitori ai înălțimilor dau mărturie că sunt călăuziți în misiunea lor de lumina credinței în Dumnezeu și de spiritul de dăruire jertfelnică pentru viața celorlalți, în slujba cărora își pun cunoștințele temeinice dobândite cu osârdie în anii de pregătire pentru folosirea și conducerea acestor moderne aparate de zbor.

La fiecare Sfântă Liturghie Biserica se roagă pentru toți "cei ce călătoresc prin aer", deopotrivă piloți militari și civili, pasageri sau personal de bord.

Din iubire și respect față de toți cei care, în diverse moduri, au slujit și slujesc țara, apărând la nevoie hotarul cerului românesc sau intervenind în situațiile de criză prin care trece neamul nostru, în momente de grea cumpănă, sărbătoarea Sfântului Ilie a devenit și zi de cinstire și de pomenire a tuturor celor ce și-au aflat sfârșitul vieții pretutindeni în slăvile cerului.

Astăzi, de ziua închinată Aviației Române, prin misiunea și prin glasul Întâistătătorului ei, Biserica neamului vă binecuvântează, amintindu-vă că sunteți, deopotrivă, fii ai Bisericii și ai neamului, având datoria morală să păstrați neîntinată ființa și cultura acestui popor mărilor; acest adevăr să vă călăuzească și să vă îmbogățească sufletele cu virtute, statornicie și conștiință curată, spre respectarea legilor și disciplinei care ocârmuiesc Aviația Română.

Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și Împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!

✞ **TEOCTIST**
Arhiepiscop al Bucureştilor, Mitropolit al Munteniei şi Dobrogei, Locţiitor al Cezareii Capadociei
şi Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

MESAJ COMUN PRIVIND SĂRBĂTORIREA ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Respectând o nobilă şi frumoasă tradiţie, o dată cu praznicul Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, patronul spiritual şi ocrotitorul celor care slujesc aripilor patriei, sărbătorim, azi, 20 iulie, Ziua Aviaţiei Române.

În acest moment de înălţătoare mândrie patriotică şi satisfacţii profesionale, gândurile şi sentimentele aviatorilor militari şi civili se îndreaptă pline de recunoştinţă spre iluştrii lor înaintaşi, spre toţi aceia care, în momentele grele ale existenţei statului nostru, fără a-şi precupeţi sângele şi viaţa, au făcut suprema jertfă pentru ca ţara să fie liberă, suverană şi respectată în lume, pentru gloria aeronauticii naţionale şi universale.

Pe drumul măreţ inaugurat de strălucitii pionieri ai aviaţiei române şi mondiale Traian Vuia, Aurel Vlaicu, Henri Coandă, de ceilalţi renumiţi inventatori şi pasionaţi ai zborului, o întreagă pleiadă de constructori, piloţi, navigatori, tehnicieni şi specialişti de înaltă clasă au trudit generaţie după generaţie şi au ridicat pe trepte tot mai înalte prestigiul şi faima Aviaţiei Române.

Stimaţi aviatori militari,

Este de datoria noastră morală ca acum şi pururea să evocăm strălucitele fapte de arme săvârşite de combatanţii aviaţiei militare în cele două mari conflagraţii ale secolului al XX-lea, când, făcând dovada unui profesionalism desăvârşit, a dragostei deosebite faţă de ţară şi popor, dar şi a unui curaj exemplar, s-au luptat cu cele mai puternice forţe aeriene ale lumii, înregistrând succese răsunătoare, care le-au adus stima şi consideraţia binemeritate. Totodată, în perioada postbelică, în deceniile marcate de trecerea la instruirea pe o tehnică de luptă modernă, superioară, determinată de înzestrarea unităţilor şi marilor unităţi cu avioane reactive, supersonice, de noile strategii ale întrebuinţării aviaţiei în câmpul tactic, s-au afirmat cu tărie redutabile serii de zburători de elită, de tehnicieni de mare clasă.

La sărbătoarea din acest an, personalul din Forţele Aeriene Române raportează performanţe notabile în procesul instruirii şi al interoperabilităţii, la exerciţiile şi aplicaţiile executate în ţară şi peste hotare, în comun cu categorii de forţe similare din statele membre ale Alianţei Nord-Atlantice, din care şi România face parte cu drepturi şi obligaţii depline, şi în care şi-a demonstrat, de fiecare dată, capacitatea de reacţie promptă şi sigură la toate misiunile încredinţate.

Avem convingerea că şi în continuare veţi manifesta acelaşi profesionalism ireproşabil, seriozitate şi spirit de răspundere, ordine şi disciplină, ambiţie şi tenacitate în parcurgerea amplului proces de reformă structurală, aceeaşi dragoste fierbinte faţă de categoria de forţe din care faceţi parte.

Fie ca această zi aniversară să vă însufleţească şi să vă sporească spiritul de abnegaţie şi credinţă faţă de interesele supreme ale României!

Stimaţi aviatori civili,

Sărbătorirea Zilei Aviaţiei Române se constituie într-un fericit prilej de rememorare a împlinirilor din epoca de pionierat a aeronauticii naţionale, ca şi a înfăptuirilor remarcabile ale generaţiilor contemporane, care au făcut ca România să cucerească un loc de alească cinstire între naţiunile cu bogate tradiţii în aviaţia civilă.

Este demn de relevat că toate categoriile de personal aeronautic civil, fie că îşi desfăşoară activitatea la sol, fie în aer, sunt animate de un înalt grad de responsabilitate, dovedesc o foarte bună cunoaştere a îndatoririlor, îşi onorează cu cinste încrederea pe care le-o acordă partenerii de contracte şi persoanele fizice care apelează la serviciile lor, aviaţia civilă română fiind, în acelaşi timp, pregătită să facă faţă cu succes noilor provocări legate de integrarea în Uniunea Europeană.

Consacraţi-vă întreaga inteligenţă şi putere de muncă sporirii siguranţei zborului, ridicaţi-vă necontenit nivelul cunoştinţelor şi deprinderilor profesionale! Manifestaţi loialitate şi respect faţă de culorile naţionale oriunde vă veţi afla în lume, contribuiţi la sporirea prestigiului României şi la promovarea imaginii sale pe toate meridianele globului!

Dragi aviatori,

Cu prilejul sărbătoririi Zilei Aviaţiei Române, vă adresăm calde şi sincere felicitări, vă urăm succese tot mai mari în întreaga activitate, vă dorim sănătate, prosperitate şi bucurii alături de cei dragi!

Bunul Dumnezeu şi Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul să vă binecuvânteze şi să vă aibă în pază!

La mulţi ani!

MINISTRUL APĂRĂRII NAŢIONALE
TEODOR ATANASIU

MINISTRUL TRANSPORTURILOR, CONSTRUCŢIILOR ŞI TURISMULUI
GHEORGHE DOBRE

M E S A J U L
ŞEFULUI STATULUI MAJOR GENERAL
CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII
ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Sărbătorirea Zilei Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române o dată cu prăznuirea Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, patronul spiritual al Forţelor Aeriene, constituie pentru mine un bun prilej de a mă adresa aviatorilor militari, întregului personal din categoria dumneavoastră de forţe.

Dumneavoastră toţi sunteţi continuatori demni ai unor iluştri înaintaşi şi ai unor glorioase tradiţii ale nobilei dumneavoastră arme, v-aţi dedicat întreaga capacitate şi putere de muncă îndeplinirii, în cele mai bune condiţii, a misiunilor încredinţate, a ordinelor comandanţilor şi şefilor de la toate nivelurile la care vă desfăşuraţi activitatea.

Prin tot ceea ce aţi realizat până acum, atât în exerciţiile şi aplicaţiile bi şi multinaţionale executate în comun cu omologii din celelalte state membre NATO, cât şi prin capabilităţile şi profesionalismul dovedite constant în misiunile comune desfăşurate în cadrul coaliţiilor internaţionale, aţi dovedit o dată în plus că ne meritãm locul în cadrul Alianţei Nord-Atlantice.

Apreciez extrem de mult efortul dumneavoastră şi vă mulţumesc din inimă tuturor!

Ştiu bine că la baza tuturor succeselor pe care le-aţi obţinut au stat dragostea şi devotamentul dumneavoastră faţă de armată, faţă de patrie, respectul faţă de profesia aleasă, abnegaţia, dăruirea, spiritul de răspundere, preţuirea şi încrederea pe care v-o acordă cetăţenii României.

Deşi anul acesta nu putem să sărbătorim aşa cum se cuvine ziua dumneavoastră, recunoştinţa din ochii tuturor celor pe care i-aţi ajutat în aceste zile este cel mai frumos dar pe care vi l-aţi putea dori. Gestul de a dona fondurile destinate acestui eveniment, atrase prin sponsorizări, subliniază, dacă mai era nevoie, calităţile umane excepţionale care v-au recomandat şi până acum.

Să fiţi mereu la înălţimea acestor consideraţii, să binemeritaţi onoarea şi sentimentele ce le nutrim faţă de curajoşii apărători ai fruntariilor de azur ale Ţării!

La această frumoasă sărbătoare, vă felicit călduros şi vă urez sănătate, noi împliniri, fericire şi prosperitate alături de cei dragi!

Cer senin şi La mulţi ani!

General dr.
EUGEN BĂDĂLAN

M E S A J U L
ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR AERIENE
CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII
ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Sărbătorim, la 20 iulie, o dată cu prăznuirea Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, ocrotitorul spiritual al temerarilor zborului, Ziua Forţelor Aeriene Române. Este o zi cu o mare încărcătură emoţională pentru întregul personal înrolat sub Drapel, bărbaţi şi femei care îşi fac datoria faţă de Patrie în cadrul categoriei noastre de forţe. Tuturor acestora le aduc mulţumiri, felicitându-i călduros pentru modul exemplar în care îşi îndeplinesc, zi de zi, sarcinile şi misiunile specifice.

Continuatori ai iluştrilor înaintaşi – Vlaicu, Vuia, Coandă, Oberth, Bungescu –, moştenitori ai unor frumoase tradiţii la care au contribuit, timp de un veac, cu mintea, fapta şi exemplul lor, toate generaţiile, toţi cei care alcătuiesc astăzi Forţele Aeriene Române – aviatori, artilerişti şi rachetişti sol-aer, radiolocatorişti, genişti şi transmisionişti – îşi dedică generos puterea de muncă, energia şi creativitatea ridicării necontenite a nivelului profesional, întăririi ordinii şi disciplinei, îndeplinirii ireproşabile a atribuţiilor regulamentare, a tuturor misiunilor interne şi internaţionale.

Evoc, şi cu acest prilej sărbătoresc, prestanţa deosebită, unanim recunoscută, a personalului Forţelor Aeriene Române în cadrul exerciţiilor bi şi multinaţionale, al misiunilor executate în comun cu partenerii noştri din NATO, contribuţia sa remarcabilă la creşterea prestigiului Armatei şi al României în lume, temeinicia şi rigoarea cu care este îndeplinit serviciul Poliţie Aeriană.

Suntem o categorie de forţe de elită şi ne comportăm la nivelul pe care noul nostru rol în structura Alianţei Nord-Atlantice îl incumbă şi-l pretinde. Ştiu că faceţi eforturi deosebite pentru a fi şi a rămâne întotdeauna la înălţime. Prin fidelitatea dumneavoastră faţă de arma şi specialitatea alese, prin respectul faţă de sine, prin devotamentul şi spiritul de sacrificiu manifestate în toate situaţiile, prin abnegaţia cu care slujiţi interesele supreme ale Ţării, v-aţi atras, binemeritat, respectul, preţuirea, simpatia şi încrederea cetăţenilor României.

Vă urez, de Ziua Forţelor Aeriene Române, să transmiteţi pe mai departe valorile şi tradiţiile moştenite de la înaintaşi, să dovediţi, în orice împrejurare, aceleaşi frumoase virtuţi, acelaşi profesionalism pilduitor, aceeaşi bărbătească înrolare în finalizarea tuturor misiunilor ce vi se vor încredinţa. Prin aceasta veţi dovedi că aparţineţi, cu adevărat, unei categorii de forţe de elită, unei armate în care onoarea şi mândria îi sunt valori de căpătâi.

La această frumoasă sărbătoare de suflet, vă urez multă sănătate, noi împliniri, fericire şi prosperitate alături de cei dragi!

La mulţi ani!

General-locotenent
GHEORGHE CATRINA

MESAJUL ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR NAVALE CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Sărbătorirea Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, patronul spiritual şi ocrotitorul celor care slujesc cu credinţă şi devotament aripile patriei, este momentul în care personalul aviaţiei militare şi civile, solidar cum a fost întotdeauna, îşi îndreaptă gândurile de mulţumire şi recunoştinţă spre iluştrii înaintaşi, spre toţi aceia care, fără a-şi precupeţi sângele şi viaţa, s-au jertfit pentru apărarea independenţei patriei.

În prezent, dumneavoastră reprezentaţi o categorie de forţe importantă, care a contribuit la realizarea obiectivelor Armatei Române şi a participat cu consecvenţă şi profesionalism la înfăptuirea actului istoric de la 2 aprilie 2004 – admiterea ţării noastre în NATO.

Între Forţele Aeriene şi Forţele Navale au existat dintotdeauna relaţii foarte bune de cooperare şi colaborare: aplicaţiile şi exerciţiile tactice desfăşurate în cooperare, conferinţele, seminariile, colocviile, atelierele de lucru şi cursurile desfăşurate în comun au evidenţiat legătura strânsă dintre structurile noastre şi, în prezent, necesitatea consolidării acesteia, în condiţiile noilor provocări şi ale misiunilor ce le avem de îndeplinit ca membru al Alianţei Nord-Atlantice.

Misiunile pe care le îndepliniţi în cadrul Armatei Române sunt de o complexitate deosebită, iar rezultatele obţinute fac dovada pregătirii, competenţei şi profesionalismului personalului militar şi civil din aceste structuri.

La baza tuturor succeselor pe care le-aţi obţinut au stat dragostea şi devotamentul dumneavoastră faţă de armată, faţă de patrie, respectul faţă de profesia aleasă, abnegaţia, dăruirea, spiritul de răspundere şi disciplină care vă sunt caracteristice. Prin toate acestea v-aţi atras stima, preţuirea şi încrederea pe care v-o acordă cetăţenii României.

Cu prilejul Zilei Aviaţiei Române, vă adresez sincere felicitări şi îmi exprim sentimentele mele de aleasă consideraţie şi preţuire faţă de personalul din structura dumneavoastră, vă transmit urările marinarilor militari de sănătate, prosperitate, cât mai multe realizări, succese pe drumul integrării depline în NATO, CER SENIN şi BUN CART ÎNAINTE!

La mulţi ani!

Contraamiral
dr. GHEORGHE MARIN

MESAJUL ŞEFULUI STATULUI MAJOR AL FORŢELOR TERESTRE CU PRILEJUL SĂRBĂTORIRII ZILEI FORŢELOR AERIENE ŞI AVIAŢIEI ROMÂNE

Sărbătorirea Zilei Forţelor Aeriene Române în zi de creştinească prăznuire a Sfântului Mare Prooroc Ilie Tesviteanul îmi oferă plăcutul prilej să vă adresez, în numele militarilor din Forţele Terestre şi al meu personal, sincere şi calde felicitări, urări de sănătate, precum şi mari împliniri în activitatea pe care o desfăşuraţi.

Aniversarea acestei prestigioase componente a forţelor armate române constituie o dovadă elocventă a rolului important pe care-l are în slujirea intereselor ţării, a idealurilor de libertate, dreptate şi neatârnare ale poporului român.

Succesele obţinute de Forţele Aeriene în instruire şi în îndeplinirea misiunilor încredinţate sunt, deopotrivă, contribuţii importante la întărirea prestigiului Armatei României şi motivaţia respectului şi preţuirii ce vi le purtăm.

Suntem bucuroşi de cooperarea permanentă pe multiple planuri dintre Forţele Terestre şi Forţele Aeriene spre beneficiul cauzei comune de apărare a fiinţei neamului şi a pământului românesc, de manifestare şi afirmare deplină a rolului României în NATO.

Cu ocazia aniversării Zilei Forţelor Aeriene, vă felicit şi vă doresc dumneavoastră şi familiilor dumneavoastră multă sănătate, fericire, prosperitate şi îndeplinirea tuturor aspiraţiilor!

General-locotenent
dr. SORIN IOAN

Cu prilejul Zilei Forţelor Aeriene şi a Aviaţiei Române, pe adresa şefului Statului Major al Forţelor Aeriene au mai trimis mesaje de felicitare: **generalul de armată (r) Marin Dragnea**, preşedintele ANVR; **generalul-maior dr. Cristea Dumitru**, şeful Direcţiei Comunicaţii şi Informatică; **generalul de brigadă dr. Mugurel Pârvulescu**, comandantul Comandamentului Transmisiunilor; **generalul de brigadă dr. Ion Bârloiu**, comandantul Corpului 1 Armată Teritorial; **generalul de brigadă dr. Nicolae Popescu**, comandantul Şcolii de Aplicaţie pentru Apărare NBC şi inspector pentru Apărare NBC; **generalul de brigadă dr. Costică Silion**, inspectorul general al Jandarmeriei Române; **colonelul dr. Viorel Ostropel**, în numele comandantului (rectorului) Academiei Forţelor Terestre "Nicolae Bălcescu".

Le mulţumim foarte mult tuturor!

După "ALPHA", Detaşamentul "BRAVO" se află în misiune de pace în Bosnia-Herţegovina

BRAVO, BĂIEŢI!

O primă legătură cu unul din şefii elicopteriştilor militari români care s-au instalat, deja, la Banja Luka, precum şi informaţiile „interceptate" de la cei cu care cooperează în cadrul operaţiunii „ALTHEA", inclusiv de la reprezentanţi englezi şi olandezi, ne-a pus în faţa unor veşti foarte bune în legătură cu misiunea de pace pe care membrii detaşamentului „BRAVO" o îndeplinesc în Bosnia-Herţegovina.

Echipajele au intrat în serviciul permanent de luptă mai repede şi cu mai multă uşurinţă decât era de aşteptat. Au fost executate misiuni şi zboruri de antrenament şi recunoaştere, de cercetare şi transport, primele decolări din serviciul de alarmă de zi şi de noapte. Echipa tehnică, în frunte cu inginerul-şef, **locotenent-comandorul Marcel Bălulescu,** îşi depăşeşte adesea orele de program pentru a asigura disponibilitatea tuturor celor patru elicoptere IAR-330 SOCAT. De altfel, timpul lor de muncă este oricât le-o cere datoria. Cu câteva zile în urmă, i-a prins miezul nopţii efectuând lucrările regulamentare la un elicopter. Au şi elan, şi pricepere, şi putere de muncă, media de vârstă a întregului personal fiind de 33 de ani.

Detaşamentul „BRAVO", care a înlocuit detaşamentul „ALPHA", este, astfel, de la primele misiuni, la înălţimea colegilor care şi-au încheiat misiunea în Bosnia-Herţegovina, exact cum s-au angajat în faţa ministrului apărării naţionale, Teodor Atanasiu, şi a şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, generalul-locotenent Gheorghe Catrina, înainte de plecarea din ţară.

Aprecierile pe care ministrul apărării naţionale le-a rostit la Baza 90 Transport Aerian, în momentul reîntoarcerii detaşamentului predecesor de la Banja Luka, le-au umplut şi celor de la „BRAVO" inimile de bucurie. Dar şi de sentimentul răspunderii, întrucât şi ei sunt consideraţi „ambasadori ai României, care aduc un fond de credibilitate şi de onoare pentru statul nostru". Şi îl aduc deja!

Expoziţie cu aeronavele Forţelor Aeriene Române la Baza 90 Transport Aerian

În data de 28 iunie a.c., ministrul apărării naţionale, Teodor Atanasiu, împreună cu secretarul de stat şi şef al Departamentului pentru Armamente, Ioan Ion, au participat la o expoziţie statică de tehnică militară, la Baza 90 Transport Aerian. În cadrul expoziţiei au fost prezentate, de către generalul-locotenent Gheorghe Catrina, şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, principalele aeronave din dotarea aviaţiei militare române, cum ar fi: Hercules C-130, MiG-21 LanceR, IAR-330 Socat, IAR-99 Şoim etc.

Fotografii realizate de MIHAI GHEORGHIASA

SEMICENTENARUL RADIOLOCAȚIEI

La numai cinci zile de la sărbătorirea Zilei Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române, o altă dată importantă este înscrisă la loc de înaltă cinstire în calendarul manifestărilor omagiale al categoriei noastre de forţe: 25 iulie. Este ziua în care, cu 50 de ani în urmă, a luat fiinţă una din armele sale de bază: **radiolocaţia.**

Cu prilejul acestui eveniment, în Capitală a fost organizat un ceremonial special. După intonarea Imnului naţional al României, **generalul de flotilă aeriană Ion Ştefan,** şeful Instrucţiei şi Doctrinei, a dat citire Ordinului de Zi al şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** în care se spune, între altele: „În cei 50 de ani de existenţă ca armă, RADIOLOCAŢIA a parcurs o traiectorie ascendentă, cu momente şi etape importante în ceea ce priveşte structura organizatorică şi de conducere, dotarea cu tehnică modernă şi instruirea personalului. ...De-a lungul timpului, pornind de la complexitatea tehnicii de radiolocaţie, s-a pus un accent deosebit pe pregătirea temeinică a corpului de cadre şi pe perfecţionarea pregătirii întregului personal din armă".

Ceremonialul a continuat cu un serviciu religios, oficiat de părintele slujitor al Statului Major al Forţelor Aeriene, **George Manea,** şi de înaintaşul său în acest compartiment, **părintele Dumitru Georgescu.**

Colonelul (r) Constantin Chiper a punctat câteva date mai importante din istoria radiolocaţiei, una dintre cele mai tinere arme ale armatei noastre, chiar dacă tradiţiile sale merg până la posturile de pândă care au dat informaţii aviaţiei şi artileriei antiaeriene în Războiul de Eliberare şi Întregire a României. A fost evidenţiat, de asemenea, aportul însemnat pe care l-a avut pe cele două fronturi, de Est şi de Vest, în cel de-al doilea război mondial.

Generalul-maior (r) Cornel Oancea a subliniat, în cuvântul său, colaborarea cu celelalte arme din structura categoriei de forţe, transformările benefice care au avut loc în cei 50 de ani de existenţă, programele de modernizare desfăşurate pentru ca principalul furnizor de informaţii despre situaţia aeriană să atingă stadiul avansat în care se găseşte în acest moment aniversar.

Locţiitorul şefului Statului Major al Forţelor Aeriene, **generalul-maior dr. Mihail Orzeaţă,** relevând faptul că orice organizaţie este puternică prin oamenii săi, a apreciat valoarea deosebită a personalului ce încadrează această armă, fie că se află în posturile datoriei, în veghe permanentă asupra spaţiului aerian, fie că activează în structuri internaţionale, ca ofiţeri de stat major sau cu alte atribuţii.

„Calitatea deosebită a oamenilor, care mânuiesc cu pricepere tehnica modernă din dotare – a spus generalul Orzeaţă – a avut un rol esenţial în îndeplinirea de către radiolocaţie, alături de celelalte arme din Statul Major al Forţelor Aeriene, a sarcinilor şi misiunilor încredinţate". Totodată, şi-a exprimat încredere că şi în viitor, radiolocatoriştii, care acţionează în subunităţi proprii sau în forţe integrate, îşi vor îndeplini, la standarde superioare, menirea.

Generalul de brigadă Marinel Nicolae, şeful Resurselor la Statul Major al Forţelor Aeriene şi, între altele fie spus, un nume de referinţă în radiolocaţie, a înmânat placheta omagială unor generali activi şi în retragere, precum şi unor prestigioase firme care au avut un rol esenţial în realizarea programelor de înzestrare cu tehnică de radiolocaţie.

Participanţii la activitate au vizitat apoi Muzeul Radiolocaţiei, o cronică vie a devenirii în timp, a armei sărbătorite.

La jubileu au fost prezenţi, alături de cadre din Statul Major al Forţelor Aeriene, generali şi ofiţeri superiori în rezervă şi în retragere, care au îndeplinit în această perioadă semicentenară funcţii de răspundere în armă.

În cea de-a doua parte a activităţii, foşti şi actuali radiolocatorişti au purtat interesante dialoguri despre viaţa şi activitatea din instituţiile, unităţile şi subunităţile armei. S-au depănat amintiri, au fost abordate probleme ce privesc misiunile de azi şi de mâine ale radiolocatoriştilor.

Şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, generalul-locotenent Gheorghe Catrina, adresându-se direct celor sărbătoriţi, le-a apreciat profesionalismul, abnegaţia, loialitatea faţă de armă, i-a asigurat de tot sprijinul pentru a-şi pune în valoare capabilităţile necesare, astfel încât categoria de forţe să-şi îndeplinească foarte bine datoria încredinţată şi le-a mulţumit pentru tot ce fac în serviciul radiolocaţiei, al Forţelor Aeriene.

O formaţie a Ansamblului „Doina" al Armatei a prezentat un program adecvat momentului sărbătorit. **(P.B.)**

REINVENTÂND, POLITIC, ALIANŢA NORD-ATLANTICĂ

Alianţa Nord-Atlantică se confruntă astăzi cu un paradox ce poate fi explicat prin următoarele trei observaţii. Prima – o scurtă vizită la Cartierul General al NATO – relevă o imagine a unei Alianţe implicate în mult mai multe misiuni şi activităţi decât în alte perioade. Nu este exagerat să spunem că NATO este, astăzi, mai ocupată decât în orice perioadă de la crearea sa, acum peste o jumătate de secol, şi, de asemenea, mai prezentă în zonele de importanţă deosebită, în zonele aflate la limitele încordării.

A doua observaţie constă în aceea că se întâmplă permanent evenimente noi, acolo unde oamenii ar dori ca NATO să se implice ori să-şi dezvolte misiunile existente – un rol mai mare în Afganistan, mai multă responsabilitate în Irak, rezolvarea problemelor de frontieră în Marea Neagră sau exercitarea unui rol de susţinătoare în stabilirea păcii în Orientul Mijlociu. Există o sumedenie de ţări care urmăresc strângerea legăturilor strategice şi, eventual, accederea la statutul de membru al Alianţei, incluzând aici câteva ţări balcanice, dar şi Azerbaidjan, Georgia şi Ucraina. Una dintre ele a susţinut o emoţionantă dezbatere în Israel privind legăturile euro-atlantice. În mod cert, există încă o piaţă a „cererii" pentru NATO, fapt ce exercită o atracţie considerabilă în Europa şi nu numai.

În al treilea rând, imaginea NATO tinde să nu mai reprezinte axul central, în opinia unor delegaţi cheie din capitale importante pe ambele maluri ale Atlanticului. Fie că este părerea secretarului apărării al Statelor Unite ale Americii, care percepe Alianţa drept o „cutie de jucării", fie comentariul cancelarului Germaniei, Gerhard Schröder, în care „Alianţa nu mai reprezintă locul de dezbatere a celor mai importante elemente strategice ale zilei", asemenea remarci, de neconceput în urmă cu 10 ani, când cei doi erau cei mai mari avocaţi şi apărători ai Alianţei, nu fac decât să pălească imaginea NATO.

Motivul paradoxului cu care se confruntă Alianţa este, de fapt, unul foarte simplu. După colapsul comunismului şi cel al Uniunii Sovietice, NATO a trebuit să se reinventeze, din punct de vedere politic, pentru a face faţă încercărilor iniţiale ale epocii de după încheierea Războiului Rece. Într-adevăr, reinventarea Alianţei pentru epoca de după căderea „cortinei de fier" reprezintă unul dintre principalele motive ale stabilităţii şi păcii existente în Europa în timpurile prezente, privită în întregul său. În perspectiva evenimentelor din 11 septembrie 2001 din Statele Unite ale Americii, Alianţa s-a văzut nevoită să se reinventeze a doua oară, pentru a face faţă provocărilor epocii de după încheierea Războiului Rece, a celor care depăşeau, de data aceasta, graniţele Europei, şi anume cele din Orientul Mijlociu. Dacă, referindu-ne la prima etapă, NATO a reuşit cu succes reinventarea politicilor sale de răspuns la provocările întâlnite, când vorbim de cea de-a doua încercare, putem spune că nu a reuşit, sau cel puţin nu deocamdată.

Care au fost acele provocări ale anilor '90

cărora Alianţa a reuşit să le facă faţă? Iniţial, ele se refereau la oprirea războaielor civile din Balcani, ancorarea noilor sisteme democratice din Europa Centrală şi de Est la doctrina Vestului şi stabilirea unor noi şi cooperante relaţii cu fostul adversar al Alianţei – Rusia. Pentru a fi sigură, Alianţa a făcut paşi mici în rezolvarea conflictelor din Balcani. Şi evoluţia celorlalte componente – lărgirea Alianţei şi relaţiile cu Rusia – au trecut prin încercări grele şi s-au aflat de multe ori la un pas de eşec.

În orice caz, pe durata unui deceniu, NATO s-a transformat cu succes dintr-o alianţă nord-americană – vest-europeană, concentrată exclusiv pe apărarea teritoriilor, într-o instituţie pan-europeană cu noi membri, cu un spaţiu de acţiune larg – de la Republicile Baltice la Marea Neagră – şi cu misiuni focalizate pe factorii de prevenire a posibilelor atacuri externe, ceea ce reprezintă un pas destul de mare.

Noi provocări strategice

În timp ce asemenea schimbări au părut greoaie la vremea respectivă, astăzi, la începutul secolului XXI, se poate vedea că nu se mai poate menţine pacea doar prin acele politici mondiale. Atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001 s-au constituit în cel de-al doilea cutremur geopolitic care a forţat Alianţa să-şi regândească parametrii politici folosiţi în strategia recentă. NATO s-a confruntat, din punct de vedere strategic, cu necesitatea de a-şi muta punctul de activitate la intensitate maximă dincolo de graniţele oficiale ale Alianţei, către Orientul Mijlociu. Căderea celor două turnuri gemene din Manhattan a scuturat şi definiţiile ameninţărilor prevăzute la articolul 5 din Tratatul NATO. Osama ben Laden a demonstrat, la rândul său, că împărţirea sarcinilor de apărare între spaţiul euro-atlantic şi Orientul Mijlociu poate duce la fărâmiţarea relaţiilor de securitate. Datorită acestor probleme, America şi Europa au început să realizeze faptul că, de fapt, cele mai mari ameninţări la adresa comunităţii euro-atlantice nu vin din spaţiul european, ci din cel exterior acestuia.

La sfârşitul anilor '90, NATO a început dezbaterile privind posibilitatea extinderii intenţiilor strategice în afara spaţiului european, către Orientul Mijlociu, conectând la aceste discuţii noul concept strategic. Însă acest proces a trenat. În ciuda grabei de care dădea dovadă Washingtonul, majoritatea aliaţilor europeni au preferat, la timpul respectiv, să limiteze rolul NATO în ceea ce priveşte partea de management a securităţii la perimetrul european şi să oprească, pentru moment, implicarea în criza din Orientul Mijlociu. S-a dovedit, însă, că acest punct de vedere este unul anacronic, şi că el se va dărâma sub impactul evenimentelor mondiale – exemplul perfect fiind înţelegerea din anul 1990, prin care NATO nu putea şi nu „dorea" să întreprindă acţiuni în afara spaţiului delimitat anterior.

Senatorul american Richard G. Lugar a sintetizat dilema Alianţei din acea perioadă prin sintagma „NATO trebuie să iasă în afara spaţiului, sau în afara problemei". Problema era simplă, dar profundă : dacă NATO dorea să rămână partenera Alianţei Central Europene, ea trebuia să regândească şi să adreseze direct elementele de strategie către provocările zilei, indiferent de unde veneau acestea.

Astăzi, ne este foarte uşor să uităm cât de divizată a fost Alianţa pe timpul evenimentelor din Bosnia-Herţegovina. Totuşi, această divizare a forţat luarea unor măsuri extreme, care au condus la reconcilierea franco-americană, fapt care a constituit, de altfel, cheia pentru rezolvarea crizei. De asemenea, problema sârbă a constituit o cotitură în stabilirea elementelor de strategie şi de politică ale Alianţei, determinante pentru perioada de sfârşit a deceniului. A fost un exemplu clar de conducători care se folosesc de o anumită criză pentru a depăşi inerţia şi rezistenţa internă doctrinară în scopul lansării unor strategii proaspete privind necesităţile de reformare a unei alianţe.

Din nefericire, nu se poate afirma acelaşi lucru în ceea ce priveşte evenimentele din 11 septembrie 2001. Desigur, NATO a invocat prevederile Articolului 5, pentru prima dată în istorie, pentru a răspunde

atacurilor teroriste. Istoricii vor judeca dacă Statele Unite ale Americii – liderul necontestat al Alianţei – au făcut o greşeală istorică prin dezinteresul manifestat şi neimplicarea în fazele iniţiale ale operaţiunilor din Afganistan. Chiar dacă acest posibil rol a fost minimizat, la început, jucarea lui ar fi constituit eşafodul unor consecinţe politice extraordinare prin aşezarea Alianţei pe o traiectorie diferită şi prin consolidarea unor înţelegeri capabile să nască măsuri de eliminare a provocărilor prezentate de noul spaţiu de securitate. Pentru cineva care a depus o muncă asiduă pentru încurajarea Alianţei în depăşirea spaţiului de activitate, evenimentele din septembrie 2001 au părut o oportunitate de aur pentru împingerea Alianţei către cerinţele noii ere.

Administraţia Bush şi-a revizuit, desigur, dar secvenţial, viziunea. Acum, Afganistanul se numără printre cele mai importante misiuni ale NATO. Însă, impactul istoric a fost pierdut, şi nesfârşitele discuţii privind necesitatea şi justeţea războiului din Irak au lăsat Alianţa divizată şi au readus în prim planul disputelor probleme mai vechi, cum ar fi cea din Bosnia-Herţegovina. Astfel, decât să se constituie în vestitorul celei de-a doua reveniri politice a Alianţei şi promotorul unei noi deschideri către reformă, momentul 11 septembrie a lăsat NATO în faţa paradoxului descris la începutul articolului: mai ocupată ca niciodată, curtată în anumite cercuri, dar şi cu sentimentul unei înlăturări viitoare.

O altă reinventare

Care este modalitatea de a ieşi din această situaţie? La mijlocul anilor '90, problema era pusă pe tapet în mod repetat: dacă NATO nu există, nu ar trebui s-o reinventăm? Şi, dacă încă putem să o creăm, ce am putea face diferit? La timpul respectiv, răspunsul era foarte simplu. Era clar că Europa şi America de Nord îşi doreau o alianţă strategică, dar una în care să se regăsească întreaga Europă, şi nu doar jumătatea sa occidentală, care să reflecte noul echilibru dintre cele două forţe, şi care să se orienteze atât pe conflictele noi, cât şi pe cele vechi şi să construiască parteneriate viabile cu ţări importante de la „periferia" Europei, gen Rusia.

Pe scurt, răspunsul la întrebare conţinea elementele principale ale reformei de care avea nevoie NATO – lărgire, o nouă politică europeană de securitate şi apărare, noi misiuni şi exerciţii de parteneriat – şi care au fost, până la urmă, implementate.

A pune aceeaşi întrebare astăzi echivalează cu executarea unui exerciţiu ajutător pentru redescoperirea termenilor reinventării de care are nevoie Alianţa în prezent. Pentru Statele Unite, credem că cel mai important lucru este crearea unei alianţe strategice care să se „adreseze" ameninţărilor venite de pe ambele maluri ale Atlanticului. Mai mult, NATO se confruntă cu două agende comune, de importanţă crescândă, relevate ca pilonii celei de-a doua reinventări.

Primul îl reprezintă continuarea strategiei de promovare şi extindere a democraţiei şi stabilităţii până în adâncul Eurasiei şi, în mod special, în regiunea Mării Negre. În mod specific, ne referim la ajutorul care trebuie dat pentru consolidarea victoriei curentului „portocaliu" şi a Revoluţiei Trandafirului din Ucraina şi pentru ancorarea sistemului democratic în Georgia şi în Sudul Caucazului. Acest exerciţiu, de ancorare a democraţiei, reprezintă unul dintre cele mai bune modalităţi pentru dezvoltarea în Rusia a aceloraşi elemente – de fapt, obiectivul final. Al doilea element de agendă, legat de primul, este relevat de necesitatea de menţinere a stabilităţii în zona Mării Negre – nu doar ca o parte a proiectului de construcţie a unei Europe întregite şi libere, dar şi ca necesitate a unui ochi deschis permanent către Orientul Mijlociu. Împreună, cele două elemente vor constitui cel de-al treilea val al integrării euro-atlantice. Aşa cum lărgirea NATO, prin aderarea ţărilor din Europa Centrală şi de Est, a ajutat la eliminarea vechilor conflicte geopolitice şi a rivalităţilor pe continent, ancorarea Ucrainei şi a zonei Mării Negre la partea de Vest va redesena, în scopuri nobile, harta Europei.

Aceste evenimente vor poziţiona mai bine Alianţa în vederea rezolvării crizei din Orientul

Mijlociu, parte a lumii de unde par să provină cele mai mari ameninţări către societate în anii ce vor urma. Nu trebuie uitat faptul că NATO poate atât produce un război, cât şi stabili pacea – şi ambele calităţi par a fi necesare pentru anii ce vin, în aceste momente de confruntare cu proliferarea armelor de distrugere în masă şi cu terorismul internaţional.

Într-adevăr, dacă există o zonă în care planificatorii doctrinelor NATO trebuie să gândească cum poate Alianţa să dezvolte noi parteneriate şi să ruleze misiuni de menţinere a securităţii, aceasta este cea a terorismului.

Viziunea viitorului

Posibilităţile oferite de cea de-a doua administraţie Bush şi noua decizie de a repara relaţiile dintre cele două părţi ale Atlanticului pot produce o a doua şansă de completare a reinventării NATO de după evenimentele de la 11 septembrie 2001. În completarea acestor şanse sunt mai multe elemente care trebuie luate în considerare.

Primul dintre acestea este, practic, o provocare politică. Condiţia **sine qua non** pentru reinventarea Alianţei este strângerea relaţiilor şi crearea unor ţeluri de strategie unice pentru a face faţă provocărilor noului secol. NATO înseamnă război şi pace, dar înseamnă şi politică „grea". Statele membre nu vor lua uşor decizii majore, precum construirea sau restructurarea forţelor armate sau crearea unor noi facilităţi decât dacă, şi doar atunci, când vom avea o nouă doctrină acceptată ca atare de toţi.

Al doilea element este oferit de faptul că problema nu este întotdeauna sau necesar a fi privită din punct de vedere militar. Strategiile sunt eşafodate pe structuri politice, economice şi militare. NATO devine, aşadar, doar o parte a răspunsului şi unul dintre instrumentele accesibile. Rolul Uniunii Europene şi al cooperării euro-americane va creşte şi vor fi egale sau chiar mai importante decât alte coaliţii, deoarece termenii de adresare sunt atât de diferiţi. Dar rolul pe care NATO îl va juca va fi unul unic şi critic – şi nici o altă instituţie nu îl poate acoperi. NATO este instrumentul de construcţie a păcii tot aşa cum este cel de pornire a acţiunilor militare. Trebuie să gândim foarte bine care capacitate o putem folosi mai eficient.

În al treilea rând, o parte importantă din viitorul reinventat al NATO trebuie să fie o reaşezare a relaţiilor dintre America de Nord şi Europa, în continuă creştere ca forţe participante. Avem nevoie de o relaţie funcţională Europa–NATO tot atât de mult ca de o relaţie strategică între cele două părţi. Ceea ce mulţi americani nu sunt dispuşi să recunoască este că unul dintre motivele pentru care unii europeni sunt reticenţi în aderarea la conceptele NATO este credinţa acestora că structurile sunt preponderent în favoarea americanilor, reducând, astfel, importanţa dezvoltării U.E. şi a progresului făcut în procesul de integrare europeană. Astăzi, Alianţa încă mai plăteşte tribut pentru ratarea acelei oportunităţi. Cea de-a doua reinventare politică a Alianţei va reuşi, sperăm, şi atingerea acestui deziderat. Este, totuşi, de notat faptul că o componentă importantă a procesului de reformare din anii '90 a fost reintegrarea completă a Franţei în NATO.

În prezent, NATO are nevoie de această a doua reinventare politică – una care să rebalanseze Alianţa şi să extindă angajamentele în comunitatea euro-atlantică şi, mai departe, către zona Orientului Mijlociu. Este un „remake" strategic la fel de ambiţios ca cel reuşit în 1990. Mulţi vor spune că este prea ambiţios. Scepticii şi criticii vor spune că este imposibil. Voci similare au fost auzite şi în 1990. Astăzi, suntem mult mai aproape de adevăr, deoarece liderii actuali ignoră aceste voci şi sunt receptivi doar la ideea de modernizare a Alianţei pentru a face faţă noii ere. Într-adevăr, dacă există o lecţie ce poate fi învăţată din exemplul 1990, este aceea că, atunci, nu am fost atât de hotărâţi ca acum.

RONALD D. ASMUS
Directorul Fundaţiei germane
George C. Marshall
aparţinând Centrului Transatlantic
al Statelor Unite din Bruxelles

Traducere şi adaptare de
plutonier-major SORIN SĂFTOIU

www.nato.int/docu/review/2005/issue2

NIMIC MAI PRESUS DECÂT DATORIA

interviu cu comandorul VIRGIL RISTEA, comandantul Bazei 95 Aeriană

– Ajunul sărbătoririi Zilei Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române a reprezentat, domnule comandor, un mare şi sever examen pentru Baza pe care o comandaţi. Aflaţi în faza finală de începere a exerciţiului tactic de zbor cu trageri de luptă şi bombardamente reale, cu numele de cod „EGRETA 2005", a trebuit să vă comutaţi urgent la ampla acţiune de interes umanitar de salvare a oamenilor şi bunurilor materiale impusă de catastrofalele inundaţii ce au lovit greu încercatele meleaguri ale Moldovei.

– Într-adevăr, evenimente triste s-au abătut asupra acestor locuri, ca a multora din ţară. În rezolvarea lor a fost angajată întreaga suflare a unităţii. De la primul până la ultimul om. Înainte de a deveni ordin, acţiunea a plecat din inima şi conştiinţa oamenilor. Toţi au sărit, ca unul, să sprijine, prin tot ce pot, activitatea de înlăturare, cât mai rapid posibil, a urmărilor calamităţilor naturale, să aducă o cât de modestă alinare în sufletele oamenilor.

De mare bravură şi de un efort extraordinar au fost faptele elicopteriştilor. Le mulţumesc şi pe această cale. De altfel, aveam, am, şi voi avea tot timpul, v-am mai spus şi cu altă ocazie acest lucru, aprecieri deosebite la adresa muncii lor, a spiritului de echipă, camaraderesc, şi, nu în ultimul rând, a înaltului profesionalism care îi caracterizează. Acţiunile lor anterioare de salvare a oamenilor sunt bine cunoscute în toată această zonă. Sunt nişte oameni de excepţie.

– Este, de fapt, ideea centrală a reportajului pe care îl publicăm în acest număr despre ei. Ştim, totodată, că pentru Ziua Aviaţiei aţi pregătit un program foarte bogat, ca şi în alţi ani, la care să participe lume din tot oraşul, din judeţ, din ţară. Şi mai ştim că la asemenea show-uri aeriene, la tot ce organizaţi dumneavoastră, vin mii şi mii de cetăţeni.

– Este firesc. Fiindcă la Bacău este leagănul aviației supersonice din România. Farmecul acestei categorii de aviaţie nu s-a simţit şi trăit nicăieri în ţară mai mult, mai profund, mai grozav ca aici. Cine a lucrat la noi nu prea a plecat. În municipiu, ca şi în judeţ, sunt sute de oameni care au făcut parte din această unitate, indiferent ce nume a purtat ea prin ani. Din ei s-au desprins alte familii. Legătura a rămas, de parcă ar fi fost de sânge, s-a permanentizat, s-a îmbogăţit. Apoi, rudele, colegii, prietenii, vecinii. S-au cununat pe viaţă cu Baza Aeriană.

Unitatea moşteneşte tradiţii de 85 de ani, când, iniţial, s-a numit Centrul de Instrucţie al Aviaţiunii, cu misiunea de a perfecţiona pregătirea personalului navigant, tehnic şi de alte specialităţi necesare aviaţiei române. Ulterior, aici s-au asigurat trecerea pe avionul supersonic a peste 500 de piloţi şi perfecţionarea pregătirii a peste 6.000 de cadre din aviaţia militară. Remarcabil este faptul că, pe aerodromul Bacău, s-au instruit, în vederea trecerii pe avionul MiG-21 LanceR, aproape toţi piloţii de vânătoare din ţară.

– Ce a însemnat pentru unitatea dumneavoastră trecerea de la statutul de instituţie de învăţământ a Centrului, la cel de Bază Aeriană, de unitate operativă, de luptă?

– De la înfiinţarea pe aerodromul Bacău şi până în momentul transformării în bază aeriană cu sarcini clare de operaţionalizare, în unitate a existat, pe lângă escadrila de aviaţie şcoală, şi o escadrilă cu obiective de pregătire a piloţilor în vederea executării misiunilor de luptă. Practic, sarcinile unităţii nu erau strict ale unei instituţii de învăţământ, iar transformarea centrului de trecere pe avioane supersonice în baza aeriană s-a produs firesc, oamenii fiind familiarizaţi, oarecum, cu cerinţele unei unităţi luptătoare.Desigur, standardele de operaţionalizare repartizate bazei aeriene Bacău ridică noi deziderate în pregătirea fiecărui pilot operaţional în misiuni de lovire precisă a obiectivelor terestre. Activitatea seamănă până la identificare cu minuţiozitatea intervenţiei chirurgicale şi nu aş fi lipsit de modestie dacă aş sublinia că executarea acestui gen de misiuni presupune o activitate complexă, atât pentru pregătirea misiunii, cât şi pentru executarea acesteia, dat fiind faptul că aeronava MiG-21 LanceR are aerodinamica cea mai pretenţioasă dintre toate avioanele de vânătoare – bombardament din lume.

Începând cu 1 iulie 2004, unitatea, care până atunci avea statut de unitate şcoală, s-a transformat într-o unitate de luptă, cu sarcini clare de operaţionalizare. **Obiectivul general** al Bazei 95 Aeriană în anul 2005 îl constituie continuarea operaţionalizării forţelor în scopul îndeplinirii misiunilor şi cerinţelor specifice, precum şi, la ordin, participarea, cu forţe nominalizate, la misiuni în sprijinul păcii sub mandat NATO şi ONU.

Până în anul 2007, baza trebuie să contribuie la pachetul de forţe destinat NATO cu o escadrilă dislocabilă în teatrul de operaţii. Acum, examenul de vârf rămân tragerile terestre cu PRND-uri şi bombardamente reale în poligon. Specificul unităţii noastre fiind acela de vânătoare-bombardament, avem ocazia să facem o autoevaluare a nivelului atins de către piloţi privind desfăşurarea acestui tip de misiuni. Important este că piloţii care execută asemenea operaţiuni foarte importante în poligon sunt tineri, căpitani şi locotenenţi – cei mai mulţi – nominalizaţi, incluşi în pachetul de forţe destinate NATO.

– Vă număraţi, domnule comandor, printre piloţii pe avioane supersonice cu o bună experienţă în exerciţii şi demonstraţii aeriene efectuate în străinătate. Faceţi parte din detaşamentul de elită al piloţilor militari români care, cum plastic se exprima cineva, au spart „zidul spre Vest". Ce aţi considera că trebuie, neapărat, împărtăşit şi altora din învăţămintele desprinse?

– Da, sunt de consemnat unele lucruri. Mai întâi, ceva de suflet. Când ne-am dus la primele misiuni, am fost trataţi un pic „de sus". După trei zile, în care am făcut pregătire în comun, ne-am căpătat respectul pe care îl meritam. Deşi avioanele pe care le zburam – MiG-21 LanceR – sunt de o generaţie mai veche, şi ei ştiau foarte bine acest lucru, am reuşit să ne ridicăm la înălţimea examenelor respective şi să executăm aceeaşi misiune ca şi piloţii din celelalte armate şi cu aceleaşi rezultate. Adică foarte bune. Chiar dacă au fost multe proceduri noi. Ne-am adaptat imediat. Am zburat în condiţii meteo deosebite, cot la cot cu ei. Am descoperit ţinta şi am atacat-o exact după procedurile lor. Faptul că am reuşit, de fiecare dată, i-a determinat pe codirectorii de exerciţii, aplicaţii, demonstraţii să trimită în ţară, la cele mai autorizate personalităţi, aprecieri elogioase la adresa profesionalismului piloţilor militari români.

Lecţiile învăţate le-am utilizat în pregătirea celor tineri. Concluzia este justificată: nimeni să nu se simtă complexat când pleacă în misiuni externe. Avem, în primul rând, calităţi native, care ne ajută foarte mult, avem o pregătire profesională foarte bună. Suntem formaţi la o şcoală înaltă. Baza, care şi-a păstrat segmentul şcoală în subordonare operativă, rămâne unitate de elită, de excelenţă pentru pregătirea pe supersonice. De aici s-a plecat, câte două-trei luni, la Timişoara, la Câmpia Turzii, la Feteşti, ca să-i sprijinim pe piloţii de acolo. Nu se executau trageri de luptă fără a fi de faţă piloţi de aici. Şi instructorii de zbor pe timp de noapte, în celelalte unităţi de supersonice, tot cu instructori de la noi s-au format.

Există un stil de pregătire nou, foarte modern, totul se desfăşoară numai în limba engleză. Considerăm că, din punct de vedere procedural, suntem pregătiţi pe deplin pentru a trece pe orice categorie de aeronavă, adică pe avioane multirol.

La Bacău s-au experimentat, într-un anumit fel, procedurile tip Vest de organizare, coordonare, pregătire, conducere şi analizare a activităţii de zbor. Suntem în top în multe domenii.

– Vă mulţumesc foarte mult, domnule comandor.

Comandor (r)
PETRE BÂNĂ

POTOP DIN CER, INFERN ŞI JALE PE PĂMÂNT

◆ Priorităţi naţionale – vieţile oamenilor
◆ Elicopteriştii – prezenţi oriunde este nevoie
◆ Imagini de apocalipsă
◆ Podul aerian – podul umanismului

Din volbura apelor

Ploi torenţiale s-au abătut încă din timpul nopţii de 11/12 iulie asupra Moldovei. Parcă se rupseseră băierile cerului. Piloţii supersoniști de la Baza 95 Aeriană Bacău efectuau ultimele pregătiri în vederea declanşării exerciţiului tactic „EGRETA 2005", cu trageri şi bombardament reale în poligon, iar cei de pe elicoptere îşi revedeau traiectele zborurilor pe care urmau să le execute în cadrul aceluiaşi exerciţiu. Dimineaţa zilei de 12 iulie a fost şi mai crâncenă. Oraşul era scăldat de şuvoaie de apă. „Cred că Egreta s-a înecat" – a zis cineva, la primele ore.

Ştia, poate, mai multe. Exerciţiul atât de aşteptat şi minuţios pregătit a fost amânat din considerente... naţionale. Altele erau priorităţile: vieţile oamenilor! O bună parte a Moldovei se transformase subit în deltă. Sute şi sute de oameni, văzând că rugăciunile către Cel de Sus nu le sunt ascultate, au apelat la ajutorul armatei. Întreg comandamentul Bazei 95, în frunte cu **comandorul Virgil Ristea,** şi-a focalizat toate eforturile spre ajutorarea celor aflaţi între viaţă şi moarte. Apelurile nu mai conteneau. Un bărbat avea să fie salvat din mijlocul puhoaielor de primul elicopter decolat din poziţia de alarmă chiar în după-amiaza aceleiaşi zile. Comandant al echipajului – însuşi comandantul escadrilei, **căpitan-comandorul Ovidiu Corobană,** de peste zece ani pilot clasa 1. Pe scaunul secundului, **locotenent-comandorul Adrian Fendu,** iar tehnic – **maistrul militar Cezar Astănoaei.** La bord a urcat şi comandantul Bazei. I s-a alăturat **comandorul Tudorel Ene,** de la Inspectoratul General, aflat în garnizoană pentru exerciţiul amintit. Destinaţia: comuna Racova, satul Lespezi. Localităţi cunoscute. Cu un timp în urmă, din aceleaşi locuri greu încercate, echipaje ale escadrilei de elicoptere mai salvaseră oameni de furia puhoaielor. Maistrul i-a aruncat omului îngrozit frânghia salvatoare. Trăgea din răsputeri. Balansul îngreuna aducerea lui la bord. Una din mâinile tehnicianului a început să sângereze. I-au sărit în ajutor cei doi comandori. O dată ajuns în elicopter, lui Florin Neagu nu-i venea să creadă că a scăpat din ghearele morţii. Bucuria din ochii lui nu putea compensa însă lacrimile vărsate pentru calul pe care se înălţase ca să nu fie înghiţit de ape şi să poată fi recuperat de elicopteriști. Era, poate, singura lui avere, singurul ajutor. Şi de care nu va mai şti, probabil, niciodată, nimic.

Seara, la orele 22.30, se cere intervenţia unor militari în zona Comăneşti. Comandorul Virgil Ristea, care este şi comandantul garnizoanei Bacău, ia măsuri urgente. La cei zece militari angajaţi pe bază de contract din unitatea sa, adaugă alţi militari înarmaţi cu lopeţi, cazmale, răngi, ca să răzbească împotriva puhoaielor. La miezul nopţii, coloana se pune în mişcare.

Dimineaţa, **căpitanul inginer Emilian Manoliu,** ofiţerul de serviciu, raportează cererile din timpul nopţii. Comandantul, care n-a pus geană peste geană, fapt ce avea să se întâmple şi în următoarele nopţi, ia măsuri de trecere la acţiune.

Deja cele două elicoptere IAR-330 PUMA, 75 şi 103, sunt în aer. Echipajul din după-amiaza zilei precedente era în apropiere de Adjud, la Ruginești. Maistrul este bandajat la mâna rănită. L-a urmat, într-o altă direcţie, echipajul format din **locotenent-comandorii Romică Cuzub, Eugen Tâtu** şi **maistrul militar Jean Morariu.** Celelalte sunt pregătite să le ia locul. Întreaga escadrilă este conectată la tensiunea maximă a misiunilor de importanţă excepţională. Echipajele sunt gata să urce, unul după altul, la manşă.

A treia zi după ce şi-a luat în primire funcţia de locţiitor al comandantului bazei pentru zbor, **comandorul Nicolae Jianu** a intrat în vâltoarea evenimentelor. Însoţeşte, pentru a ajuta, echipajele în zbor, apoi rămâne în unitate, la permanenţă.

Strigătele disperate de ajutor se regăsesc în registrul de la ofiţerul de serviciu. La Centrul de operaţii aeriene, vin, prin telefoanele care zbârnâie continuu în biroul comandantului, alte şi alte apeluri dramatice.

În aval de barajul Iteşti, sunt cinci oameni izolaţi pe o insuliţă. Elicopterul aflat la Ruginești se îndreaptă, pentru a lua alţi oameni, spre

Târgu Ocna. De la Onești, trebuie îmbarcați șase oameni pentru a fi duși la spitalul din Moinești, la hemodializă. Între ei sunt și copii. Diabetul nu cruță pe nimeni.

Condițiile meteorologice sunt din ce în ce mai grele. Plouă continuu, ca la tropice. Vizibilitatea pe dealuri scade mereu. Abia se zăresc locurile de aterizare. Chiar și stadioanele sunt înghițite de ape. De pe movilițe, din copaci, de pe acoperișurile caselor, oamenii fac semne disperate cu pelerine galbene, cu cămășile rupte de pe ei. Într-o localitate, primarul face semne, cu drapelul luat de pe sediul primăriei, unde să aterizeze elicopterul.

Căpitan-comandorul Angel Bulhac, șeful Centrului operații aeriene, și ofițerii din ture, **locotenent-comandorul Ionel Macovei** și **căpitanul Lică Bojescu,** după ce rezolvă multitudinea problemelor legate de traficul aerian intens și-și încheie serviciul, sunt dispuși să rămână, dacă este nevoie, în continuare, la datorie.

Eforturilor elicopteriștilor din Baza 95 li se alătură un alt elicopter de la Baza 90, pilotat de **locotenent-comandorul Popescu** și **căpitanul Sârbu,** elicoptere ale Ministerului Administrației și Internelor. Din aer, unde analiza situației și reperarea locurilor de acțiune este tot mai greoaie, avionul An-26, de la Otopeni, al cărei șef de echipaj este **locotenent-comandorul Ion Florea,** preia serviciul din Punctul de comandă aerian mobil, anume constituit. Transmite mereu informații. Nici el nu resimte oboseala, deși cu două zile în urmă a adus, seara, de la Banja Luka, detașamentul „Alpha". În seara zilei de după dispeceratul aerian, avea să revină, de această dată cu un avion An-24, primul ce aducea la Bacău ajutoare: 14.000 de pâini și 10.000 de sticle de ulei.

Lacrimi de durere și bucurie

Comandorul Nicolae Jianu, abia aterizat, împreună cu echipajul, după primele intervenții ale celei de a doua zile de luptă cu stihiile naturii, își stăpânește cu greu emoțiile. El, pilotul supersonist de-o viață, nu se mai oprește din a admira măiestria elicopteriștilor. Acolo, în focul atâtor grele încercări prin care a trecut echipajul de pe 103, cu care a zburat, avea să constate marea lor clasă, lucrurile „aproape imposibile" pe care le-au făcut, mai dificile decât în orice alt exercițiu conceput în „condiții normale".

Scene decupate parcă din filme de groază se succed cu mare repeziciune. Așa este. Viața bate filmul!

Pe Siret, la Cosmești Vale, localitate complet inundată. Prin comună, un torent uriaș de apă de la nord la sud rădea totul în cale. În multe locuri, apa, ca un bivol, trecea de înălțimea unui om, înghițea animale, păsări, demola case. În momentul în care s-au apropiat să ia trei persoane de pe o casă mai solidă, au văzut o femeie cățărată pe o scară rezemată de un vișin. Vizibil disperată, alesese ultima soluție. Se uita spre cer și-l chema pe Dumnezeu în ajutor. Niciodată nu l-a clamat ca atunci. Și, din cer, ca niște îngeri salvatori, deasupra infernului, au venit elicopteriștii. Care sfidau obstacolele fel de fel: stâlpi, antene, cabluri electrice, de telefonie. Zadarnic le făceau semne naufragiaților de pe acoperișuri să se îndrepte spre câmp deschis, unde era mai puțină apă, ca să-i poată lua. Cine mai avea încredere să se aventureze prin vaduri? La 8–10 metri deasupra caselor, piloții stăteau minute în șir la „punct fix", țintuind ditamai namila de

elicopter în pofida vântului și a ploii care curgea, curgea de sus fără oprire. Aveau experiența altor salvări, dar și a exercițiilor cu batalioanele de „lupi” și „scorpioni” pe care le antrenaseră înainte de a pleca în teatrele de operații din țările unde erau trimise pentru menținerea păcii, în Irak, în Afganistan. Vizibilitatea devenea din ce în ce mai redusă. Tehnicul cobora troliul, la capătul căruia se afla centura cu care supraviețuitorii se încingeau, pentru a fi trași în elicopter. De pe acoperișuri, țigle și olane desprinse, se rostogoleau prin aer.

Un cetățean transportat pe stadionul din Cosmești, cu un grup de cetățeni, văzând că printre cei salvați nu se află nici unul din familia lui, a țâșnit iar în elicopterul care s-a reîntors în zona periclitată. A coborât el cu troliul și mai întâi și-a prins fetița în centură, apoi, la a doua coborâre a acestuia, soția, și, la cea de a treia, mama. Când a revenit și el la bord, uzi toți leoarcă, s-au strâns în brațe și au început să plângă. Tremurau. Ca și ceilalți. De spaimă, dar și de bucurie. Jianu a luat husa elicopterului și i-a învelit. Pe alții a pus gecile piloților. În scurt timp, și în acestea avea să mustească apa.

Noul locțiitor al comandantului, un om de o deosebită sensibilitate, venit aici din Capitală, îi mângâia, le ștergea lacrimile. Mulți cedau nervos. Nu se auzea decât „casa mea”, „bunurile mele de-o viață“, „mulțumesc, Doamne, că mai trăiesc!” Dumnezeul lor erau atunci elicopteriștii! Cineva îi căuta mâna lui Jianu. Vroia să i-o sărute. Ofițerul l-a bătut încurajator pe umăr, l-a îmbărbătat. Și mâine era o nouă zi...

Echipajele se întorceau rapid să ia alți și alți oameni. Cu cât se apropia mai tare întunericul, creșteau îngrijorarea sinistraților, spaima că nu vor mai putea fi salvați. Numai cu elicopterul 103, în care se afla și el, au fost salvați 65 de oameni. În două zile, împreună cu aeronava de la Baza 90 au fost scoase de sub amenințarea morții 511 persoane. Printre acestea, și un cioban, smuls cu greu din mijlocul caprelor pe care ținea morțiș să le ia cu el în elicopter. Apa venea hainâ spre el, dar nu vroia, sub nici o formă, să le lase să cadă pradă furiei apelor. A cedat, în cele din urmă. Tot timpul, în elicopter, și-a plâns caprele. După coborâre, s-a întors și a dat echipajului singurul... caș pe care apucase să-l ia cu el. Era gestul lui de recunoștință. Nu-l interesa că poate era singura lui hrană în următoarele zile. Oferea, într-un alt fel, o bucată din sufletul său acelor suflete minunate și anonime ce uitaseră de familii, de copii, de somn, de hrană, de faptul că și în casele unora dintre ei, din Bacău, se furișase deja apa.

Imagini de coșmar au văzut și au trăit și **comandorul Victor Berca,** împuternicit temporar cu funcția de șef de stat major, **locotenent-comandorii Tâtu, Cuzub, Gârgâz,** toți cei care în acele zile și nopți de pomină au fost îngerii salvatori a sute și sute de vieți.

Parcă era apocalipsa, descrie precipitat, aflat încă sub impresia prăpădului provocat de torentele dezlănțuite, Berca, pilot, și el, de cea mai înaltă clasă, pe elicoptere.

După transportarea unor bolnavi la Moinești, s-au deplasat către Zemeș-Bucurel. Un sat, Bolătău, a fost distrus complet. Peste 2.000 de sinistrați au văzut cu ochii lor prăpădul, care n-a durat decât vreo câteva minute. Urechești, o altă localitate, era paralizată în proporție de 60 la sută. Poduri distruse complet. Frânturi de șină de cale ferată suspendate în aer, îndoite, fără terasament, pe care-l luaseră apele. Mame cu copii în brațe sau la sân, alergând spre elicopter, să le dea pruncilor ultima șansă a vieții.

În acest peisaj lugubru au acționat necontenit elicopteriștii de la Bacău. Lumea, alarmată, disperată, cerea mereu și mereu elicoptere. Se întreba, retoric, de ce aviația militară are atât de puține elicoptere.

Tehnicienii de sub conducerea căpitanului Marius Avram, inginerul escadrilei, asigurau, și sub ropotele ploii, vitalitatea motoarelor și a instalațiilor.

La sosirea ministrului apărării naționale în zonă, comandantul Bazei 95 Aeriană i-a prezentat acțiunile de până atunci ale aviatorilor și ale celorlalte forțe din garnizoană.

Seara, pe aeroportul Bacău, soseau, cu un avion An-24 și un C-130 Hercules, de la Baza 90 Transport Aerian, aduse prin intermediul podului aerian, primele zeci de tone de ajutoare. Sub îndrumarea comandorului Virgil Ristea, cele două ajutoare ale sale, neobosiții comandori Jianu și Berca, dirijau permanent descărcarea. La instalarea întunericului, în birourile Bazei, multe lumini ardeau. Cum aveau să ardă și în nopțile următoare. Pentru liniștea din sufletele oamenilor atât de greu încercați. Pentru că așa simțeau ei atunci, în acele zile și nopți de infern...

Comndor (r) PETRE BÂNĂ
ADRIAN SULTĂNOIU

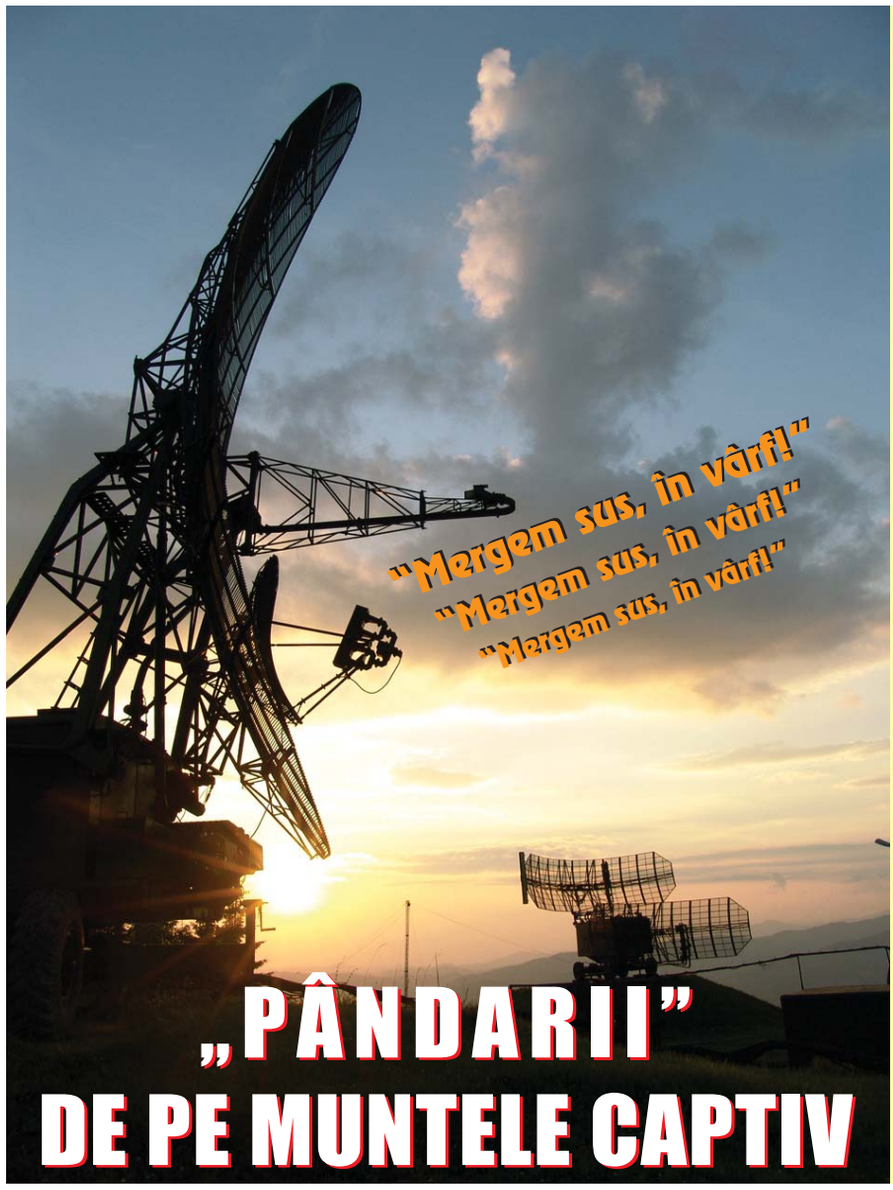

„PÂNDARII" DE PE MUNTELE CAPTIV

În crepusculul unei dimineţi superbe de vară am bătut la poarta radiolocatoriştilor comandaţi de maiorul Venus Bogza. Cazarma era liniştită şi respira prin toţi porii aerul parfumat de la poalele munţilor. Am fost primiţi ca oaspeţi rari şi răsfăţaţi cu toate onorurile de care este în stare o garnizoană mică, dar... emancipată de când cu intrarea ţării noastre în NATO.
Apoi, în miresme de fân proaspăt cosit şi triluri de păsărele, am asistat evlavioşi la ceremonia înălţării pe catarg a Drapelului de Stat al României – aşa cum începe fiecare zi a radiolocatoriştilor de aici, ne-a asigurat căpitanul Adrian Vlaşin, locţiitorul comandantului. Solemnitate copleşitoare, încărcată de emoţie şi semnificaţii adânci...
Se încălzise binişor şi atmosfera vibra imperceptibil sub mângâierea razelor de soare. Putea începe, aşadar, ritualul obişnuit al zilei de instrucţie. Iar noi eram gata de a porni la documentarea gazetărească pentru care veniserăm aici. În redacţia revistei *„CER SENIN"* eram aşteptaţi ca pâinea caldă cu acest amplu reportaj...

Uzcuşul

– Mergem sus, în munte, în vârf, cum îi spunem noi poziţiei în care sunt instalate staţiile radar ale subunităţii – hotărăşte comandantul companiei, **maiorul Venus Bogza.** Acolo lucrează tura operativă, acolo se derulează principalele activităţi specifice misiunii noastre de luptă: supravegherea spaţiului aerian la înălţimi medii şi mici, asigurarea eşalonului superior cu date despre situaţia aeriană din zonă, cooperarea cu poliţia de frontieră în probleme de observare vizuală terestră. Suntem dotaţi corespunzător – radarul pentru distanţe mari P-37, modernizat, radarul pentru înălţimi mici P-18 şi radioaltimetrul PRV-13 –, avem specialişti pentru toate staţiile, dispunem de condiţii optime pentru a ne duce la bun sfârşit misiunile. Chiar dacă intrăm în grafic operativ numai la ordin, turele îşi desfăşoară activitatea neîntrerupt, ziua şi noaptea, ne aflăm permanent în stare „gata de luptă". Dovadă că ne facem cu prisosinţă datoria este şi faptul că la controalele din ultimii ani subunitatea a obţinut calificative maxime pe linie. Oamenii noştri sunt, în general, tineri şi foarte tineri, devotaţi profesiei, ambiţioşi, dornici de a-şi îmbogăţi nivelul de cunoştinţe. Câţiva dintre ei au absolvit deja o facultate la fără frecvenţă, iar alţii sunt studenţi sau se pregătesc pentru admitere la instituţii apropiate de profilul nostru. Mă mândresc cu toţi şi sunt sigur că Forţele Aeriene vor avea nevoie de noi încă mult timp de aici înainte.

DAC-ul 665T urcă cu greu, dar sigur, pe cărarea şerpuitoare ce spintecă de-a curmezişul muntele. Următorii kilometri sunt şi cei mai dificili. Însă la volanul „mastodontului" se află cel mai bun şofer al companiei, **caporalul Gheorghe Marincat,** Ghiţă, cum îl alintă colegii de subunitate. Ghiţă este în structură de 3 ani, a executat numeroase misiuni „imposibile", i-a impresionat până şi pe americanii de la firma „Lockheed Martin", pe care i-a urcat în „vârf" ca vântul şi ca gândul, smulgându-le aplauze sincere şi calificativul **„an excellent driver".** Este

Maiorul Venus Bogza, comandantul companiei

Caporalul Gheorghe Marincat, "an excellent driver"

student la Contabilitate şi, la 25 de ani, câţi are, este suficient de matur şi înţelept să se descurce singur în viaţă, să-şi proiecteze corect viitorul.

Motorul duduie gutural, trăgându-ne smucit spre punctul de destinaţie. Soarele arde necruţător, dar muntele ne răcoreşte cu pale uşoare de vânt proaspăt. Printre vârfuri răzleţe de arţari seculari se ivesc antenele radarelor, care „mătură" maiestuos văzduhul, în căutarea ţintelor radioelectronice. Acolo, sus, radiolocatoriştii au îmblânzit muntele, transformându-l, fie şi vremelnic, într-un... captiv supus şi cooperant. Dar, dincolo de platoul îngust, „plantat" cu staţii şi grupuri electrogene, pândesc cu viclenie văile înguste, crestele ascuţite, defileele abisale. Suntem la peste o mie de metri altitudine, peisajul e grandios, cerul este parcă mai aproape, viaţa ni se pare mai frumoasă, mai interesantă, mai palpitantă...

Santinelele cerului

Din foişorul său de observare, **caporalul Florin Şimon** ne prezintă onorul. Este înalt, subţirel, volubil. Meseria de operator radioaltimetru a învăţat-o în armată, dar s-a perfecţionat aici, unde s-a angajat cu câţiva ani în urmă. Ştie „ca pe apă" totul despre misiunea subunităţii din care face parte, se pricepe la tot ce înseamnă tehnică de radiolocaţie. Este de-al locului, cunoaşte tainele muntelui, ne vorbeşte cu însufleţire de tradiţiile companiei, de obiceiurile oamenilor din zonă. Peste nici o lună are fixată nunta. „Nuntă cu pomninoc" – ne precizează râzând, adică cu dar, strigat în gura mare în faţa mesenilor. Mireasă îi va fi Cătălina, viitoare asistentă medicală. Or să aibă casa lor, gospodăria lor. Şi mulţi copii, chiar dacă, momentan, pe ordinea de priorităţi a soţilor Şimon se află terminarea colegiului şi, respectiv, admiterea la Facultatea de turism. Casă de piatră, Florine, şi Dumnezeu să vă ajute în viaţă!

Facem cunoştinţă şi cu **maistrul militar clasa a V-a Florin Radu,** şeful de tură în ziua documentării noastre. A preluat serviciul de la **maistrul militar clasa I Vasile Pop** şi este hotărât să demonstreze că merită încrederea comandanţilor. Este cel mai tânăr din subunitate, a venit aici direct din şcoală, s-a adaptat repede condiţiilor aspre din vârf de munte şi nu se teme de greutăţi. Are 24 de ani, este de loc din Târnăveni – Mureş şi are ambiţii mari de viitor. Ştie că, în momentul în care subunitatea va primi în dotare radarul tridimensional „Gap Filler", locul lui în schemă va fi sigur, mersul în carieră îi va fi unul drept, normal. Se înţelege foarte bine cu colegii lui, ţine enorm la spiritul de echipă, la disciplină şi ordine. Nu admite jumătăţile de măsură, este duşmanul declarat al automulţumirii şi mediocrităţii.

Printre „santinelele cerului" se numără şi **caporalul Ion Grad,** electromecanic, fost soldat în termen în subunitate. A absolvit Facultatea de marketing, este căsătorit şi are doi copii. Are casă, are tot ce-i trebuie în gospodărie. Ţine foarte mult la profesia lui, la prestigiul subunităţii. Nu-l sperie greutăţile, nu vociferează când ceva nu e în regulă. Nu aşteaptă totul „de sus", ia iniţiativa, pune mâna şi face tot ce e de făcut. Aşa i se pare normal, aşa pretinde şi celorlalţi. Viaţa în vârf de munte e aspră, privaţiunile sunt mari, dar nimic nu i se pare imposibil de rezolvat când vrei ca totul să meargă bine.

Comandantul subunităţii ne prezintă tehnica de luptă, celelalte dotări ale poziţiei. Dormitorul turei operative este încăpător, curat, funcţional. „Locatarii" au frigider, au aragaz, veselă, cazarmament adecvat. Şi-au amenajat „casa" cum au putut mai bine: televizor color, calculator, tablouri, icoane, calendare creştine, obiecte artizanale. Cu apa o duc mai greu. Nu au sursă în incintă, iar apa de la izvor,

Căpitanul Adrian Vlaşin, locţiitorul comandantului

Mereu de veghe, radarul pentru înălţimi mici P-18

adusă cu mare greutate de jos, cu marmitele, nu este potabilă. Nu-i bună decât pentru spălatul vaselor şi, eventual, pentru ceai, după ce a fost fiartă îndelung. Soluţia s-a găsit, dar este foarte costisitoare – oamenii să-şi aducă apă bună de acasă şi, când e posibil, compania să le asigure o anumită rezervă de apă minerală, contracost. Însă mai bine ar fi dacă s-ar finaliza instalaţia de motopompe, preconizată cu ceva timp în urmă. „Vom demara lucrările cât mai repede cu putinţă – ne asigură maiorul Bogza. Am achiziţionat deja motopompa, trebuie doar s-o instalăm şi să-i reglăm debitul normal".

Iarna este greu şi cu încălzirea. Lemne sunt suficiente, însă nu toate sobele funcţionează la întreaga capacitate. Încăperile sunt spaţioase, se încălzesc anevoios, focul trebuie să ardă nonstop. Cu toate acestea, serviciul operativ se desfăşoară normal, misiunile sunt îndeplinite întocmai, subunitatea se achită cu brio de sarcinile încredinţate.

Coborâtea „per pedes"

După o zi şi o noapte petrecute în tovărăşia radiolocatoriştilor, acolo, sus, în „fieful" lor din vârf de munte, ne pregătim să coborâm spre cazarmă. Nu înainte, însă, de a asista, uimiţi sincer, la riguroasa predare-primire a serviciului. A predat **maistrul militar clasa a V-a Florin Radu,** a primit **maistrul militar clasa a II-a Gavrilă Mariş.** Mariş are 39 de ani, este „tobă" de radiolocaţie şi recunoaşte singur că are... gura cam mare. Spune, adică, lucrurilor pe nume, pretinde ceea ce i se cuvine după lege şi regulament, este necruţător cu cei care mimează munca, angajamentul, răspunderea. Altfel, este o fire veselă, optimistă, un om care ştie ce vrea de la viaţă. Şi, pe deasupra, are o inimă de aur. Cu ani în urmă, când un soldat şi-a rupt piciorul, la coborârea de pe munte, Mariş l-a cărat în spate trei kilometri.

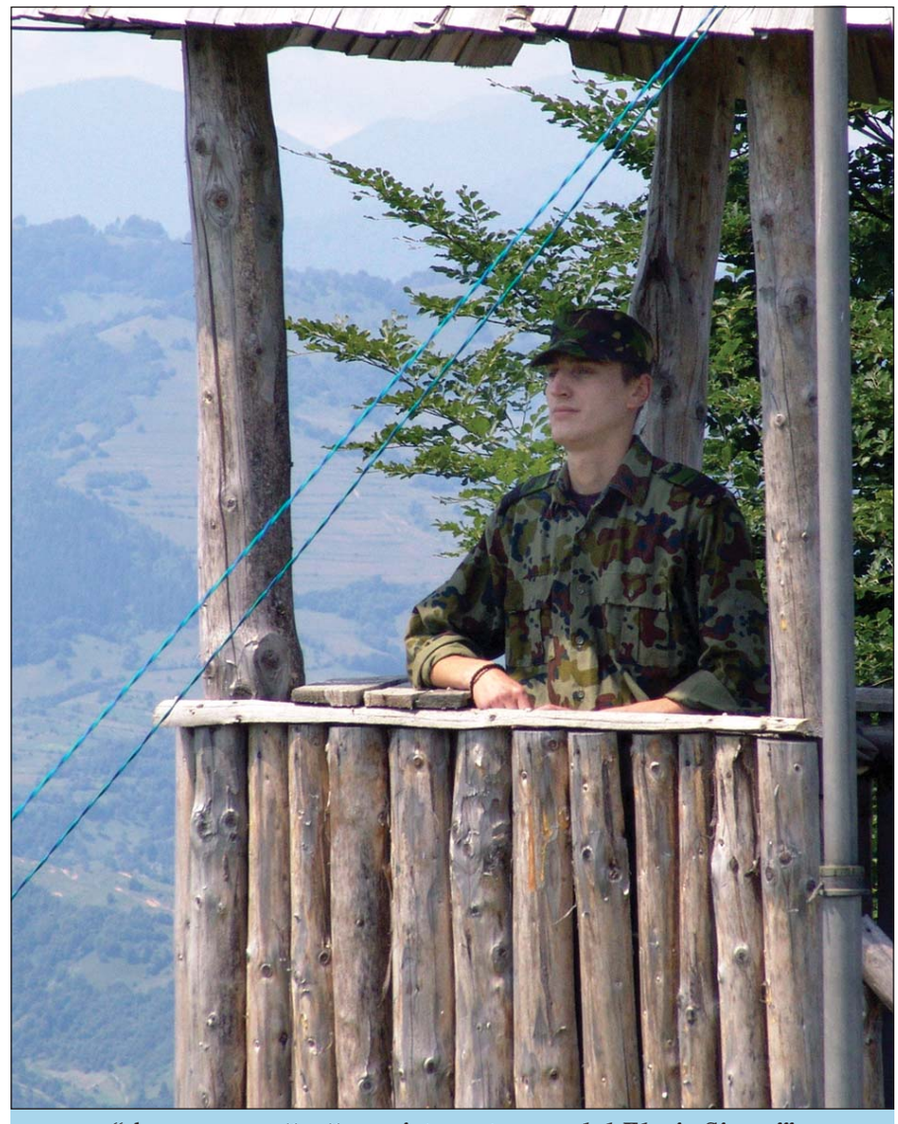

"Am onoarea să mă prezint: sunt caporalul Florin Şimon!"

Maistrul militar clasa a V-a Florin Radu, mezinul subunităţii

Cu inima strânsă, acceptăm invitaţia gazdelor de a coborî, „per pedes", pe panta abruptă a muntelui. Sunt vreo zece kilometri de mers, din care şapte în regim de... alpinism! E un pariu riscant, dar trebuie să aflăm direct, personal, ce înseamnă să te lupţi cu muntele, aşa cum însoţitorii noştri o fac, de atâta vreme, tot la trei sau la şase zile. Pornim la drum cu **maistrul militar clasa a IV-a Ştefan Petrovai, maistrul militar clasa a V-a Florin Radu** şi **caporalul Florin Şimon.** Ei ne sunt ghizi, ei ne sunt ajutoare de nădejde. Doamne, ajută!

Ne uităm cu invidie la bocancii lor de

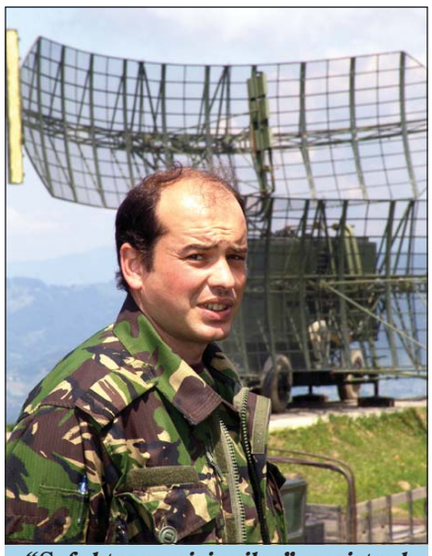

"Şeful transmisiunilor", maistrul militar clasa a IV-a Ştefan Petrovai

munte, le admirăm dexteritatea mişcărilor. Ne-au încadrat grijulii şi ne explică doct cum şi unde să călcăm, cât să înclinăm corpul. Calvarul a început la câteva sute de metri, unghiul de coborâre este extrem de ascuţit, adâncimea văii ne taie respiraţia. Panta este botezată „Leşinata" şi o parcurgem cu mare greutate, însă fără incidente. Ne relaxăm o bucată de drum, mult mai puţin înclinat, după care atacăm, cu teamă nedisimulată, traseul denumit „Obositul". E un fel de picaj, genunchii ne tremură, ne e dor de... salvamontişti, visăm la elicoptere MEDEVAC, dar continuăm să coborâm... Iar îndrăzneala ne este în curând răsplătită. Am ajuns JOS, suntem teferi, am învins! Mulţumim, dragi camarazi!

Comandantul subunităţii şi locţiitorul său ne ies în cale, preocupaţi de „starea" noastră fizică şi psihică. „E totul O.K." – îi liniştim, şi ne continuăm documentarea. Îi cunoaştem, astfel, pe **caporalul Crinu Andreica,** operator autostaţie radio, cel mai vechi m.a.c. din companie, pe **caporalul Vasile Corău,** operator la staţia P-37, pe **caporalul Petru Bilţ,** cel mai destoinic bucătar al subunităţii. Ne este prezentat şi **Nicolai Berechet,** un fel de

"Maestrul" Nicolai Berechet, cazarmarul subunităţii

factotum al companiei. Acesta este încadrat cazarmar, dar se ocupă şi de instalaţiile electrice, şi de întreţinerea sanitară, şi de construcţiile din cazarmă. Are 56 de ani, însă pare mult mai tânăr, se pricepe la toate, inclusiv la... arta culinară. I-am gustat cu plăcere delicatesele şi ne-am mirat câte mărgele poate avea o pălincă veritabilă...

Ziua moare încet-încet, totul în jur devine sângeriu, apoi pal, aerul este răcoros şi proaspăt, liniştea devine atotstăpânitoare. Jos, în cazarmă, „sedentarii" companiei îşi văd de rosturile lor obişnuite. Sus, în vârf de munte, „pândarii" şi radarele lor neobosite veghează la seninătatea cerului, la securitatea spaţiului aerian în zonă. Serviciul operativ nu cunoaşte pauză şi nici momente de respiro. Veghea ţării este, şi aici, pe mâini bune. De Ziua lor, de Jubileul lor, radiolocatoriştii stau drepţi şi demni în posturile datoriei.

Dedicăm acest reportaj nu numai radiolocatoriştilor din unitatea menţionată, ci tuturor celor ce slujesc această armă în categoria noastră de forţe, cu prilejul aniversării semicentenarului radiolocaţiei, la 25 2005.

Colonel (r) NICOLAE RADU
ADRIAN SULTĂNOIU

Ziua moare încet-încet, totul în jur devine sângeriu...

EROILOR
AERULUI

SÃRB
EROILOR
AERULUI

ĂTORIREA STRĂJUITORILOR CERULUI

Sărbătorirea din acest an a Zilei Forţelor Aeriene şi Aviaţiei Române a fost marcată de situaţia grea prin care trece ţara, determinată de catastrofalele inundaţii ce au avut loc în mai multe judeţe, cu deosebire în Moldova.

Acest lucru a fost relevat chiar de la prima manifestare ce a avut loc în ziua de 15 iulie, în Capitală, de **generalul-locotenent Gheorghe Catrina,** şeful Statului Major al Forţelor Aeriene, în cuvântul rostit la vernisajul expoziţiei organizate la Galeria Artelor din Palatul Cercului Militar Naţional, expoziţie intitulată **„Aripi româneşti în memoria fotografiilor".**

La Bucureşti, în dimineaţa zilei de 20 iulie, la Monumentul Eroilor Aerului s-a desfăşurat ceremonialul militar-religios consacrat evenimentului sărbătorit. După sosirea ministrului apărării naţionale, Teodor Atanasiu, Fanfara Reprezentativă a Armatei a intonat Imnul de Stat. Apoi, a fost citit Mesajul preşedintelui României, Traian Băsescu. A fost prezentat Mesajul Comun al ministrului apărării naţionale şi ministrului transporturilor, construcţiilor şi turismului.

În continuarea activităţilor de la Monument, un sobor de preoţi militari a oficiat serviciul religios.

În acordul Imnului Eroilor, au fost depuse coroane de flori din partea Ministerului Apărării Naţionale, Statului Major General, Direcţiei Aviaţiei Civile, Ministerului Transporturilor, Construcţiilor şi Turismului, Primăriei Sector 1 Bucureşti, Statului Major al Forţelor Aeriene, Statului Major al Forţelor Terestre, Statului Major al Forţelor Navale, Unităţii de aviaţie a Serviciului Român de Informaţii, Unităţii speciale de aviaţie a Ministerului Administraţiei şi Internelor, Autorităţii Civile Române, Asociaţiei Naţionale a Veteranilor de Război, Uniunii Naţionale a Cadrelor Militare în Rezervă şi în Retragere, Asociaţiei Române pentru Propaganda şi Istoria Aeronauticii, Ligii Aeriene Române, Fundaţiei Aerospaţiale Române, Companiei Naţionale TAROM, ROMATSA, Şcolii Superioare de Aviaţie Civilă, Aeroclubului României, Companiei ROMAVIA, Aeroporturilor Internaţionale Bucureşti–Otopeni, Bucureşti–Băneasa, Timişoara.

Au fost de faţă înalţi demnitari reprezentând instituţiile legislative şi executive ale statului, ataşaţi militari acreditaţi în România, generali şi ofiţeri superiori, activi şi în rezervă, din toate categoriile de forţe armate, foşti comandanţi ai aviaţiei militare şi şefi ai aviaţiei civile, veterani de război, persoane din Statul Major al Forţelor Aeriene şi din instituţiile şi întreprinderile aviaţiei civile, precum şi un numeros public.

Activităţi interesante s-au desfăşurat în toate unităţile şi instituţiile Forţelor Aeriene.

La Baza 86 Aeriană **Feteşti,** de pildă, au avut loc zboruri demonstrative, executate de o formaţie de cinci aeronave MiG-21 LanceR, de avioane ultrauşoare şi aeromodele şi s-a vizitat expoziţia de tehnică de luptă.

Ca în fiecare an, la **Bacău,** încă înainte de începerea manifestărilor, au fost aruncaţi din aeronave fluturaşi care invitau la participare, invitaţii ce au fost transmise şi prin mass-media locală. Revistele, ziarele, posturile de radio şi televiziune au publicat materiale despre tradiţiile Bazei 95 Aeriană, acţiunile de evacuare-salvare şi de transport personal, alimente, medicamente.

S-au executat zboruri demonstrative cu cinci avioane supersonice şi lansări de parașutiști, a fost vizitată o interesantă expoziţie.

Tot aici, un elicopter IAR-330 PUMA care se întorcea din misiune umanitară a salutat publicul, apoi s-a reîntors în teatrul de acţiune în folosul cetăţenilor.

Acelaşi gest l-a făcut şi echipajul unei aeronave C-130 Hercules, care tocmai venise cu ajutoare de la Bucureşti.

La sediul Brigăzii 1 Rachete Sol-Aer „General Nicolae Dăscălescu", în prezenţa unor generali şi ofiţeri superiori din conducerea Statului Major al Forţelor Aeriene, a unor ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române şi a întregului personal al marii unităţi, a avut loc sfinţirea bisericii cu hramul Sfântul Cuvios Antonie cel Mare.

Un moment deosebit l-a constituit sosirea în baza aeriană de la Bacău a primului ministrul al României, Călin Popescu Tăriceanu, căruia i-au fost înmânate însemnele marii unităţi. Premierul a adus elogii personalului Bazei 95 Aeriană Bacău pentru modul în care a acţionat şi acţionează în sprijinul autorităţilor locale.

Locuitorii acestei zone a Moldovei i-au sărbătorit pe aviatori ca pe niște eroi!

Comandor (r) PETRE BÂNĂ
Foto: ADRIAN SULTĂNOIU

Sub același scut

În cursul lunii iunie s-a desfășurat, la baza aeriană Kecskemet, de lângă Budapesta, exercițiul bilateral ungaro-britanic de antrenament în comun „Dragon's Nest".

„Într-o lume în care politicienii depun eforturi comune pentru a crea o nouă Europă, exercițiul <<Dragon's Nest>> dovedește că piloți aparținând Royal Air Force și Forțelor Aeriene Ungare lucrează împreună pentru a asigura securitatea Europei. Aeronave de luptă Tornado F 3 și MiG-29, destinate inițial pentru a lupta de părți diferite ale baricadei, se află în prezent sub același scut" – se arată pe pagina web a Royal Air Force.

Schimbul de experiență realizat între piloții celor două forțe aeriene cu ocazia acestui exercițiu a fost apreciat de ambele părți ca deosebit de constructiv.

UN SINGUR STAT MAJOR PENTRU RAF

Cele două state majore ale Forțelor Aeriene Regale vor fi redimensionate și comasate într-un singur stat major operațional, cu locația la High Wycombe.

Anunțul a fost făcut de către Adam Ingram, ministrul apărării al Marii Britanii, iar decizia a fost luată în contextul restructurării RAF.

„Acest program de restructurare și modernizare a Forțelor Aeriene este

vital, dacă dorim să avem o structură flexibilă și adaptabilă, echipată cu tehnică de ultimă generație. Crearea unui stat major al Forțelor Aeriene Regale la nivelul cerințelor și schimbărilor secolului XXI reprezintă una din etapele acestui proces" – a declarat Adam Ingram.

GARUDA II

În perioada 15 – 30 iunie a.c., Baza Aeriană „Charles Manier" a găzduit exercițiul franco-indian Garuda II.

Este pentru prima dată când Forțele Aeriene Indiene participă la un exercițiu aerian în Europa. De asemenea, este pentru prima dată când aeronava de luptă Suhoi 30 K, aparținând Forțelor Aeriene Indiene, îndeplinește misiuni în afara țării.

După câteva zboruri de recunoaștere și familiarizare ale echipajelor indiene cu forme de relief variate, aeronavele de luptă ale celor două țări au efectuat misiuni de antrenament în comun pentru apărarea aeriană. Zborurile au fost efectuate la mare altitudine deasupra sudului Franței și Mării Mediterane, conform scenariului tactic, unul de complexitate ridicată. Una dintre misiuni a constat în realimentarea în zbor, astfel: Suhoi 30 a fost realimentat de o aeronavă C-135, iar Mirage 2000 – de IL-78.

ELICOPTERE NH90 PENTRU SPANIA

Într-un anunț oficial, guvernul spaniol a confirmat decizia modernizării Forțelor Aeriene, prin achiziționarea elicopterului de capacitate medie NH90.

Spania a examinat îndelung ofertele de modernizare a flotei de elicoptere, guvernul înclinând încă din luna noiembrie a anului 2004 spre achiziționarea modelului NH90, conform declarațiilor comandantului aviației spaniole, generalul Jose Luiz Lopez Rose. La momentul respectiv, însă, nu erau definitivate aspectele de durată ale procesului de producție.

Spania este cea de-a treisprezecea țară care achiziționează elicopterul NH90, printr-o comandă inițială de 45 de aparate, urmând ca, în urma efectuării testelor și a confirmării capabilităților oferite de elicopter, să extindă cererea la 102 aparate. Această comandă face parte dintr-o amplă încercare de modernizare a armatei spaniole, un efort estimat la aproximativ 2,5 miliarde de euro.

În perioada 19 – 24 iunie a.c., s-a desfăşurat, la Baza Aeriană McChord, de lângă Washington, exerciţiul internaţional Air Mobility Rodeo 2005.

Sponsorizat de Air Mobility Command şi desfăşurat pentru prima dată în anul 1962 sub forma unei competiţii naţionale destinate dezvoltării şi implementării procedurilor de mobilitate utilizate în operaţiile aeriene, exerciţiul Rodeo a atras la start, începând cu anul 1979, o serie de parteneri internaţionali.

În acest an, alături de echipaje ale US Air Force, la competiţie au participat echipaje din Germania, Brazilia, Marea Britanie, Arabia Saudită şi Franţa. De asemenea, nouă ţări au trimis observatori la această competiţie.

Principalele activităţi desfăşurate au constat în paraşutări de personal şi materiale, evacuare aeromedicală, realimentare în aer etc.

Dintre aeronavele utilizate în cadrul exerciţiului amintim: C-160, C-130, C-17 Globemaster III, C-5 Galaxy, KC-10 Extender etc.

Sistem de avertizare împotriva rachetelor

Companiei EADS Defence Electronics i-a fost acordat, de curând, un contract în valoare de peste 10 milioane de euro de către Departamentul Australian al Apărării, pentru livrarea Sistemului de Detecţie a Lansării Rachetelor (MILDS - AN/AAR-60). Acesta este destinat pentru protejarea elicopterelor şi avioanelor cu anvergură mare împotriva atacurilor cu rachete. Sistemul va fi integrat elicopterelor de tip SA70A "Blackhawk" şi CH-47 "Chinook". De asemenea, versiunea standard, ce cuprinde unităţi de control şi afişaj în cabină, precum şi o unitate de navigaţie prin inerţie, va fi folosită şi la îmbunătăţirea performanţelor avionului de patrulare maritimă AP3C «Orion».

Restructurări în Forțele Aeriene ale SUA

Forţele Aeriene ale Statelor Unite ale Americii doresc să înlocuiască escadrilele de rezervă de la Baza Aeriană North Dakota, a declarat un oficial al Guvernului american. Modificările fac parte din cadrul controversatului proiect de realiniere şi restructurare a forţelor aeriene, un efort al guvernului privind activarea Gărzii Naţionale Aeriene şi a Forţelor Aeriene de Rezervă.

Astfel, Forţele Aeriene speră ca cel puţin 15 escadrile de avioane fără pilot de tip Predator să fie repartizate pe teritoriul Statelor Unite. Trupele ce vor fi activate ar putea folosi, la Baza Aeriană Beale, California, şi avioane de tip Global Hawk, aparate recunoscute pentru distanţele lungi pe care le pot acoperi. De asemenea, în urma închiderii unui număr de 33 de structuri şi a redefinirii altor 29, încă 12 escadrile de avioane Predator, ce au fost comasate la Baza Aeriană Grand Forks, aşteaptă redistribuirea lor la alte baze militare.

Patrulă germană în spaţiul baltic

Patru aparate germane de tipul F-4G au sosit la Baza Aeriană Zokniai din nordul Lituaniei, în data de 1 iulie, cu misiunea de a executa serviciul Poliţie Aeriană pe o durată de trei luni.

Echipajele germane au înlocuit, în cadrul acestui program de asigurare a spaţiului aerian, piloţii aparţinând Forţelor Aeriene Regale Olandeze, urmând ca, la rândul lor, să fie înlocuite, peste trei luni, de către patrule americane.

Încă din momentul aderării la NATO, din luna martie 2004, spaţiul aerian al celor trei ţări baltice – Estonia, Letonia şi Lituania – a fost patrulat, pe rând, de forţe aparţinând altor ţări membre NATO, fiecare printr-un schimb de trei luni. Până în prezent, Belgia, Danemarca, Marea Britanie şi Norvegia şi-au executat misiunea de supraveghere aeriană.

NATO a decis, în data de 8 iunie, să extindă perioada de executare a misiunilor de la trei luni la patru, în scopul permiterii familiarizării trupelor de patrulare cu situaţiile existente. Astfel, Polonia va fi prima ţară care va avea la dispoziţie un termen de patru luni pentru îndeplinirea misiunii, începând cu luna ianuarie 2006.

ARROW pentru Israel

Forţele Aeriene Israeliene au primit, în cursul lunii iunie, primele rachete de interceptare model Arrow, construite cu componente americane. De altfel, Statele Unite ale Americii au sponsorizat programul de producere a rachetelor Arrow încă din anul 1980, în scopul protejării Israelului de atacuri cu rachete.

Începând cu anul 2000, industria israeliană de avioane a conlucrat cu compania Boeing pentru producerea rezervoarelor, spaţiilor de fixare a motoarelor, electronicii şi a radarelor. Arieh Herzog, directorul Departamentului de Rachete al Apărării, a declarat că această colaborare va permite Israelului să-şi dubleze rata de producţie.

India cumpără rachete defensive

În data de 15 iunie, ziarul „Indian Expres" a relatat faptul că Statele Unite au încheiat livrarea sistemelor de interceptare PAC-3 (Patriot Advanced Capability) către India. Informaţia a fost dată publicităţii cu ocazia vizitei efectuate de către ministrul indian al apărării, Pranab Mukherjee's, în SUA, fapt ce a reprezentat un semnificativ pas înainte către întărirea relaţiilor militare dintre cele două ţări.

Sistemul PAC-3 se bazează pe o tehnologie „ochire-lovire", de eliminare a rachetelor cu rază scurtă şi medie de acţiune, superioară modelelor anterioare. De asemenea, sistemul poate transporta un volum de patru ori mai mare de rachete decât sistemul PAC-2 (16 faţă de 4) şi deţine o rază mai mare de acţiune (150 faţă de 70 de kilometri).

GOLDEN HAWK ARE ARIPI NOI

Compania Vought Aircraft Industries a anunţat că a încheiat testele privind noul model de aripi pentru avionul RQ-4B Global Hawk, aparat produs de firma Northrop Grumman. Aceste teste, similare cu cele pentru anterioara configurare a modelului RQ-4A, au fost efectuate în scopul simulării unor condiţii speciale ce pot apărea pe timpul misiunilor, ca, de exemplu, vânt foarte puternic însoţit de o răcire rapidă şi extremă a temperaturii exterioare.

Noul model de aripi reprezintă una dintre numeroasele îmbunătăţiri ale diferitelor elemente de siguranţă contractate de firma Northrop, proiecte ce vor să ofere aparatelor Global Hawk o acomodare mai rapidă la o creştere a volumului de materiale ce pot fi transportate, concomitent cu rezolvarea posibilelor probleme cauzate de condiţiile climaterice. Acesta are o lungime de 39,3 metri şi cântăreşte aproximativ 1.800 de kilograme, fiind cel mai lung model de aripi livrat de uzinele companiei din Dallas.

10 ani cu Chinook CH-47Ds

Zece ani de operaţiuni efectuate cu elicopterele de tip Chinook au fost celebraţi pe data de 20 mai, o zi mai târziu decât aniversarea oficială. Integrate în Forţele Aeriene Regale Australiene în anul 1974, 11 aparate „supravieţuitoare”, din cele 12 elicoptere de tip CH-47Cs achiziţionate, au fost retrase în anul 1989. Ele au fost returnate companiei Boeing, transformate şi, astfel, 4 aparate model CH-47Ds au fost redistribuite armatei australiene în luna mai a anului 1995. Ulterior, în luna martie 2001, au fost recepţionate încă două elicoptere CH-47Ds. Toate cele 6 aparate sunt operaţionale în cadrul Regimentului 5 Aviaţie, la baza din Townsville, Queensland.

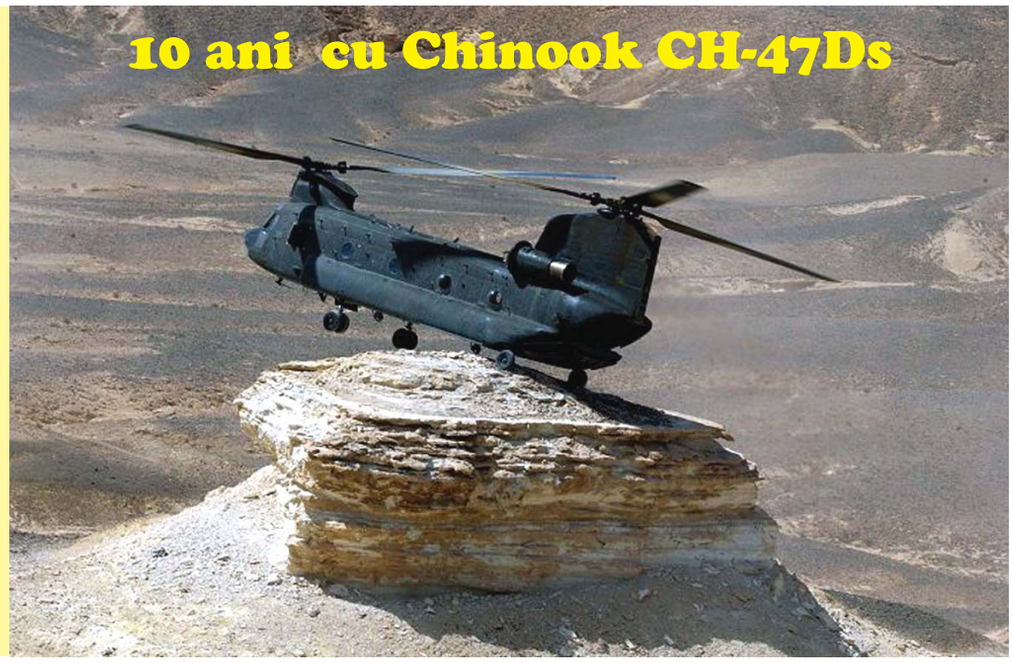

Australia participă la programul Joint Strike Fighter

Ministrul Apărării din Australia, Robert Hill, şi ministrul industriilor, Ian MacFarlaine, au confirmat faptul că Australia va intra în următoarea fază a programului Joint Strike Fighter (JSF) pentru avioanele de tipul Lockheed Martin F-35. Australia, care deja lucra la Sistemul de Demonstrare şi Dezvoltare (SDD) din cadrul JSF, va negocia acum şi pentru participarea la segmentul Producţie, Susţinere şi Urmărire a Elementelor (PSFD), împreună cu Statele Unite şi alte naţiuni. Hill a declarat că aceste negocieri, estimate a se întinde pe durata următoarelor 18 luni, vor conduce la semnarea, spre sfârşitul anului 2006, a unui memorandum, în timp ce decizia finală pentru achiziţionarea unor noi avioane pentru Forţele Aeriene Regale va fi luată abia în 2008.

Prezentele negocieri stipulează faptul că Forţele Aeriene vor achiziţiona până la 100 de aparate F-35 realizate prin programul JSF, în scopul înlocuirii modelelor F/A-18 şi F-111, începând cu anul 2012.

Tehnologia microundelor în apărarea aeriană

Compania Raytheon a proiectat un sistem pe bază de microunde (high-powered microwave beam) extrem de puternic împotriva lansatoarelor de rachete de umăr. Sistemul, cunoscut sub denumirea de „Vigilant Eagle”, foloseşte senzori în infraroşu pentru a crea o cupolă protectoare în jurul unui aeroport. În momentul lansării unei rachete sol-aer, un tun cu microunde loveşte racheta cu ajutorul acestei raze de energie, dereglându-i sistemul de ghidare şi scoţând-o de pe traiectorie. Costul unui sistem de acest gen se ridică la aproximativ 25 de milioane de dolari.

Specialiştii de la Raytheon estimează că Statele Unite vor „planta” astfel de sisteme pe cel puţin 30 de aeroporturi, reuşindu-se, în acest mod, protejarea în proporţie de 70 la sută a zborurilor. Deşi tipul de rachete defensive implicat (rachete sol-aer) este diferit în ceea ce priveşte rachetele balistice, conceptul poate fi adaptat astfel încât să poată fi transferat de la o categorie la alta.

Fereastră optică YAL-1A Airborne Laser

În timpul celui de-al 18-lea zbor din cadrul programului de teste, aeronava Boeing 747-400 a prezentat cu succes noul model de ferestre frontale panoramice (YAL-1A Airborne Laser ABL – 1,7 metri), prelungite prin anexarea unor turele asamblate în partea frontală a aeronavei.

Acest tip de fereastră este protejat, atât la decolare, cât şi la aterizare, de un manşon special şi de un scut metalic, iar pe timpul zborului este rotit pe poziţii de vizibilitate maximă. Catalogat drept unul dintre cele mai complexe sisteme optice, noul tip de fereastră frontală a necesitat un proces de producţie de 5 ani. Testele efectuate la baza aeriană Edwards, din California, au dus şi la confirmarea posibilităţii instalării unui sistem de tragere cu laser care să fie inclus în cadrul structurii turelelor. În urma testelor, s-a decis ca un număr de 3 asemenea sisteme să fie instalate pe aeronavele US Air Force până la sfârşitul anului în curs.

Smiths Aerospace va moderniza X-47B

Compania Smiths Aerospace a fost aleasă de către firma Northrop Grumman să furnizeze unitatea de interfață pentru motorul suplimentar şi pentru cel propulsor, destinată aparatelor de luptă fără pilot de tipul X-47B.

Proiectarea şi dezvoltarea, precum şi faza de producţie ar putea costa aproximativ 15 milioane de dolari, iar unităţile vor fi livrate începând cu ultimul trimestru al anului 2005, de la filiala companiei Smiths din Michigan. De asemenea, pentru continuarea programelor de îmbunătăţire a performanţelor avioanelor, compania Smiths va livra şi pachetul electronic conţinând computerul de verificare a structurii metalice şi unitatea de comandă radio. În aceste condiţii, valoarea finală a contractului ar putea depăşi suma de 30 milioane de dolari.

Prezentări Taurus la Le Bourget

În cadrul Salonului Aeronautic de la Le Bourget, Paris, compania EADS şi-a prezentat produsele din clasa Taurus

publicului larg prezent la manifestare. Diferitele derivate privind sistemele de ghidare ale rachetelor prezentate sunt capabile să execute operaţiuni la standardele cerute de doctrinele forţelor întrunite şi de specificaţiile operaţiunilor.

Sistemul KEPD 350 se află în producţie pentru Forţele Aeriene Germane şi este planificat să fie folosit ca armament pentru aparatele Tornado, în prezent, şi pentru cele de tip Eurofighter, în viitor. Dotat cu trei sisteme de navigaţie şi având o autonomie deplină, sistemul poate executa cu succes sarcinile primite în cazul unor zboruri la altitudini joase, utilizând adăposturile naturale din teren şi reuşind, astfel, să evite sistemele de apărare antiaeriană.

TAIWANUL TESTEAZĂ RACHETE DE CROAZIERĂ

Taiwanul a efectuat, cu succes, teste privind tragerile cu rachete de croazieră, fapt care va permite executarea tragerilor de pe insulă către cele mai importante ţinte militare din sudul Chinei. Racheta de croazieră model Hsiung Feng, produsă de Institutul de Ştiinţă şi Tehnologie Chung Shan, are o rază de acţiune de 1.000 de kilometri şi poate fi folosită pentru atacarea bazelor militare din sudul Chinei. Modelul Hsiung Feng este prevăzut a intra în

producţia de serie la sfârşitul anului sau, cel târziu, la începutul anului viitor. Aceste teste fac parte din programul defensiv al Taiwanului pregătit împotriva ameninţărilor Chinei.

Exerciţiul Maple Flag

În perioada 15 mai – 24 iunie a.c. s-a desfăşurat, la Baza Aeriană Cold Lake, din Canada, exerciţiul internaţional "Maple Flag", la care au participat echipaje din Belgia, Franţa, Germania, Olanda, Noua Zeelandă, Marea Britanie şi Statele Unite ale Americii.

Desfăşurat pe durata a 6 săptămâni, exerciţiul a avut drept scop pregătirea tragerilor şi luptelor aeriene şi a fost structurat pe 3 perioade de pregătire a câte 2 săptămâni fiecare. În cadrul antrenamentelor s-au executat zboruri la joasă înălţime, răspunsuri la ameninţări şi zbor cu un număr mare de avioane.

Primul regiment Apache AAC operaţional

În urma succesului exerciţiului Eagles Strike, din data de 24 mai, ministrul britanic al apărării, Adam Ingram, a anunţat că primul regiment de elicoptere Apache AAC este pe deplin operaţional. Participarea Regimentului 9 Aviaţie, parte componentă a Brigăzii 16 de Asalt Aerian, la exerciţiul Eagles Strike, a confirmat supremaţia modelului Apache. Regimentul este amplasat la Dishforth, North Yorkshire, şi este format din două escadrile a câte 8 aparate.

Adam Ingram a subliniat faptul că „realizarea unui regiment aviatic pe deplin funcţional reprezintă mai mult decât o simplă completare cu noi tipuri de armament şi muniţii. Participarea cu succes la exerciţiu, unde aparatele Apache au fost integrate forţelor de artilerie terestră şi asalt aerian ale Brigăzii 16, a reprezentat confirmarea unor noi capacităţi de luptă".

De asemenea, ministrul a anunţat şi încheierea unui contract în valoare de 194 milioane de lire sterline cu compania Agusta Westland pentru îmbunătăţirea sistemelor de ochire şi de tragere ale elicopterelor de tip Apache AAC. În plus, noul sistem modernizat de monitorizare a ţintelor, dotat cu senzori de vedere pe timp de noapte – Arrowhead M-TADS/PNVS – , va uşura luarea deciziilor de către piloţii aflaţi în situaţii dificile.

Termenii contractului presupun ca primul pachet de modernizare a elicopterelor Apache AAC să fie livrat de către compania Agusta Westland în luna aprilie 2007, urmând ca primele teste să fie efectuate spre sfârşitul toamnei aceluiaşi an.

Rusia cooperează cu NATO

Rusia şi NATO continuă colaborarea, pe termen scurt şi mediu, în ceea ce priveşte ameninţarea „teatrului" de operaţii cu rachete balistice de distanţe mici, a anunţat agenţia de presă Ria-Novosti. Ambele tabere au luat parte la un seminar despre doctrinele privind strategia nucleară, seminar ce va fi urmat de simularea unui exerciţiu nuclear, în luna septembrie, în Marea Britanie, şi de un exerciţiu de stat major al forţelor întrunite, în Rusia, în cursul anului 2006.

Elicopterele olandeze s-au întors acasă

Toate cele 12 elicoptere de tip Apache şi cele 4 de tip Cougar, precum şi personalul de deservire a acestora, aparţinând Forţelor Aeriene Regale Olandeze, ce au fost dislocate în Irak şi Afganistan, s-au întors acasă. Oficialii olandezi au predat comanda Forţei de Stabilitate în Irak (SFIR), din provincia Al Muthanna, trupelor britanice.

Aparatele olandeze au fost înlocuite cu elicoptere Chinook din Escadrila 298, împreună cu personalul de deservire a acestora, forţe ce vor staţiona în următoarele 12 luni în sud-estul Afganistanului, fiind implicate în operaţiunile de menţinere a păcii.

RACHETELE SS-24 IES LA PENSIE

Rusia intenţionează să scoată din serviciul de luptă o parte a sistemelor de lansare a rachetelor nucleare, începând cu luna decembrie anul curent. „Din păcate, rachetele îmbătrânesc, asemenea oamenilor, iar garanţia stării lor de operativitate scade vertiginos, fapt care a condus la această fază de trecere în rezervă", au declarat surse guvernamentale ruse.

Fiecare sistem conţine câte trei lansatoare de rachete de tip SS-24 Scalpel (RT-23U Molodets). Rapoartele preliminare arată faptul că Rusia a demontat deja sistemele de lansare de la Kostroma şi Bryansk.

DONAŢII PENTRU FORŢELE AERIENE IRAKIENE

Mai târziu decât fusese anticipată, sosirea celor 4 elicoptere de tip Bell 206B JetRangers, donate de către Forţele Aeriene ale Emiratelor Arabe Unite structurilor similare irakiene, s-a produs la începutul lunii iunie. Data exactă de livrare nu este cunoscută, aparatele fiind însă văzute pe pistele unui aeroport militar din Bagdad.

Elicopterele erau aşteptate să sosească încă din luna decembrie a anului trecut, întârzierea datorându-se efectuării operaţiunilor de ştergere a titulaturii forţelor arabe de pe structura metalică. O atentă examinare a confirmat, însă, existenţa unor urme de înseriere pe „nasul" elicopterelor. Cu toate acestea, aparatele vor fi funcţionale începând cu luna iulie, fiind folosite de către Escadrila 3 Elicoptere, situată la Baza Aeriană New Al Muthanna, de lângă Aeroportul Internaţional de Vest al Bagdadului.

Rubrică realizată de
locotenent MIRCEA BARAC şi plutonier-major SORIN SĂFTOIU

ALPHABUS – PRIVIRE ÎN VIITOR

Un contract privind dezvoltarea proiectului european Alphabus (o platformă formată din sateliți de telecomunicații de ultimă generație) a fost semnat cu ocazia salonului aeronautic internațional desfășurat la Le Bourget – Franța. Semnatarii contractului sunt: Agenția Spațială Europeană, Centrul Național de Studii Spațiale, EADS Astrium și Alcatel.

Conform acordului încheiat, primul satelit va fi plasat pe orbită și va deveni operațional în cursul anului 2009.

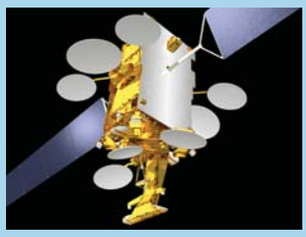

Noua platformă de sateliți se va adresa operatorilor majori care oferă servicii prin satelit (radio, telefoane, TV etc.), făcând posibilă reconfigurarea aplicațiilor și ofertelor, în scopul dezvoltării unor servicii noi, de calitate superioară.

SATELIT ASTRONOMIC JAPONEZ

JAXA (Agenția Spațială Japoneză) a plasat, pe o orbită

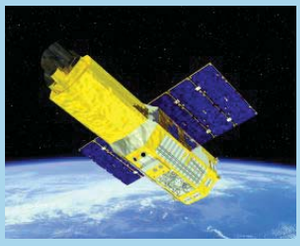

terestră, un satelit astronomic (Astro-E2) destinat studierii găurilor negre și galaxiilor din univers.

Lansarea a fost efectuată cu o rachetă M-5, de la centrul spațial Uchinoura, în data de 10 iulie a.c.

Specialiștii speră ca satelitul Astro-E2, dotat cu o serie de instrumente cu raze X, să le ofere mai multe informații privind evoluția universului.

Deep Impact – misiune îndeplinită

Agenția Spațială Americană a înregistrat un nou succes istoric. În data de 4 iulie, un proiectil trimis de la bordul sondei cosmice Deep Impact a lovit în plin cometa Tempel 1. Proiectilul lansat de sonda americană a lovit astrul zburător cu o viteză de 37 de mii de kilometri pe oră. Înainte de a se dezintegra, racheta a trimis pe Pământ o fotografie a cometei, un astru neregulat, în formă de pară, cu o suprafață aparent albă, pe care se puteau observa mai multe cratere. Camerele de luat vederi, montate pe sonda spațială, au surprins și ele imagini inedite cu norul de praf degajat după impact, la o distanță de 133 de milioane de kilometri de Terra.

Lansată în data de 12 ianuarie 2005 de la centrul spațial Cape Canaveral – Florida, sonda Deep Impact a parcurs în 173 de zile peste 430 de milioane de kilometri pentru a ajunge în apropierea cometei Tempel 1.

Prin această misiune, NASA a urmărit să obțină eșantioane din nucleul cometei. Cu ajutorul acestora, specialiștii speră să adune informații vitale privind formarea planetelor. De asemenea, experții urmăresc verificarea teoriilor conform cărora apa și formele primitive de viață ar fi ajuns pe Pământ prin intermediul unor comete sau meteoriți.

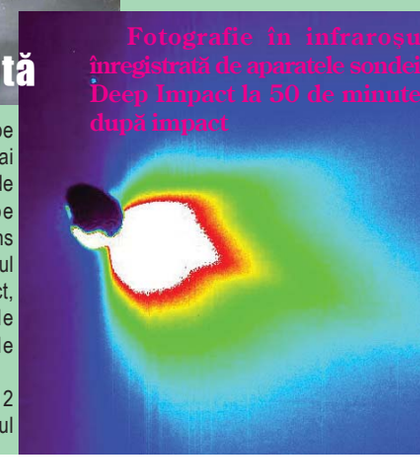

Fotografie în infraroșu înregistrată de aparatele sondei Deep Impact la 50 de minute după impact

NOI VEȘTI DE PE TITAN

După parașutarea sondei Huygens pe suprafața lui Titan, naveta purtătoare Cassini aduce noi date despre acest satelit al lui Saturn.

Astfel, suprafața lui Titan, observată cu instrumentul radar de la bordul sondei, este asemănătoare cu suprafața planetei noastre. Se întâlnesc forme de relief asemănătoare cu cele ale Pământului, formate în același mod. O diferență notabilă între Titan și Pământ este temperatura de la suprafața solului, care poate ajunge la minime de aproximativ –180°C.

Se pare că ploile cu hidrocarbon și existența activităților vulcanice la temperaturi scăzute sunt procesele active care modelează formele de relief de pe Titan.

Cassini a observat și regiuni ce reflectă undele radar ca o oglindă, suprafețe descoperite inițial de pe Pământ, cu radiotelescopul de la Arecibo. Încă nu se cunoaște natura acestor regiuni, care sunt cu siguranță înghețate, astronomii așteptând cu nerăbdare datele ce vor fi obținute în următoarele 38 de survoluri ale satelitului planetei Saturn.

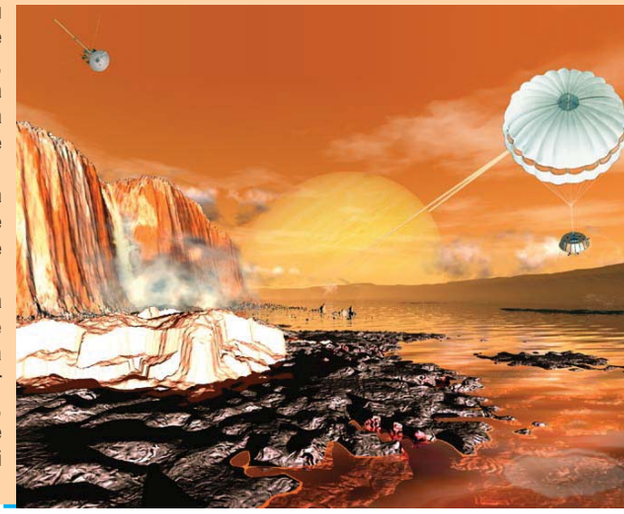

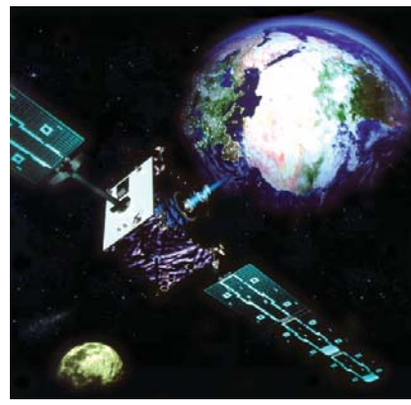

Calciu pe Lună

Aflată pe orbită în jurul Lunii, sonda SMART 1 a detectat calciu pe solul selenar, folosindu-se de o erupție solară.

Elementul nu a fost detectat direct, dar particulele încărcate electric, care au venit direct de la Soare pe solul lunar, au făcut calciul să devină fluorescent în raze X. Întrucât la bordul sondei există instrumente ce pot detecta asemenea radiații, s-a observat „semnătura" în raze X a acestui element chimic.

SMART este o sondă a Agenției Spațiale Europene (ESA) și face parte din programul de construcție și folosire a unor sonde ușoare și ieftine, program cunoscut sub numele de SMART – Small Missions for Advanced Research in Tehnology.

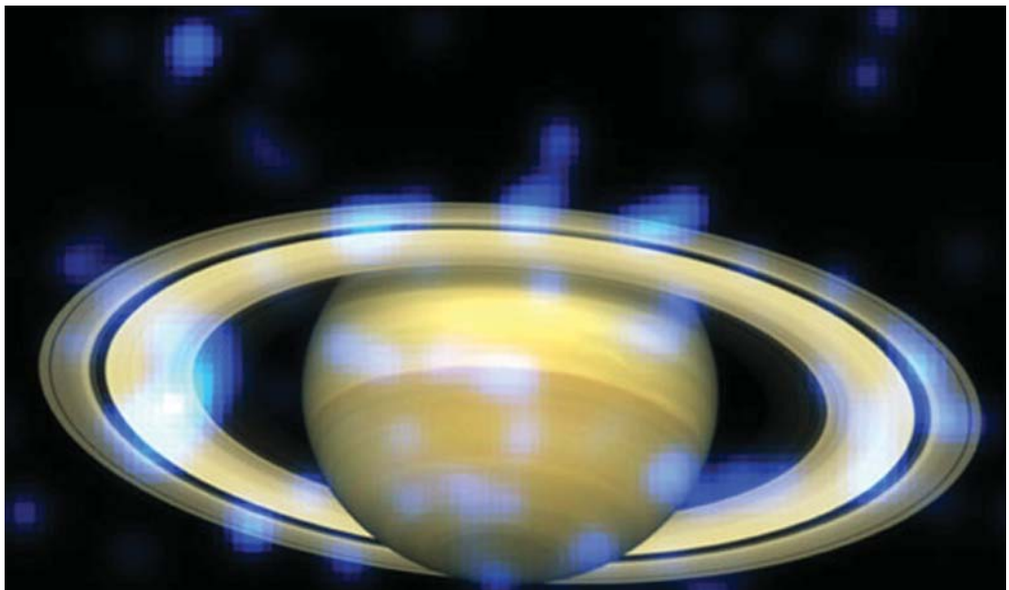

Fotografie a planetei Saturn surprinsă în data de 4 iulie a.c., cu telescopul astronomic în raze X al NASA , Chandra X-ray.

Astronomii cred că petele fluorescente sunt cauzate de razele X solare, care lovesc moleculele de oxigen aflate în inelele de gheață din jurul planetei.

Un nou modul rusesc pentru ISS

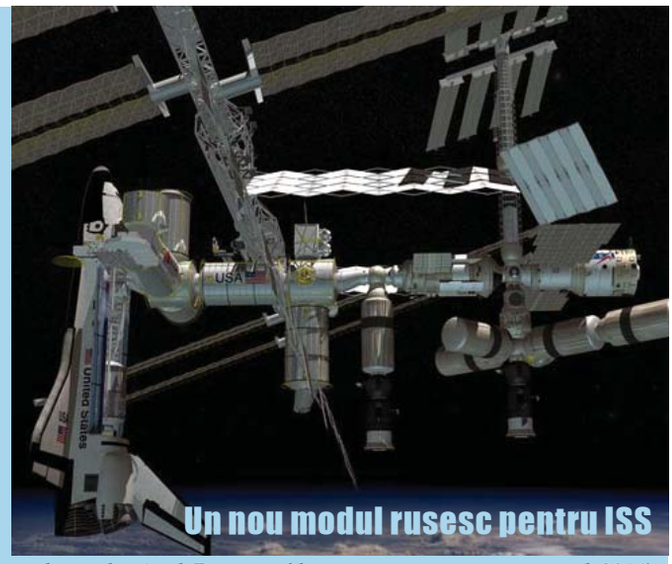

Agenția Spațială Rusă a alocat, de curând, o sumă importantă de bani Centrului Spațial Khrunichev, în vederea finalizării modulului de cercetare MRMC (multipurpose research module), destinat a fi atașat Stației Spațiale Internaționale (ISS). În cadrul proiectului mai sunt angrenate companiile Energia Rocket și Space Corporation.

Alexander Medvedev, directorul centrului, a declarat că modulul este construit în proporție de 70 la sută și este programat să fie lansat în cursul anului 2007.

MRM este cel de-al treilea modul rusesc destinat ISS (alături de Zarya și Zvezda) și va fi lansat pe orbită cu o rachetă de tipul Proton. Alte două module (unul științific, care urmează să fie finalizat în anul 2009, și altul de cercetare, programat pentru anul 2011) vor completa contribuția Rusiei în cadrul proiectului ISS.

Venus Express – gata de misiune

La începutul lunii iulie a.c. a fost încheiată faza de dezvoltare, integrare și testare a sondei Venus Express, prima sondă europeană construită în vederea investigării planetei Venus.

Destinată studierii atmosferei venusiene, sonda este programată pentru începerea misiunii la sfârșitul lunii octombrie. Lansarea se va efectua de pe cosmodromul Baikonur, cu ajutorul unei rachete Soyuz.

Timp de 2 ani venusieni (500 de zile pământene), sonda va investiga atmosfera celei de-a doua planete de la Soare, din punct de vedere al structurii, compoziției și dinamicii. Dotată cu un număr de șapte instrumente științifice, Venus Express va orbita planeta la o altitudine cuprinsă între 250 și 66.000 de kilometri.

Analiza condițiilor din atmosfera și din mediul înconjurător al atmosferei planetei Venus este considerată deosebit de importantă de către specialiști, deoarece ar putea conduce la înțelegerea proceselor climatice pe termen lung, care guvernează viața pe Pământ.

LUMINA UNEI EXOPLANETE!

După mulți ani de încercări, s-a reușit, în sfârșit, captarea luminii unei planete extrasolare (planetă care gravitează în jurul unei alte stele decât Soarele).

Planeta în cauză se rotește în jurul unei stele neaprinse, o pitică maro (2M 1207) din constelația Hydra.

Această descoperire a fost făcută de către o echipă de astronomi europeni și americani, folosind cele mai performante telescoape existente în acest domeniu: telescopul spațial Hubble și telescopul terestru VLT, din Chile.

Pregătiri pentru lansarea navetei Angara

Prima lansare a navetei spațiale Angara, destinată să efectueze transporturi de utilități în spațiu, este programată a avea loc în cursul anului 2008, de la centrul Baiterek al cosmodromului Baikonur – a declarat directorul complexului, Talgat Musabayev, într-o conferință de presă de la începutul lunii iulie.

Cu aceeași ocazie, Musabayev a declarat că Rusia și Kazahstan au

alocat câte 223 de milioane de dolari pentru finalizarea complexului Baiterek, astfel încât, în cursul anului 2008, acesta să îndeplinească toate condițiile pentru lansarea navetei Angara.

Pagini realizate de MIRCEA BARAC

APLICAȚII ALE RĂZBOIULUI ELECTRONIC ÎN CADRUL SISTEMELOR DE APĂRARE AERIANĂ CU BAZA LA SOL

Prin caracterul preponderent al acțiunilor de cercetare, bruiaj și protecție electronică, specificul metodelor și procedeelor întrebuințate, al tehnicii din dotare și pregătirii de specialitate necesare, războiul electronic, ca și componentă a războiului modern, constituie o formă importantă de asigurare strategică, operativă și de luptă care se organizează și se execută la nivelul tuturor formelor acțiunilor de luptă, în cadrul tuturor categoriilor de forțe armate.

În această ordine de idei, ținând cont de nivelul ridicat de implementare în cadrul apărării aeriene a mijloacelor și sistemelor electronice, este absolut necesară elaborarea și analiza unor scenarii pertinente privind posibilele aplicații și implicații ale principiilor și tehnicilor de război electronic asupra acestei componente vitale a oricărui conflict militar contemporan.

Având ca punct de plecare principiul clasic al acțiunii și reacțiunii, interacțiunea dintre sistemul de apărare propriu/advers și, respectiv, sistemul de război electronic (EW) advers/propriu poate fi modelată prin luarea în considerație a următoarelor două aspecte majore:

– reducerea eficacității lucrului sistemului de artilerie și rachete sol-aer advers (prezentarea principalelor mijloace și sisteme de EW care pot contribui la neutralizarea lucrului în condiții normale a sistemelor adverse);

– asigurarea protecției electronice a propriului sistem de apărare aeriană cu baza la sol (prezentarea unor tehnici și măsuri de contracarare a efectelor acțiunii sistemului de EW advers).

Reducerea eficacității sistemelor de artilerie și rachete sol-aer

În continuare vom trece în revistă, sintetic, o serie de mijloace și sisteme specifice EW care, prin funcțiile acestora, pot conduce la neutralizarea sau diminuarea eficacității acțiunii sistemelor de apărare aeriană cu baza la sol:

■ Avioanele de cercetare fără pilot

Conform definiției, avioanele de cercetare fară pilot (**UAV –** Unmanned Aerian Vehicle) sunt sisteme aeriene propulsate care nu transportă un operator uman, utilizează forțele aerodinamice pentru a decola, pot evolua autonom sau pot fi comandate de la distanță, pot fi expandabile sau recuperabile, transportând încărcături de luptă letale sau nonletale. Principalele capabilități oferite de UAV se referă la supravegherea continuă a câmpului de luptă, achiziția de date în timp real, anduranță ridicată în urmărirea țintelor mobile, existența liniilor de comunicații pentru furnizarea datelor achiziționate unui centru de procesare, în vederea analizei și interpretării ulterioare a acestora. Ca aplicații militare de bază ale UAV, sunt menționate funcțiile de cercetare, supraveghere și recunoaștere a amenințărilor prezente în câmpul de luptă. De asemenea, aceste

sisteme pot fi utilizate în misiuni de luptă, atac electronic sau la nivel tactic.

În altă ordine de idei, celebru în contextul dezvoltării conceptului de război electronic, rămâne conflictul din Orientul apropiat (1973), desfăşurat în principal între apărarea aeriană cu baza la sol arabă (dotată cu sisteme de rachete sol-aer de provenienţă sovietică) şi aviaţia israeliană. În acest conflict au fost utilizate masiv, de către israelieni, avioane fără pilot care au simulat un atac aerian asupra poziţiilor arabe din valea Beka. În încercarea forţelor arabe de a da o ripostă fermă acestui atac, complexele de apărare aeriană cu baza la sol nu au realizat altceva decât deconspirarea propriilor frecvenţe de lucru, care de altfel au fost monitorizate şi memorate de aceste UAV. În consecinţă, atacul real ulterior al aviaţiei israeliene a fost unul devastator.

■ Rachetele antiradiaţie

Rachetele antiradiaţie (ARM – Anti Radiation Missile)fac parte din categoria rachetelor aer-sol sau aer-navă şi sunt destinate distrugerii fizice a mijloacelor şi sistemelor electronice din cadrul apărării aeriene cu baza la sol a inamicului. În general, aceste rachete utilizează procedee de dirijare specifice radiolocaţiei pasive (Shrike, Standard-Arm, Martel etc.), dirijare radio (Bull-Pap, AS-20, AS-30 etc.), dirijare prin TV (Condor, Martel etc.), dirijare inerţială (Condor, Martel etc.).

Avantajele esenţiale ale utilizării ARM sunt legate de: agilitatea sporită în orice condiţii meteo; suprafaţă de reflexie radar mică, deci greu detectabile cu ajutorul radarului; viteze de zbor mari; autonomie în procesul de dirijare etc.

Principalele caracteristici ale ARM pot fi sintetizate astfel: ◆pentru o eficacitate sporită a ARM, este necesară o cunoaştere *a priori* a parametrilor sistemului de neutralizat; ◆sensibilitatea părţii de recepţie a acestor rachete este relativ mică; ◆ARM din generaţia a doua sunt cu memorie, în sensul că pentru realizarea procesului de dirijare este necesar şi

suficient ca acestea să evolueze un timp limitat în caracteristica de directivitate a sistemului victimă; ◆în general, sistemul de dirijare utilizat este unul de tip combinat; ◆încărcătura explozivă utilizată este de tip brizant; ◆lansarea ARM se face de la înălţimi medii şi mari, pentru a exclude astfel posibilitatea autodirijării rachetei pe semnalele reflectate de la sol.

O categorie aparte de ARM sunt rachetele antiradiaţie de mare viteză (HARM – High Anti Radiation Missile), care sunt rachete tactice aer-sol de înaltă performanţă. În general, acestea utilizează un senzor de tip monoimpuls RF de bandă largă pentru a căuta, a dirija şi a distruge un sistem electronic inamic.

■ Sistemele PLSS

O altă formă de suprimare a apărării aeriene cu baza la sol este sistemul de localizare şi lovire cu precizie (Precision Location Strike System). Acest sistem foloseşte diferenţa între timpii de sosire (Time Of Arrival) de la impulsul emiţătorului sistemului ţintă, măsurată de la două sau mai multe avioane care cooperează, pentru a determina poziţia acestuia într-un sistem specific de coordonate.

Un avantaj major al sistemelor PLSS constă în marea eficacitate potenţială împotriva oricărui emiţător, chiar dacă acesta se află în aer doar ocazional. De asemenea, platforma aeriană purtătoare poate acţiona în modul de lucru „stand-off", folosind sistemele sale de arme dirijate DME (Distance Measuring Equipment).

Protecţia electronică a sistemelor de artilerie şi rachete sol-aer

Utilizarea sistemelor de protecţie electronică (ECCM) constituie o modalitate de a obţine un avantaj militar într-o situaţie conflictuală dată. Conform taxonomiei acceptate în cadrul războiului electronic, ECCM se opune practic celorlalte două componente ale EW (sprijin electronic – ESM şi atac electronic – ECM), având scopuri diferite. Prin urmare, orice dezvoltare sau modificare a tehnologiilor de atac electronic implică o reacţie imediată din partea tehnologiilor de protecţie electronică şi invers. Suplimentar, se poate constata că orice mijloc şi sistem electronic (radar, complex de rachete sol-aer, comunicaţii etc.) poate fi descoperit, identificat,

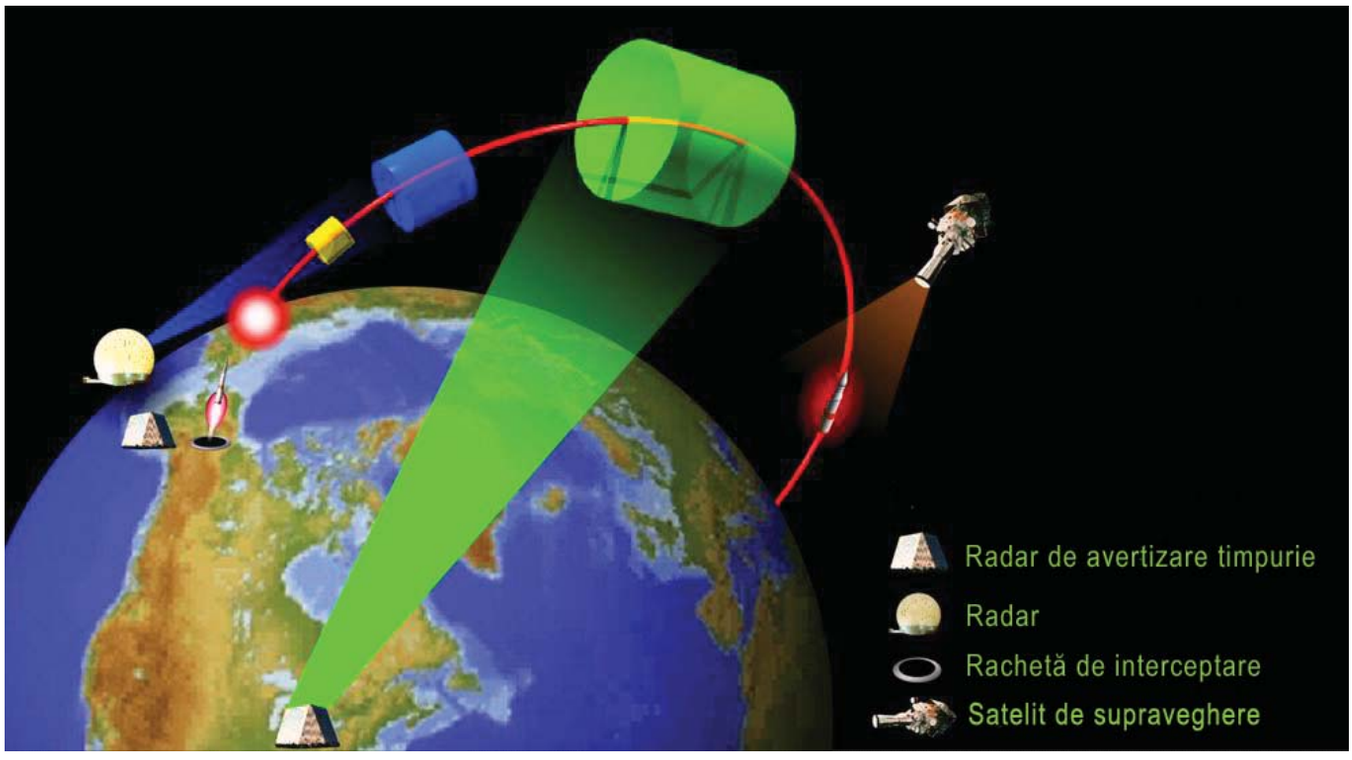

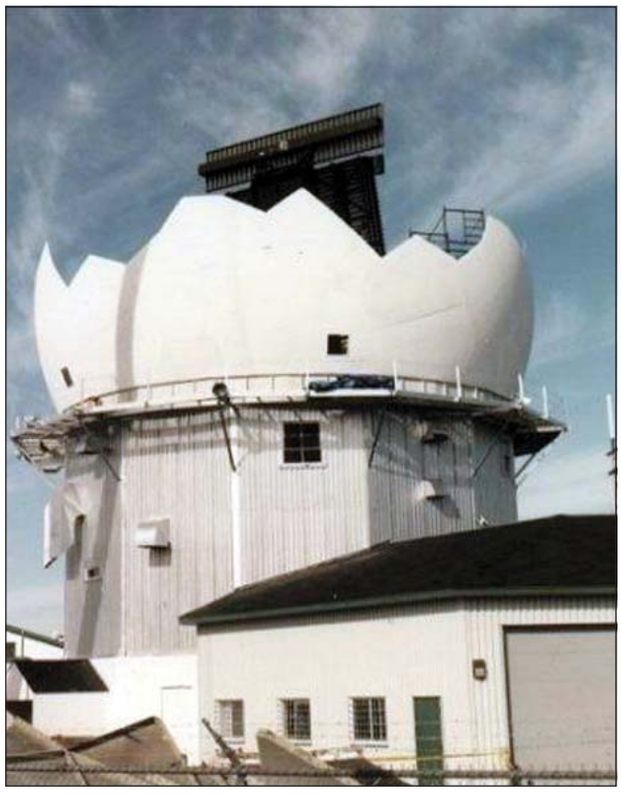

localizat și neutralizat prin bruiaj, iar orice tehnică ESM și ECM poate fi contracarată. Finalitatea acestei lupte continue depinde doar de resursele și dezvoltarea tehnologică a părților angajate într-un conflict militar.

Spre exemplu, în cazul radarelor din compunerea unui sistem de apărare aeriană cu baza la sol, consecințele principale ale aplicării tehnicilor ECCM pot fi sintetizate astfel: ◆prevenirea saturării părții de recepție; ◆menținerea constantă a ratei alarmei false; ◆menținerea unui raport semnal/zgomot (bruiaj) convenabil; ◆eliminarea țintelor false; ◆discriminarea bruiajului dirijat; ◆menținerea urmăririi țintelor etc.

Conform literaturii de specialitate, asigurarea cerințelor ECCM se realizează prin adoptarea următoarelor tipuri de măsuri:

Măsuri organizatorice: se referă la gruparea, dispunerea în teren, caracteristicile funcționale, programul și modul de întrebuințare în luptă a mijloacelor și sistemelor electronice proprii.

Măsuri de exploatare: se realizează prin utilizarea în condiții optime a tuturor oportunităților tehnice de protecție oferite de mijloacele și sistemele electronice proprii.

Măsuri tehnice: impun utilizarea unor mijloace și sisteme electronice care, prin modul lor intrinsec de proiectare sau construcție, pot reduce sau diminua efectele acțiunilor de cercetare electronică sau bruiaj efectuate de inamic, dar nu afectează funcționarea normală a echipamentelor electronice proprii.

Pentru a fi eficiente, măsurile de protecție electronică trebuie completate prin executarea unor acțiuni de *control electronic*, în scopul descoperirii indicilor de demascare ai mijloacelor și sistemelor electronice proprii, suplimentar cu testarea eficacității măsurilor ECCM adoptate.

Pornind de la această structurare a cerințelor ECCM, vom prezenta o serie de modalități tehnice moderne care au ca efect principal creșterea capacității de supravețuire a mijloacelor și sistemelor de apărare aeriană cu baza la sol în condițiile câmpului de luptă modern:

■ Semnale de sondaj complexe

Utilizarea unor semnale de sondaj de tipul MLF (modulație liniară de frecvență), salt de frecvență de la impuls la impuls, modulație discretă de fază etc. contribuie, pe de o parte, la creșterea performanțelor de descoperire ale radarului (în special, capacitatea sa de rezoluție), dând naștere la o nouă clasă intitulată generic radare de înaltă rezoluție, iar pe de altă parte, la creșterea imunității acestora la acțiunea factorilor perturbatori.

■ Radare multistatice

Pentru reducerea eficacității acțiunii ARM, o soluție constă în utilizarea unor sisteme radar a căror componente de emisie/recepție nu sunt concentrate ci sunt distribuite pe o suprafață, sub forma unei rețele de antene. Spre exemplu, dacă ARM distruge un element al sistemului de antene distribuit, atunci se inițiază o procedură de reconfigurare a rețelei de antene, pentru a conserva proprietățile de directivitate, eventual cu o diminuare a aportului de energie radiată. Prin posibilitatea recepției multipunct a semnalului de sondaj, un asemenea sistem radar poate fi utilizat cu succes în descoperierea și combaterea platformelor care încorporează elemente specifice tehnologiei STEALTH.

■ Managementul puterii

Un alt aspect important luat în calcul în procesul de proiectare al mijloacelor și sistemelor electronice în general, cu precădere în cadrul sistemelor de apărare aeriană cu baza la sol, se referă la gestiunea puterii de sondaj, în sensul elaborării unei strategii adecvate privind distribuția puterii disponibile (și limitate) la un moment dat, în scopul obținerii unui grad sporit de protecție electronică a echipamentelor respective, dictat practic de cerințele misiunii concrete de îndeplinit.

■ Compensarea lobilor secundari

O modalitate frecventă de deconspirare a parametrilor de funcționare ai unui echipament electronic se referă la prezența, în caracteristica de directivitate a propriului sistem de emisie/recepție, a unor lobi secundari cu nivel pronunțat. Eliminarea acestei deficiențe se poate realiza prin utilizarea unor sisteme de antene cu nivel redus al lobilor secundari și câștig mare, sau printr-o serie de tehnici de compensare/blocare a lobilor secundari. Uzual, eliminarea lobilor secundari poate fi realizată prin generarea unor câmpuri electromagnetice în antifază cu câmpul electromagnetic radiat pe direcția lobilor secundari, utilizarea unor configurații speciale cu ajutorul unor materiale radioabsorbante sau implementarea procesării autoadaptive în sistemul de antene.

■ Utilizarea rețelelor de antene fazate

O metodă modernă utilizată în proiectarea sistemelor de emisie/recepție constă în utilizarea rețelelor de antene fazate. Principalele avantaje oferite de utilizarea acestui tip de echipament sunt: inexistența lobilor secundari, posibilitatea de baleiere electronică a fascicolului de sondaj, posibilitatea asigurării funcției de gestiune a puterii de emisie și, nu în ultimul rând, posibilitatea unei procesări avansate a semnalelor recepționate, cu implicație în creșterea robustetii acestui echipament la acțiunea diferitelor tipuri de bruiaj.

Conferențiar universitar dr. ing. căpitan IULIAN VIZITIU

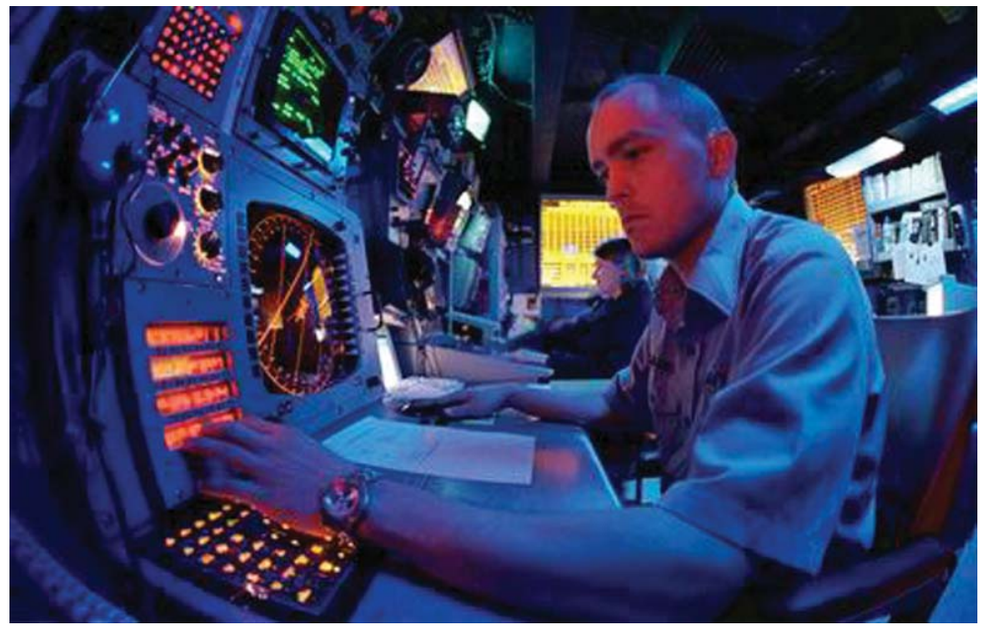

CA ÎNTR-O BALANȚĂ COSMICĂ...

Zbor de zi, soare blând peste aerodrom, amiază răcoroasă cu miros de ierburi stropite de rouă, iar la malul mării frumos. Țărmul franjurat, peste care un strat subțire de nori translucizi păreau o năframă deasupra șuvițelor despletite ale apelor, delimita granița celor două împărății: pământul aterizărilor și câmpul mișcător al mării.

Decolări în formație, doi câte doi, cu cap compas spre soare-răsare, de unde convorbirile radio din rețea păreau un ecou a ceea ce se înfăptuia jos, într-o luptă simulată:

– 04, intrat în zona de foc pe 20 de grade, la 500 de metri.

– Confirm – răspundea prompt „Valul".

– Revenit în zona de foc, 221, la 8.000 de metri pe azimut 182...

Misiuni lungi, aeronave alimentate complet și alte două rezervoare suplimentare acroșate sub planuri, executate în cooperare cu trupele de rachete și artilerie antiaeriană din poligonul Capu Midia de pe țărm.

În cabina MiG-ului 21 cu numărul 6487, aerul, străpuns de irizații verzui ale imaginii de pe HUD și închis sub cupola curbată, mai păstra ceva din atmosfera de jos de la celula de alarmă, unde, în fața tablei din perete, se fixau ultimele detalii: traiectul fiecărei celule de avioane, restricțiile de zbor, canalele radio de legătură, acțiunile pilotului în situații deosebite, aerodromul de ajutor...

–„HIDRAULICA!"

Brusc, fulgerând parcă universul îngust delimitat de rama de duraluminiu a cupolei, glasul metalic al computerului de bord s-a rostogolit ca un tunet...

–„HIDRAULICA, HIDRAULICA!"...

Pentru o clipă, locotenent-comandorul ADRIAN POPESCU a înmărmurit. Involuntar, ca urmând drumul unei deprinderi zidite în creier, a lăsat ochii în jos, – acolo după manșă, de unde indicatorul de presiune în instalațiile hidraulice – principală și de amplificare – marca fracțiuni de forță pentru miezul viu al unui avion ce zboară cu peste 600 de kilometri pe oră... Cadranul rotund, cu gradații marcate în culori diferite, i s-a înșurubat în ochi: presiune sub 130 de atmosfere și continuă să scadă...

Gândul aleargă.

„Raportez conducătorului de zbor, întrerup misiunea, decuplez pilotul automat, zbor spre cel mai apropiat aerodrom, urmăresc presiunea în instalația hidraulică de amplificare, decuplez NP-27 dacă distanța față de aerodrom este mai mare de... Nu. Nu este mai mare. Sunt 7 minute de la decolare!".

– 131, întrerup misiunea, zbor spre aerodrom, am probleme cu instalația – hidraulica principală...

– Aprob, 131, viraj stânga de 180 de grade, ești la 58 kilometri de casă, aprob trecerea cu „Startul".

– Confirm.

„Presiunea hidraulică în continuă scădere... Manșa pare mai grea. Avionul răspunde sacadat, pare frânt în comenzi. Și am gaz cât... Marea Neagră!".

– Startule, 131, la 53 de kilometri de aerodrom, am întrerupt misiunea, nu am presiune în instalația hidraulică principală, aterizez pe invers...

O pauză lungă cât un secol. Rețeaua radio a amuțit. Jos, în turnul de conducere a zborului, alt gând fierbinte, ca fierul înroșit, operează conexiuni: cantitatea de petrol, rezervoarele suplimentare acroșate, presiunea în instalația hidraulică de amplificare.

Cu glas aparent calm, locotenent-comandorul LUCIAN SCĂUNAȘU trimite în eter:

– Aprob, 131, spune-mi presiunea!

– 100 de atmosfere și... scade.

„În situații deosebite, este posibilă aterizarea imediat după decolare cu largarea tuturor acroșajelor... Dar, unde le las?! 2.900 de litri de gaz... Dacă nu vor pleca?!"

Gândurile sfredelesc în adâncuri de minte și scot la suprafață hotărâri în fracțiuni de secundă. Kilometrii fug în urmă, iar apropierea de aerodrom – întoarcerea acasă cu avion cu tot – se conturează în parbrizul frontal ca într-un tablou fără margini precise, peste care un pictor discret a întins un voal vinețiu... „De-ar mai ține un pic! De-aș putea să-l aduc...".

Cu ochii în jos, cu un ghem fierbinte în coșul pieptului și cu gura secată de salivă, spune cu voce tare ce vede, ca și cum ar gândi pentru sine:

– Startule, scade presiunea și în instalația hidraulică de amplificare... A ajuns la 70 de atmosfere!

Și, apoi, gândul:

„Fantastic! Asta nu mai scrie nicăieri. Toate deodată, cum să fac?! Dacă aș mai avea comenzi... Cu ambele instalații hidraulice defecte, înseamnă CA-TA-PUL-TA-RE! Sau, ...Dumnezeu știe".

– Cât gaz ai?

– 2.600.

– Dispecer, dă-mi o distanță pentru 131!

– La 23 de kilometri, pe cap invers – răspunde prompt dispecerul.

Rețeaua radio a amuțit. Fiecare în cabina lui, ca într-o luptă colectivă, gândește la tot ce trebuie să facă un pilot într-o asemenea situație excepțională. Cum reacționează. Cum percepe. Pe ce se sprijină. Către unde. Dar, mai ales, ce hotărăște. Până unde omul singur din avionul lui de vânătoare poate să-și pună viața – unică și irepetabilă – în bătaia unei arme nevăzute, gestionate cel mai adesea de forța implacabilă a destinului. De o mână ascunsă, care duce omul acolo unde, în profesia de pilot, nimeni nu vrea să ajungă: la discreția avionului. Iar prin asta, în necunoscut. Necunoscutul, în aviație, omoară!

„Aterizare fără flapsuri scoase, nu folosesc frâna aerodinamică... Of, cu două tone și mai bine de gaz nu vrea să zboare pe panta de aterizare cu viteză mai mică...".

Gândurile frig. Ard pe unde ating alcătuirile de pilot deprins cu zborul avioanelor supersonice când „vocea" cabinei zice „bun de zbor". Răvășesc și răstoarnă algoritmi valabili în situații excepționale și trimit săgeți otrăvite cu miros de teamă: „...dar dacă nu reușesc?!"

– Caută un teren liber și larghează rezervoarele suplimentare.

– Sunt la 12 kilometri, le larghez lângă pădurea Ciunga, pe direcție.

Comutatorul pe „acroșaj exterior" și apasă. O bufnitură înfundată – „cartușele de largare trebuie să fie" – și mai privește o dată afară, jur împrejur, ca și cum ar vrea să se asigure iarăși că nimeni nu-i prin zonă.

– Mai spune-mi o presiune, 131!

– Principală = zero, amplificare = 50 de atmosfere...

În parbriz, pista. Cenușie, îngustă și parcă mai scurtă ca niciodată. „Sunt sus", gândește, reducând câteva procente din forța motorului. Avionul se înfundă nefiresc: prea mare pierderea de înălțime. Pune motorul la loc. Aproape plin cu combustibil, fără flapsuri scoase, avionul coboară excesiv... „Nu-mi trebuie acum o aterizare înainte de pistă".

– Ești bine acolo, spune-mi presiunea!

– Lasă-mă acum...

Ultimele cuvinte.

Apoi, a urmat aterizarea. Doar vocea conducătorului de zbor mai brăzda cerul cu comenzi scurte, sacadate, rămase fără răspuns: „mai trage un pic, oprește motorul, scoate parașuta de frânare, decuplează frâna roții de față...".

Avionul s-a întins pe pista aerodromului de la Fetești la numai 12 minute de la decolare, fără nici una dintre instalațiile hidraulice în funcțiune, cu peste două tone de petrol la bord, cărând în el pilotul Adrian Popescu. Cu 430 de kilometri la oră – viteză înzecit mai mare decât viteza de aterizare a navetelor spațiale –, spărgând cauciucul jambei principale dreapta și rulând pe iarbă doar 150 de metri, la capătul pistei betonate, pe care a lăsat-o în urmă fără a atinge vreo baliză, avionul, cu instalația de frânare întreruptă de o bucată de cauciuc desprins, a aterizat și s-a oprit. Întreg pe exterior, „frânt" în alcătuirea lui de avion de luptă, dar făcând să calce iarba pământului un pilot care – dincolo de înscrisurile din cărți cu valoare de lege – și-a pus viața lui lângă viața avionului, ca într-o balanță cosmică, într-o zi de zbor cu soare blând, pentru ca noi, astăzi, să-i vedem iar și iar, tăind aerul în felii și spunând simplu: „Am aterizat!"

Căpitan-comandor
DUMITRU BERBUNSCHI

ARTILERIA ANTIAERIANĂ ROMÂNĂ ÎN ANII DE DUPĂ RĂZBOI

Primul efect: restructurarea

Încetarea ostilităţilor în Europa, marcată istoric prin capitularea necondiţionată a Germaniei, a găsit artileria antiaeriană română divizată. O parte a forţelor şi mijloacelor se afla în zonele de operaţii, pe aliniamentele atinse de trupe până la acea dată. Cealaltă parte se afla în zonele interioare, în dispozitive de luptă organizate la obiectivele date prin misiune spre a fi apărate antiaerian.

În aceste condiţii, armata română şi, implicit, artileria antiaeriană, au intrat într-o perioadă activă de transformări şi reorganizări, care a durat până în anul 1949, când, pentru prima dată după război, se poate vorbi de o relativă stabilitate în conducerea şi construcţia armatei.

Una din primele promoţii ale "Centrului de Instrucţie al Artileriei Antiaeriene" – la depunerea Jurământului

Reducerile efectuate în compunerea de luptă a artileriei antiaeriene, până la data de 10.06.1945, au reprezentat o scădere a efectivelor şi armamentului cu 53 la sută faţă de existentul la 23.08.1944 şi o apropiere de situaţia consemnată la începutul războiului – 21.06.1941. Procesul de desfiinţare a unităţilor de artilerie antiaeriană a continuat în tot cursul anului 1945, acesta fiind dublat de inventarierea şi stabilirea stării tehnice a armamentului şi materialelor rezultate.

O dată cu reducerea din structura artileriei antiaeriene a unor mari unităţi şi unităţi, a avut loc şi o disponibilizare a cadrelor, a specialiştilor din armă. Acest proces, dureros pentru marea majoritate a cadrelor în cauză, care aveau vârste cuprinse între 25–30 de ani, a început în decembrie 1944 şi a fost însoţit de instrucţiuni privitoare la modul de selecţionare a celor ce urmau să rămână în activitate.

Realitatea din teritoriu, pusă faţă în faţă cu cerinţa înscrisă în Convenţia de Armistiţiu din 12.09.1944, şi anume ca artileria antiaeriană română să se limiteze la o încadrare de până la 5.000 de persoane, indica drept obligatorie o reducere a efectivelor de 10–12 ori. Acest lucru, cum era şi firesc, nu s-a realizat pe loc, ci în mod eşalonat, în perioada 1945-1947, pe măsura sosirii unităţilor de pe front, lichidării unităţilor desfiinţate şi reorganizării celor rămase în serviciu. S-a început cu structurile de comandă, cu formaţiunile de asigurare, cu unităţile care şi-au pierdut parţial capacitatea de luptă, continuându-se cu cele care nu mai prezentau interes.

Având-se în vedere numărul mare de ofiţeri trecuţi în rezervă şi retragere, dar, mai ales, asigurarea unor condiţii ca aceştia să-şi poată găsi un loc de muncă potrivit pregătirii ce o aveau, la 15.06.1946 a fost emis un Decret-Lege prin care studiile militare au fost echivalate după cum urmează: ◆ şcoala militară de ofiţeri – cu licenţa; ◆ şcoala superioară de război – cu doctoratul. Au beneficiat de această lege toţi ofiţerii activi, în rezervă şi în retragere.

Totodată, reducerea de personal şi a cifrei de şcolarizare s-au aplicat şi în sistemul de formare şi perfecţionare a pregătirii cadrelor de artilerie antiaeriană, astfel: ◆ concentrarea învăţământului de profil într-o singură instituţie militară – „Centrul de Instrucţie al Artileriei Antiaeriene" – prin integrarea Centrului de Instrucţie al Apărării Contra Aeronavelor, înfiinţat la 01.04.1938 în Bucureşti, şi a Şcolilor militare de ofiţeri şi subofiţeri activi, înfiinţate la 10.12.1939. Cifra de şcolarizare a fost fixată la 100 de elevi şi cursanţi; ◆ desfiinţarea şcolilor militare de ofiţeri şi subofiţeri de rezervă cu profil de artilerie antiaeriană.

La sfârşitul lunii august 1945, şeful Marelui Stat Major, generalul de divizie Costin Ionaşcu, a raportat M.S. Regele Mihai I că a continuat reorganizarea armatei şi reducerea efectivelor. La capitolul „Aeronautică", alineatul „Artilerie Antiaeriană", se preciza că această armă, în perioada 20.06 – 28.08.1945, a fost redusă la: ◆ o Divizie de Artilerie Antiaeriană; ◆ două Brigăzi de Artilerie Antiaeriană; ◆ patru Regimente de Artilerie Antiaeriană.

Artilerişti antiaerieni dintr-o baterie de calibru mare, întorşi de pe front

În căutarea identităţii

Perioada septembrie 1945 – iunie 1946 a însemnat, pentru artileria antiaeriană, continuarea operaţiunilor de lichidare a unităţilor desfiinţate, de verificare a stării tehnice a armamentului antiaerian, clasarea şi depozitarea acestuia, precum şi sintetizarea învăţămintelor rezultate din participarea la război.

La data de 15.06.1946, apărea Legea nr. 452, privitoare la organizarea şi funcţionarea Ministerului de Război, conform căreia, în cadrul Subsecretariatului de Stat al Aerului, care era, totodată, şi Comandamentul Aeronauticii, se constituiau: ◆ Direcţiile aviaţiei, aviaţiei civile, educaţiei şi culturii; ◆ Direcţia artileriei antiaeriene.

Această organizare nu avea să dureze decât până la 13.12.1946, când Subsecretariatul de Stat al Aerului a fost desfiinţat şi, apoi, transformat în Inspectoratul Aeronauticii. Respectiva structură a îndeplinit şi atribuţiile Comandamentului Aeronauticii.

În această situaţie, a fost desfiinţată şi Direcţia Artileriei Antiaeriene şi, ca urmare, structura armei a fost redusă la comandamentul Diviziei de Artilerie Antiaeriană, cu corpurile sale de trupe: regiment, divizioane, baterii, secţii etc.

Anul 1947 a adus o nouă organizare şi funcţionare pentru Ministerul Apărării Naţionale şi, drept urmare, o nouă organizare a armatei române. Legea nr. 206 din 21.06.1947 specifica, la art.50 din capitolul

Echipă de tun din Bateria 119 Artilerie Antiaeriană, Sibiu, 1946

„Corpuri de trupe", următoarele: "Artileria Antiaeriană este constituită pe regimente, regimentele constituite pe divizioane, iar divizioanele pe baterii. La rândul lor, bateriile cuprind un număr variabil de guri de foc şi secţii de proiectoare, de aparate de detecţie electro-magnetică şi de aparatură specială".

Deosebit de important este faptul că în structura bateriilor de artilerie antiaeriană s-a legiferat existenţa secţiilor de detecţie electro-magnetică, respectiv de radiolocaţie şi a celor de calcul şi conducere a focului.

Această structură a corpurilor de trupe a constituit, de fapt, baza organizării în continuare a artileriei antiaeriene, atât pentru situaţiile de pace, cât şi pentru cele de război, cu deosebirea că, la nivelul comandamentelor, a reapărut eşalonul brigadă.

Se cristalizează rolul armei în sistemul apărării

Perioada 1947–1948 a fost marcată de activităţi care au vizat stabilirea liniilor directoare în vederea reorganizării armatei. În cadrul acestor activităţi, au avut loc desfiinţări de unităţi, contopiri, înfiinţări, clarificări în problemele de cadre, stabilirea atribuţiilor diferitelor eşaloane, dar şi clarificarea stării de fapt a bazei materiale destinate apărării naţionale.

Militari dintr-o subunitate de artilerie antiaeriană, la instrucţie. În fundal, mitraliere Schwartzlose, pregătite pentru tragere

Din punctul de vedere al artileriei antiaeriene, la sfârşitul acestei perioade, deci în anul 1948, au fost reţinute unele concluzii ce merită a fi subliniate, astfel: ◆ armamentul antiaerian rămas la dispoziţie după executarea verificărilor, clasărilor şi declasărilor, deci cu o stare tehnică bună, în măsură a fi întrebuinţat în luptă, asigura înzestrarea unui număr de 70–75 baterii de artilerie antiaeriană. Acestea erau dimensionate pe 6–8 tunuri şi tratate, fiecare în parte, ca subunitate de tragere de bază; ◆ numărul unităţilor de artilerie antiaeriană ce puteau fi constituite în funcţie de armamentul antiaerian la dispoziţie şi care puteau îndeplini rolul de „unitate tactică de bază" ajungea la 6–8 regimente. Acestea erau dimensionate pe trei divizioane a 3–4 baterii fiecare. Pot fi avute în vedere şi alte combinaţii, fără însă a afecta capacitatea de tragere şi tactică a acestora (cel puţin 6 tunuri la o baterie şi 3 baterii la un divizion); ◆ unităţile de artilerie antiaeriană rămase în serviciu s-au grupat sub o comandă unică, s-au stabilit obiectivele ce puteau fi apărate cu aceste unităţi şi s-au luat măsurile pentru intrarea lor în serviciul de luptă permanent; ◆ a continuat recuperarea armamentului antiaerian a cărui stare de funcţionare necesita intervenţii, în vederea acoperirii nevoilor curente şi a completării stocului necesar la mobilizare; ◆ elaborarea unor studii specifice artileriei antiaeriene în vederea stabilirii direcţiilor de dezvoltare în următorii ani; ◆ precizarea locului ce-l va ocupa şi rolul ce-l va îndeplini artileria antiaeriană în noua structură a sistemului de apărare a ţării.

Tratarea în acest mod a artileriei antiaeriene române nu a fost dictată numai de dorinţa de a-i clarifica situaţia precară rămasă după război, ci şi de atmosfera „rece" care începuse să se instaleze în relaţiile internaţionale. Efemerele alianţe realizate de marile puteri cu nici un deceniu în urmă, dictate pentru a înfrânge un duşman comun, s-au dovedit a fi, ca de-atâtea ori în istorie, numai un joc de moment. Incompatibilitatea orgoliilor Marilor Puteri în ambiţia lor de a domina lumea nu s-a dezminţit.

După numai trei ani de la sfârşitul războiului, "divorţul" Est-Vest era pe cale să fie pronunţat. Lumea era îngrijorată. Numai istoria, cu umorul ei de neegalat, a privit fenomenul fără uimire. Ştia ce ştia: alianţele, oricât de spectaculoase şi imprevizibile au fost şi vor fi, nu au supravieţuit şi nu vor supravieţui în urma unei victorii.

Iar dacă situaţia artileriei antiaeriene se clarificase într-o anumită măsură, apărarea teritoriului românesc, în ansamblu, prezenta foarte multe semne de întrebare. Astfel, apărarea antiaeriană activă, apărarea pasivă, apărarea pe mare şi pe uscat a frontierei etc. prezentau o mulţime de neajunsuri, atât organizatorice, cât şi în domeniul asigurării cu efective, tehnică şi materiale specifice.

Drept urmare a acestei situaţii, la data de 15.09.1948, la nivel guvernamental şi, prin

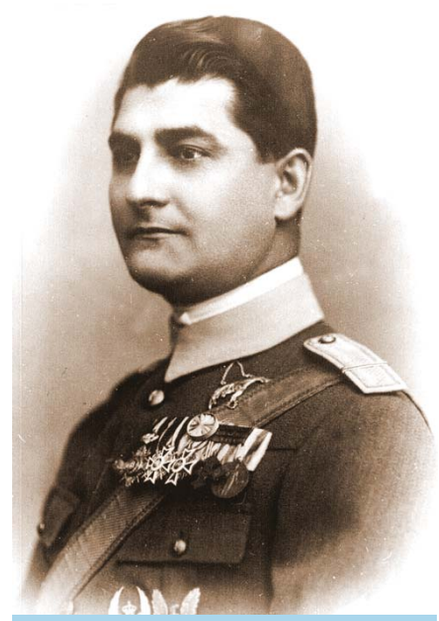

Generalul-inspector Emanoil Ionescu, subsecretar de stat al aerului (1945-1946)

dispoziţiile de aplicare, la nivelul Marelui Stat Major, s-au luat două hotărâri care au vizat nemijlocit dezvoltarea acestei arme, şi anume: ◆ menţinerea artileriei antiaeriene cu organizarea realizată până la acea dată (un comandament de divizie şi corpuri de trupe – regimente, divizioane, baterii) în structura trupelor aeronautice, ca armă cu profil special. În cadrul acestei structuri, artileria antiaeriană urma să-şi desfăşoare, în mod unitar, pregătirea de specialitate, în raport cu misiunile ce-i reveneau, astfel încât, la ordin, să fie în măsură să treacă la îndeplinirea lor; ◆ înfiinţarea unui Comandament al Apărării Teritoriului, ca organ unic pentru pregătirea, înzestrarea şi coordonarea acţiunilor de apărare a teritoriului a tuturor forţelor cu atribuţii în acest domeniu: trupele din apărarea antiaeriană activă, formaţiunile de apărare pasivă, grănicerii, pompierii, jandarmii etc. Comandamentul a fost inclus în organica Ministerului Afacerilor Interne.

În concluzie, istoria artileriei antiaeriene română în primii ani de după război a fost caracterizată, ca şi în cazul altor arme, de căutări privind clarificarea locului şi rolului pe care trebuia să le deţină această armă în noua structură a armatei în curs de făurire. Experienţa războiului şi tendinţele de schimbare manifestate în acest domeniu pe plan internaţional impuneau stringent un asemenea demers.

(Va urma)

Locotenent MIRCEA BARAC

Bibliografie:
General de divizie (r) Eugen Teodorescu, locotenent-colonel dr. Visarion Neagoe, "Istoria Artileriei şi Rachetelor Antiaeriene Române" vol. II.

Notă:
Fotografiile au fost asigurate de Muzeul Militar Naţional

SFÂNTUL MARE PROOROC ILIE TESVITEANUL – SĂRBĂTOAREA AVIATORILOR, BIRUINŢA CERULUI

În toiul verii fiecărui an, la data de 20 ale lunii iulie, Forțele Aeriene Române se îmbracă în haine de sărbătoare și de cinstire creștinească, bucurându-se sincer și adevărat de cei care slujesc cu credință sub Drapelul acestei arme și comemorându-i și pomenindu-i pe cei care s-au jertfit întru gloria și dăinuirea aripilor românești.

Pentru a înțelege mai bine sensul și semnificațiile acestei mărețe prăznuiri, trebuie să dăm răspuns la o întrebare ce încă nu și-a găsit pe deplin răspunsul: de ce Forțele Aeriene Române și-au ales ca patron spiritual pe Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul?

În primul rând, cred că este vorba de o dorință sinceră, firească, a militarilor, ca după atâta vreme de negură și înstrăinare de Dumnezeu, existența lor să intre în normalitate.

Normalitate dată de faptul că militarii armatei române, în general, sunt atașați de Biserica noastră cea drept credincioasă (ortodoxă) prin taina Sfântului Botez, prin legătura pe care o au prin cununie și alte taine ale Bisericii.

Acesta este miezul dorinței aviatorilor de a-l avea patron duhovnicesc pe Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul.

Că Sfântul Prooroc Ilie Tesviteanul este hărăzit de Dumnezeu să ocrotească și să stăpânească stihiile naturii, să mijlocească pentru noi când pământul suferă din cauza secetei și să ocrotească pe cei care sunt „cetățeni ai cerului” – sunt lucruri și sentimente pe care aviatorii le trăiesc la maximă intensitate în fiecare zi.

În învățătura Bisericii, Sfântul Ioan Botezătorul este căpetenia sfinților prooroci, iar Sfântul Mare Prooroc Ilie este verhovnicul acestora, adică, cel care prin viața sa și prin minunile pe care le-a săvârșit este exponentul moral al vieții creștine, fiind asemănat de multe ori cu o făclie de foc îngerească.

Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul este cel care a întors poporul iudeu de la rătăcirea închinării la idoli, tot el a legat cerul să nu mai dea apă pământului timp de trei ani și jumătate, și la finalul șederii lui pe pământ a fost ridicat la ceruri într-un car de foc.

Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul mai este numit și Înaintemergătorul celei de-a doua veniri a lui Hristos și cel care îl va înfrunta pe Antihrist la sfârșitul veacurilor acestei lumi.

Sărbătorirea Forțelor Aeriene și Aviației Române la data de 20 iulie este semnul cel mai clar că militarii armatei noastre redevin ce au fost – oameni de ispravă, cum se spune în popor, rugători credincioși, iubitori de neam și țară și în toate ajutători.

Fiind așa cum vrea Dumnezeu, la aceast ceas de bucurie duhovnicească, să ne dorim să avem cu adevărat în inimile noastre pe Sfântul Mare Prooroc Ilie Tesviteanul, ca un grabnic ajutător în viața noastră și alături de el să primim darul cel ceresc de sănătate, înțelepciune și bucurie pentru toți cei ce slujesc aripile românești împreună cu toți cei dragi ai noștri.

La mulți ani, Forțelor Aeriene și Aviației Române!

Anul Mântuirii 2005.

Preot slujitor
al Statului Major
al Forțelor Aeriene
GEORGE MANEA

Despre generalul-colonel CONSTANTIN POPESCU generaţiile tinere cunosc puţine lucruri. Am putea spune că sunt cadre din promoţiile anilor ’60, ’70 ai secolului trecut care abia dacă au aflat date referitoare la cel care a rămas în armată cu renumele de “Popescu Cumplitul”, poreclit astfel datorită exigenţei sale.

Mărturiile din această carte, apărută prin grija Societăţii Scriitorilor Militari, vin să scoată la lumină, o dată cu unele informaţii despre autor, o seamă de evenimente, fapte, întâmplări deosebit de importante, din istoria ţării şi a armatei, comentate de acest ofiţer de elită cu reflecţiile şi gândurile de atunci, dar şi cu unele consideraţii actualizate.

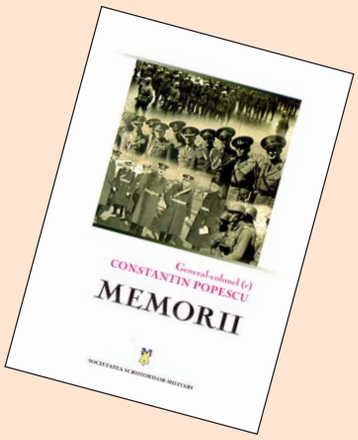

Ca unul care, aşa cum se destăinuie, a trăit din plin viaţa armatei în perioada dintre cele două războaie mondiale, dar şi un timp după cea mai mare conflagraţie a secolului XX, când a ocupat înalta funcţie de şef al Marelui Stat Major (1948–1951), generalul Popescu redă aspecte esenţiale referitoare la rolul şi funcţiile armatei, strădaniile depuse pentru organizarea, înzestrarea, dotarea şi instruirea ei, inclusiv a aviaţiei (chiar dacă referirile la această armă sunt nejustificat de sumare) pentru asigurarea capacităţii de luptă cerută de condiţiile războiului modern. Dar cele mai multe capitole ale cărţii sunt consacrate zugrăvirii luptelor duse în Războiul de reîntregire, la care autorul a luat parte în calitate de ofiţer de artilerie şi în care s-a distins prin modul în care şi-a condus subunităţile, în special la Mărăşeşti, unde s-a afirmat în mod strălucit prin curaj, pricepere şi iniţiativă.

După umilitoarea pace de la Bucureşti, din mai 1918, şi dezarmarea vremelnică a armatei române, căpitanul Popescu a plecat în Vest pentru a continua lupta împotriva inamicului german, s-a înrolat în armata franceză în funcţia de comandant de baterie de tragere şi a participat la luptele din Lorena, până la Rin.

Cartea se constituie, totodată, într-un izvor de cugetări despre viaţă, despre problemele curente ale societăţii, într-un îndreptar de învăţătură pentru toate vârstele.

Scriam într-un număr anterior despre stăruinţele **comandorului (r) Constantin Iordache** în domeniul reluării tradiţiilor aeronauticii militare. Iată că la scurtă vreme, prolificul autor a mai publicat o carte: ATERIZAREA ESTE OBLIGATORIE.

Aşa cum remarca în prefaţă generalul-maior (r) Aurel Niculescu, fost comandant al Aviaţiei Militare, tenacele cronicar împleteşte istoria cu biografia sa şi a eroilor evocărilor sale, după o studiere temeinică a documentelor de arhivă şi o transcriere fidelă, pe alocuri romanţată, a momentelor reprezentative din viaţa camarazilor, a instructorilor şi comandanţilor, face conexiuni cu aviatori de faimă din alte generaţii. Aşa se regăsesc în paginile lucrării eroi ai primului şi celui de-al doilea război mondial, personalităţi de primă mărime ale aeronauticii naţionale, în ipostaze glorioase, săvârşind fapte de un eroism înălţător, dar şi cei ce au contribuit la făurirea aviaţiei moderne reactive.

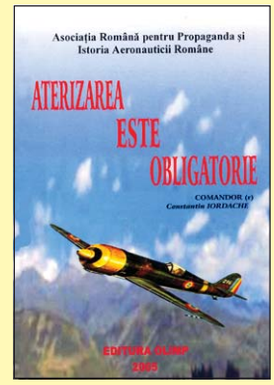

Cu o lăudabilă putere de sinteză, autorul preia din documentele vremii sau din căsuţa amintirilor evenimente ce le-au creat statut de celebritate aşilor aripilor româneşti Nicolae Capşa, Vasile Craiu, Ion Muntenescu, Gheorghe Bănciulescu, Traian Burduloiu, Alexandru Cernescu, Constantin Bâzu-Cantacuzino, Ion Milu, Ion Mucenica, precum şi unora dintre aviatorii militari din cea de-a doua jumătate a secolului XX.

Sunt surprinse episoade dramatice din confruntările cu inamicul din timpul luptelor aeriene pe care zburătorii noştri le-au dus împotriva celor mai puternice aviaţii ale lumii, din cazurile speciale ivite la bord.

Parcurgând paginile cărţii, în paralel cu suita scurtelor schiţe biografice ale personajelor, a reveniri la propria autobiografie a autorului, cititorul are imaginea drumului, adesea foarte întortocheat, parcurs de instituţiile militare de învăţământ de aviaţie, cu deosebire a şcolilor de pilotaj, dar şi a înzestrărilor cu tehnică de aviaţie.

Nu fără temei, comandorul (r) Constantin Iordache se apleacă cu durere asupra suferinţelor îndurate de unii dintre aşii aviaţiei militare după terminarea războiului, când au fost marginalizaţi, condamnaţi penal pentru că au participat la Campania din Est. “Vina” de a fi executat misiuni de cercetare, bombardament, de lovire în aer a avioanelor sovietice nu le-a fost iertată zeci de ani. Aripile multora dintre ei au fost retezate definitiv de clasa politică. Ce n-au reuşit inamicii, au înfăptuit conaţionalii lor sus-puşi de regimul comunist instalat sub forţa baionetelor sovietice.

Dacă multe dintre evenimentele ce au ţinut implicit de zbor au mai fost abordate şi de alţi scriitori şi publicişti, câteva momente ce aparţineau de siguranţa naţională au un preponderent caracter de noutate. Nici aici, cunoscătorul în domeniul muncii de contrainformaţii, la fel de documentat ca şi în cel al zborului, nu se dezminte.

O străfulgerare de destin, asta este cartea comandorului Iordache.

O carte rară – ca tematică şi scriere – intra în circuitul culturii. Cea pe care v-o semnalăm. O sinteză, scrisă cu inima şi cu sufletul, asupra vieţii şi slujirii cu neasemuită credinţă a Cuvântului Domnului, a unuia dintre cei mai străluciţi şi iubiţi conducători ai Bisericii Catolice, o proeminentă personalitate a lumii contemporane şi a istoriei de 2.000 de ani a creştinismului, care timp de 26 de ani a fost în centrul atenţiei întregului mapamond.

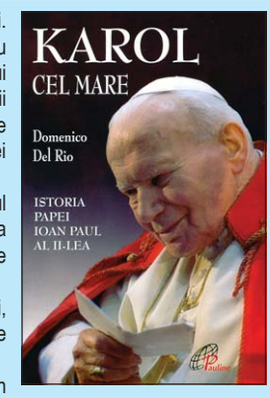

Autorul, DOMENICO DEL RIO, care l-a cunoscut foarte bine pe Sfântul Părinte şi i-a fost de multe ori în preajmă, l-a venerat pur şi simplu. De la el a învăţat “să se abandoneze în Dumnezeu”, de la el a învăţat stilul direct, de apropiere faţă de oamenii pe care papa i-a iubit cu inegalabila sa simţire.

“Firul naraţiunii – afirma arhiepiscopul mitropolit Ioan Robu – te fură şi, fără să-ţi dai seama, te găseşti în inima gândurilor şi întâmplărilor care formează, etapă cu etapă, personalitatea lui Karol Wojtyla”.

Tulburătoarea trecere a papei pe acest pământ înainte de intrarea în eternitate şi în rândul sfinţilor este urmărită încă din copilărie. Karol a rămas orfan de mamă, la vârsta de 9 ani şi, peste un deceniu, şi de tată, fiind nevoit să-şi câştige singur existenţa. A îmbrăţişat meserii grele, umilitoare pentru alţii, dar, cu aceeaşi răbdare şi pasiune, şi-a urmat harul în domeniul teatrului, al poeziei, al teologiei, unde a atins suprema demnitate.

Un om care a luptat, cu aceeaşi tărie şi neînfricare, împotriva nazismului şi a comunismului, a urii între oameni, propovăduind, în schimb, iubirea, dragostea, aşa cum a învăţat din Sfânta Scriptură, de la Sfinţii Părinţi ai Creştinismului, cu gândul mereu şi mereu la pilda Mântuitorului Iisus Hristos, la Prea Curata sa Maică, fecioara Maria.

O activitate şi o operă tumultuoase sunt fundamentul acestei cărţi de excepţie, în care, pas cu pas, sunt urmărite, în cei 26 de ani, acţiunile de excepţie, ale celui ce a căutat să “împace” religiile lumii într-un singur Dumnezeu, toţi oamenii, pentru a-i pregăti spre marea şi buna trecere în împărăţia Atotputernicului.

Pentru credincioşi, dar şi pentru cititorul de rând, foarte documentate sunt episoadele referitoare la modul în care au fost aleşi predecesori ai săi, faptele lor, întâlnirile cu capete încoronate, cu şefi de stat şi guvern, cu tineri, cu oameni simpli, de diferite condiţii, rase, orientări, vizite devenite “istorice” între care şi în ţara noastră, unde a pledat pentru unirea Bisericii.

Citind şi recitind această carte, te îmbunătăţeşti spiritual, îţi faci, nolens-volens, procese de conştiinţă, îţi pui, firesc, întrebarea: “Oare cât de aproape sunt de învăţăturile pe care le-a lăsat Sfântul Părinte, de ideile şi idealurile pentru care a luptat şi şi-a consacrat smerita şi sublima sa viaţă?”

Pagină realizată de comandor (r) PETRE BÂNĂ

ABORDAREA PROACTIVĂ A TUTUROR ACTIVITĂȚILOR

Interviu cu doamna căpitan-comandor Liliana Tănase, șeful Compartimentului relații publice din Statul Major al Forțelor Aeriene

Deşi armata se bucură, în mod tradiţional, de încrederea populaţiei, analizele de imagine din ultimii ani au relevat oarece fluctuaţii ale gradului de încredere, ceea ce poate constitui un semnal că a sosit timpul ca problema câştigării încrederii şi sprijinului populaţiei faţă de instituţia militară să nu mai cadă în sarcina tradiţiei, a cărei influenţă este în scădere, ci în aceea a specialiştilor de relaţii publice. Având în vedere reducerea continuă a efectivelor Forţelor Aeriene prin profesionalizare, cerinţele pentru o comunicare modernă cu societatea cresc şi fac necesară alocarea unor resurse umane, financiare şi materiale suficiente pentru realizarea acestui scop. Această cale a fost urmată de toate armatele moderne.

◆ Doamnă căpitan-comandor, de ce este necesară promovarea imaginii Forţelor Aeriene?

◆ Dacă o companie privată urmărește să-și creeze și să-și impună pe piață o anumită imagine, o instituție publică, așa cum sunt și Forțele Aeriene, nu poate face același lucru. Ea cheltuiește bani publici și, prin urmare, este răspunzătoare față de contribuabili cu privire la modul de utilizare a resursei financiare. În atari condiții, ceea ce trebuie construit și menținut de către structurile de relații publice se cheamă credibilitate și vizibilitate cât mai bună în spațiul public. Așadar, nu trebuie urmărită impunerea unei imagini dezirabile pentru organizație, ci câștigarea încrederii și respectului pentru categoria noastră de forțe.

Iar acest lucru trebuie realizat atât la nivelul întregii organizații, cât și la nivelul unităților din teritoriu, pentru că o unitate aparținând Forțelor Aeriene nu poate rămâne izolată de comunitatea în care își desfășoară activitatea. Aș vrea să subliniez că partea cea mai grea nu este aceea de a crea o imagine, ci de a o menține. Mai ales că, în cazul Forțelor Aeriene, imaginea nu se formează de pe o zi pe alta. Aceasta constă mai degrabă în reprezentările sau ideile pe care publicul și chiar personalul angajat și le-au format de-a lungul timpului. Nu este suficient să spui oamenilor că faci parte din NATO; trebuie să le explici și care este rolul Forțelor Aeriene în organizație, cum contribuie acestea la acțiunile Alianței etc. În acest sens este necesară o muncă de consolidare a imaginii. Aparițiile sporadice în mass-media sau un eveniment singular, oricare ar fi acesta, nu vor contribui la înrădăcinarea unor atitudini pozitive celor din jur, fie ei beneficiari, colaboratori, mass-media, și cu atât mai puțin în rândul comunității, care este un ansamblu extrem de eterogen. De aceea, este necesar ca ofițerii de relații publice să asigure un flux continuu al informațiilor din unitățile la care sunt încadrați.

◆ Cum se realizează acest lucru în categoria noastră de forţe?

◆ În primul rând, respectând principiile informării publice și promovând toate domeniile activității de relații publice, prin realizarea și menținerea unei comunicări proactive cu presa civilă, dar și cu propriii angajați. În acest sens, elaborăm știri și comunicate de presă pe care le trimitem redacțiilor mass-media fără nici o discriminare și organizăm conferințe de presă ori de câte ori acest lucru se impune. Apoi, prin clasicele materiale de promovare (pagină web, agende, calendare și pliante, reviste de prezentare în limba engleză), prin organizarea de evenimente (30 de ani de existență, 5 ani de la un moment semnificativ din istoria unității, ziua porților deschise etc.), exploatarea unor evenimente neprevăzute (transportul unor persoane din zone calamitate, a victimelor unui accident la spital), mediatizarea misiunilor NATO în care suntem implicați și a exercițiilor comune la care participăm. De asemenea, acordăm importanța cuvenită solicitărilor de interes public adresate de jurnaliști, persoane fizice și persoane juridice, răspunzându-le în termenul legal.

Internetul a devenit o parte a vieții de zi cu zi și, totodată, un instrument de relații publice, un canal de comunicare ce poate fi folosit pentru vizibilitate. Publicarea pozițiilor oficiale și a informațiilor despre organizație pe site-ul de internet al Forțelor Aeriene în timp util oferă publicului din exterior, dar și din interiorul organizației, transparență, credibilitate, eficiență.

Informarea internă reprezintă un domeniu prioritar, care urmărește comunicarea optimă și eficientă între personalul de conducere și membrii organizației, precum și realizarea feed-back-ului. Aceasta se realizează prin informări săptămânale ale personalului și întâlniri cu reprezentanții conducerii, prin editarea și tipărirea revistei Forțelor Aeriene ***„CER SENIN”*** și prin realizarea informării cu ajutorul rețelei intranet.

Nu în ultimul rând, informarea internațională vizează extinderea și consolidarea relațiilor de colaborare cu diferite publicații **(Jane's Defence, Air Force Monthly, Scramble Magazine, Karo Aviation** etc.) și asociații din domeniu. În acest sens, organizăm vizite de documentare pentru jurnaliști români și străini în unitățile Forțelor Aeriene. Anul acesta, de pildă, am organizat deja un tur de presă pentru jurnaliștii străini în luna aprilie și avem programat încă unul până la sfârșitul anului. De asemenea, există deja solicitări pentru anul 2006, an care va aduce un plus de imagine instituției noastre prin mitingul internațional ocazionat de împlinirea a 100 de ani de aviație românească. În prezent, avem relații de colaborare cu peste 50 de jurnaliști din Marea Britanie, Olanda, Germania, SUA și trebuie să spun că impactul media în zona internațională este net favorabil, iar interesul pentru Forțele Aeriene Române se află în continuă creștere.

◆ Care ar fi consecinţele nepromovării imaginii Forţelor Aeriene?

◆ În principiu, o atitudine reținută a întregii comunități sociale, începând cu oamenii de rând și terminând cu mass-media. Iar percepția pe care Forțele Aeriene o au în rândul populației cred că este esențială pentru organizația noastră. Acest argument justifică investiția organizației în timp, energie și creativitate pentru a arăta roadele muncii personalului. De ce să rămânem în anonimat, când putem să ne mândrim cu ceea ce am realizat, cu calitatea muncii pe care o facem și astfel să oferim oamenilor cu care lucrăm și pentru care lucrăm un sentiment de satisfacție că fac parte dintr-o organizație cu rezultate pe măsura muncii lor? În acest sens, este esențială, desigur, implicarea fiecărui membru al organizației în parte.

◆ Spuneţi-mi, vă rog, ce rol trebuie să joace structurile de relaţii publice în schimbarea organizaţională, ţinând cont de faptul că Forţele Aeriene au suferit, în ultimul timp, un astfel de proces?

◆ În ceea ce privește schimbarea organizațională, structurile de relații publice au datoria să le anticipeze, să le promoveze, să le explice și să le facă acceptate.

Totodată, ca structuri experte în comunicare şi relaţii interumane, acestea trebuie să contribuie la menţinerea conflictului intern la nivelul optim, necesar pentru apariţia nevoii de schimbare şi pentru funcţionarea optimă a organizaţiei. Si, foarte important, trebuie să semnaleze conducerii depăşirea acestui nivel. Dacă nivelul este prea scăzut, se instalează stagnarea, rutina, încremenirea în propriile proiecte. Dacă, dimpotrivă, nivelul este prea mare, problemele cu potenţial de criză se află deja în anticameră.

◆ Doamnă căpitan-comandor, există greşeli în activitatea de relaţii publice?

◆ Pot exista situaţii în care vor apărea greşeli ce ţin, uneori, de compartimentul Relaţii Publice, alteori de alte compartimente. Importante sunt evaluarea permanentă a activităţii şi corelarea acestor rezultate cu obiectivele propuse. Iar în momentul apariţiei greşelilor, acestea trebuie asumate responsabil şi găsite metodele de corectare şi eliminarea acestora pe viitor. Pentru că, chiar dacă faptele sunt rigide, adevărul este flexibil. Abordarea proactivă a tuturor activităţilor este cea mai bună metodă de gestionare a procesului de relaţii publice în cadrul Forţelor Aeriene.

◆ De ce anume calităţi sau deprinderi are nevoie ofiţerul de relaţii publice din Forţele Aeriene pentru a deveni un bun profesionist?

◆ În primul rând, profesionistul în relaţii publice trebuie să aibă **studii în domeniu** (pe care şi le poate face fie la o facultate de stat destinată în exclusivitate relaţiilor publice, fie la un curs de specializare). Apoi, trebuie să fie **un bun scriitor**, să aibă abilitatea de a utiliza stiluri diverse pentru materialele pe care va fi nevoie să le realizeze. De asemenea, profesionistul în relaţii publice trebuie să fie un om **creativ,** să răstoarne paradigme, moduri de a gândi. Abilităţi, talent, pasiune, experienţă, studii sunt elementele-cheie ale ofiţerului de relaţii publice. Fără ele, se obţine doar mediocritate. În limbajul relaţiilor publice, competenţa înseamnă **comunicare eficientă.** Ceea ce reprezintă, nici mai mult, nici mai puţin, decât **transfer de semnificaţii.** Dacă se reuşeşte acest lucru, înseamnă că **s-a comunicat.** Dacă nu se reuşeşte, înseamnă că doar **s-a vorbit.** Iar de vorbit, poate vorbi oricine, nu trebuie să fie, neapărat, ofiţer de relaţii publice.

◆ Forţele Aeriene reprezintă, prin natura misiunilor, o organizaţie cu risc major. Este dificil de gestionat imaginea unei astfel de instituţii?

◆ **Este simplu să faci ceva complicat, dar este foarte complicat să faci ceva simplu!** În activitatea de relaţii publice este importantă adaptarea tuturor mijloacelor de exprimare avute la dispoziţie în funcţie de publicul ţintă. Şi aceasta deoarece, într-un fel se va realiza comunicarea către tineri, pentru a-i atrage spre o carieră în Forţele Aeriene, în alt fel cu partenerii NATO şi în alt fel în cazul unei situaţii de criză. Este necesară, de asemenea, identificarea celor mai potrivite modalităţi de asociere pentru Forţele Aeriene. Astfel, sărbătorirea zilei Forţelor Aeriene are darul de a transmite publicului larg un sentiment de siguranţă, de putere, de profesionalism, în timp ce organizarea zilei „Porţilor Deschise" are un rol informativ, de transparenţă, de iniţiere a publicului în cultura organizaţională a Forţelor Aeriene. Organizarea acestor evenimente trebuie să conţină elemente ce ţin de poziţionare, de comunicare cu diverse publicuri, de gestionare a imaginii organizaţiei. De asemenea, realizarea de materiale promoţionale sau de prezentare (broşuri în limba engleză, calendare, agende, insigne, pliante), editarea revistei ***„CER SENIN"*** sunt metode de aducere la cunoştinţa publicului a valorilor Forţelor Aeriene. Pentru că prin asocierea cu anumite valori se poate promova identitatea unei organizaţii. Şi este important ca publicul larg să perceapă Forţele Aeriene ca pe o entitate cu un scop bine definit în interesul societăţii.

◆ Prin specificul misiunilor sale, Forţele Aeriene sunt confruntate, invariabil, cu diferite situaţii de criză. Cum sunt gestionate aceste situaţii?

◆ Spre deosebire de situaţiile obişnuite, care nu creează perturbări în aplicarea principiilor şi regulilor activităţilor de relaţii publice, situaţiile de criză reprezintă, indubitabil, adevărate examene practice pentru specialiştii în relaţii publice. De aceea, un eveniment neprevăzut (incident, catastrofă aeriană etc.), care ar putea suscita interes pentru mass-media, pentru opinia publică, impune condiţii de comunicare mult diferite de cele cunoscute în experienţa anterioară crizei. În acest sens, s-a conturat concluzia că nu există o procedură standard, o soluţie unică în managementul unei crize. Totuşi, ofiţerul de relaţii publice are de rezolvat această problemă cu foarte multe necunoscute, cu restricţii în comunicare, cu dificultăţi în informare. Se află în faţa unui examen de temperament şi aptitudini personale, dar este vorba şi de cunoştinţele şi deprinderile sale din domeniul relaţiilor publice, ale comunicării. Şi, de fiecare dată, este nevoie de multă răbdare şi diplomaţie. Pentru a evita situaţiile în care cuvintele să poată fi răstălmăcite sau neînţelese. Cum, de asemenea, **trebuie avut în vedere faptul că şi dacă explici ceva atât de clar încât oricine poate pricepe, se va găsi cineva care să te înţeleagă greşit.**

◆ Întotdeauna este loc şi de mai bine. Cum poate fi îmbunătăţită activitatea de relaţii publice în Forţele Aeriene?

◆ În ceea ce priveşte adaptarea deplină a sistemului de relaţii publice din Forţele Aeriene la cerinţele Alianţei, cu respectarea prevederilor legislaţiei naţionale, consider că se impun câteva măsuri, cum ar fi: ■ asigurarea tehnico-materială a structurilor de relaţii publice prevăzute în RP-1 ("Instrucţiuni privind activitatea de relaţii publice în armată") şi subordonarea acestora nemijlocit comandanţilor/şefilor; ■ includerea segmentului de relaţii publice în procesul planificării operaţiilor; ■ reglementarea traseului în carieră a ofiţerilor care îndeplinesc funcţii de relaţii publice; ■ având în vedere importanţa activităţii şi gradul înalt de specializare solicitat, se impune alinierea sistemului de selecţie a personalului de relaţii publice care urmează să fie numit în astfel de funcţii sau desfăşurat în teatrele de operaţii şi misiuni internaţionale cu cel practicat în ţările membre NATO. Direcţia Relaţii Publice are atribuţiuni clare în ceea ce priveşte testarea profesională şi avizarea pe funcţii a personalului de relaţii publice; ■ la toate aplicaţiile şi exerciţiile să se "joace" şi componenta de informare şi relaţii publice, utilizând ofiţerii de relaţii publice din statul de organizare al eşalonului respectiv, iar la aplicaţiile şi exerciţiile mai importante să se organizeze centre de presă; ■ pregătirea de specialitate a ofiţerilor de relaţii publice în domeniu; ■ păstrarea unei legături permanente între ofiţerul de relaţii publice şi şeful structurii din care face parte, ca element esenţial în procesul comunicării între instituţia militară pe care o reprezintă şi societatea civilă în sprijinul căreia acţionează.

◆ Vă mulţumesc frumos!

Interviu realizat de locotenent MIRCEA BARAC

AI 5 MINUTE ?!

Fiecare dintre noi dispune de aceeaºi cantitate de timp. Cu toate acestea, cei mai mulþi oameni se plâng cã nu au destul timp. Cum de reuºesc unii sã fie mai eficenþi decât alþii în gestionarea propriului timp?!

Un bun manager îºi foloseºte timpul pe care îl are la dispoziþie în cel mai avantajos mod, pentru cã ºtie permanent care îi sunt priorităþile pentru ziua, săptămâna ºi luna în curs. Paradoxal, pentru a economisi timp, trebuie să începi prin a consuma puþin din aeastă preþioasă resursă, în scopul:

- Alocării timpului fiecărei zile, astfel încât acesta să fie folosit cât mai bine;
- Identificării sarcinilor care îþi irosesc timpul, pentru a renunþa la ele în cel mai scurt timp;
- Utilizării timpului petrecut în tren, avion sau autobuz pentru a face ceva util;
- Programării timpului necesar reflecþiei, în scopul luării unor decizii importante.

Secretul gestionării propriului timp þine în bună măsură de capacitatea fiecăruia dintre noi de a fi organizat. Analiza modului în care putem să ne folosim mai eficient timpul trebuie să înceapă prin a reflecta asupra situaþiilor care ne irosesc în prezent această resursă. De obicei, managerii nu au timp suficient pentru a se ocupa de lucrurile cu adevărat importante, pentru cã:

- Fac lucruri care nu ar trebui făcute deloc;
- Îndeplinesc sarcini care ar putea fi rezolvate de altcineva;
- Se grăbesc să treacă la acþiune, înainte de a stabili exact ce trebuie să facă.

Deseori pare mai eficient să îndeplineºti tu însuþi o sarcină, decît să consumi timp delegând pe cineva pentru a o rezolva. Mai mult, chiar ºi atunci când ai delegat o sarcină, îþi poate fi greu să reziºti tentaþiei de a interveni la cel mai vag semn de dificultate. Atenþie, însă: mulþi oameni nu vor agrea ajutorul tău, gîndindu-se cã-þi bagi nasul în treburile lor, în timp ce alþii vor renunþa chiar să mai încerce să rezolve problemele singuri.

Ca ºi în cazul celorlalte resurse gestionate în munca de conducere, managementul timpului se poate îmbunătăþi prin analizã ºi planificare. Dincolo de orice frustrări legate de lipsa timpului, se conturează adevărata problemă: stabilirea priorităþilor. O metodă foarte eficientă de a-þi stabili propriile priorităþi este următoarea:

1.Notează pe o listă toate activităþile pe care le presupune munca ta;

2.Încadrează fiecare activitate la una dintre următoarele priorităþi:

- Prioritatea A – activităþi obligatorii;
- Prioritatea B – activităþi utile;
- Prioritatea C – activităþi opþionale.

Fiind o metodă foarte eficientă de organizare a viitorului, planificarea trebuie să fie răspunsul la presiunea pe care o exercită asupra noastră lipsa timpului. Există două modalităþi prin care planificarea contribuie la ordonarea vieþii noastre: ne spune cum ajungem din locul în care ne aflăm în locul în care vrem să ajungem ºi ne ajută să identificăm resursele de care avem nevoie pentru a ne atinge obiectivele.

Răspunsurile la toate întrebările legate de crizele de timp se află în aplicarea principiilor care definesc managementul timpului. Este esenþial ca fiecare dintre noi să înveþe să-ºi organizeze cât mai bine timpul, iar acest deziderat nu se poate atinge decât prin practicarea autodisciplinei.

Oricine a pornit pe calea descoperirii de sine ştie că s-a angajat pe un drum foarte lung, care nu se sfârşeşte, probabil, niciodată. E foarte greu să-i conduceţi pe alţii dacă nu aveţi măcar un nivel rezonabil de înţelegere a propriei personalităţi.

www.psihoteste.ro

Secþiunea ATITUDINE:
"Cum îþi foloseºti timpul?"
Secþiunea PERSONALITATE:
"Cât eºti de ordonat(ă)?"
"Eºti o persoană metodică?"

Domenii în care merită să investiþi timp:

◆**Planificarea carierei.** Stabiliþi traseul pe care-l veþi urma!

◆**Informarea.** Fiþi la curent cu noutăþile din domeniul dumneavoastră de activitate!

◆**Comunicarea.** Întreþineþi vechile relaþii ºi stabiliþi altele noi!

◆**Relaxarea.** Refaceþi-vă forþele! Oboseala scade randamentul.

◆**Gândirea.** Fiþi intnventivi ºi creativi!

Încerc să profit la maximum de ºedinþele la care particip?

Prezentul este singurul timp în care puteþi înfăptui ceva.

Paul Birch

Fac distincþie între lucrurile urgente ºi cele importante?

Preþuieºte timpul celorlalþi!

◆ Asigură-te că transmiþi mai departe informaþiile relevante în momentul în care le primeºti.

◆Atunci când ai o idee sclipitoare care te face să te răzgândeºti, aminteºte-þi să spui asta ºi celorlalþi.

◆Stabileºte termenele-limită împreună cu toþi cei implicaþi în atingerea obiectivelor.

◆Dacă ceri cuiva să lucreze târziu, asigură-te că sarcina respectivă este urgentă ºi nu poate fi amânată până a doua zi.

Descompun fiecare sarcină complexă în mai multe sarcini simple?

Un om cu un singur ceas ºtie cât e ora.

Un om cu două ceasuri nu e niciodată sigur.

Murphy

Am identificat câteva metode eficiente de economisire a timpului?

AGENDÃ = cel mai simplu instrument al organizării personale.

PRIORITĂŢI = activităţi pe care trebuie să le îndeplineºti înaintea altora.

URGENŢĂ = activitate pe care trebuie să o îndeplineºti în cel mai scurt timp.

TERMEN–LIMITĂ = moment de timp prestabilit până la care o sarcină trebuie îndeplinită.

Fii organizat!

◆**Foloseºte o agendă în care să notezi totul,** de la însemnări simple, până la hotărâri importante care se iau în ºedinţe. Poartă această agendă cu tine tot timpul.
◆**Păstrează hartie ºi creion lângă telefon.**
◆**Alcătuieºte un index alfabetic al numelor importante,** cu adrese ºi numere de telefon, pe care să-l poţi accesa rapid.
◆**Notează scrisorile ºi convorbirile importante,** pentru a monitoriza sarcinile transmise pe această cale.

Îmi planific în cadrul programului zilnic perioade de relaxare?

Timp de o săptămână, întocmeºte câte o listă a sarcinilor pe care trebuie să le rezolvi zilnic.
Dacă lista conţine mai mult de ºase elemente, este puţin probabil să reuºeºti să le rezolvi pe toate.
Dacă amâni o sarcină mai mult de trei zile, probabil că nici măcar nu merită să-ţi pierzi timpul cu ea.

Dacă vrei ca un lucru să fie făcut, dă-l unei persoane ocupate!

Churchill

Calendarul tău trebuie să ºtie totul.

Tom Peters

Rezolvarea sarcinilor în timp util presupune:

◆**Să gândeºti în perspectivă!** Ai tot ce-ţi trebuie pentru ca activităţile să se succeadă eficient?
◆**Să comunici!** Spune oamenilor la ce standarde să realizeze lucrările!
◆**Să-ţi asiguri sprijinul!** Solicită ajutorul persoanelor care pot contibui la realizarea sarcinii.

ªtiu care îmi sunt priorităţile?

CONCURS

În urmă cu trei luni, Sheila R. abia aºtepta să fie promovată într-un post de manager. În cei patru ani de când lucra în departament, căpătase încredere în propria capacitate ºi în posibilităţile echipei din care făcea parte.

Astăzi, Sheila nu mai este atât de sigură că funcţia de conducere în care a fost numită de curând este potrivită pentru ea. Ziua ei de lucru pare să nu se mai termine. În timpul programului, primeºte noi misiuni, stabileºte sarcini ºi analizează rezultate. În plus, trebuie să facă faţă unui ºuvoi neîntrerupt de vizitatori, iar telefonul nu mai tace. Seara, când ar trebui să se relaxeze, se îngrijeºte de tot felul de probleme administrative – răspunde la scrisori, întocmeºte bugete, completează fiºe de evaluare a performanţei angajaţilor. Lucrează 60 de ore pe săptămână.

ªtiind că subordonaţii Sheilei sunt capabili ºi experimentaţi, aţi putea să o ajutaţi să-ºi gestioneze mai eficient propriul timp?

Ce sarcini ar trebui să delege subordonaţilor?

PREMII, FAIMĂ, RECUNOAŞTERE!

Aşteptăm răspunsurile dumneavoastră pe adresa redacţiei, telefonic sau prin e-mail. Datele de contact le găsiţi în caseta redacţională, la pagina 51 a fiecărei ediţii a revistei ***"CER SENIN"***.

Sunteţi talentat
şi nu luaţi nici măcar salariu de merit?
Dovediţi-o!
Intraţi în TOP 10 MANAGEMENT!

Locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU

În Ungaria,

CONCURS INTERNAȚIONAL DE PATRULE

Reprezentanții Statului Major al Forțelor Aeriene au câștigat, pentru a doua oară consecutiv, locul I și "CUPA" transmisibilă

În perioada 23–26 iunie 2005, s-a desfășurat, în Ungaria, cea de-a doua ediție a Concursului internațional de patrule, organizat de Forțele Aeriene Ungare. La startul competiției s-au aliniat 18 echipe masculine și 7 echipe feminine din sistemul național de apărare al Ungariei, precum și două echipe masculine din țara noastră, reprezentând Forțele Aeriene Române.

Cele două patrule românești au avut trecerea în barem a pistei cu obstacole; aruncarea grenadelor de mână defensive; aruncarea cuțitului la țintă; tir cu armă de calibru redus și cu arcul; trecerea peste podul „Vietnam"; canotaj; orientarea în teren și deplasarea după aerofotogramă.

Obișnuiți cu efortul de durată și rigorile concursurilor internaționale, sportivii noștri s-au acomodat relativ repede cu traseul și au intrat imediat în ritmul lor specific. Disciplinați, dârji, solidari în momentele grele, animați de dorința de a învinge, aceștia s-au întrecut pe ei înșiși reușind, în final, după 5 ore și 42 de minute, să câștige concursul și să-și adjudece, astfel, trofeul pus în joc – „CUPA" transmisibilă a Forțelor Aeriene Ungare. Este vorba de prima noastră echipă reprezentativă, antrenată și condusă pe traseu de neobositul, iscusitul și inimosul **căpitan-comandor Emil Hecico.** O prestație remarcabilă a avut și cealaltă patrulă românească, ocupantă a unui onorant loc IV.

„A fost o întrecere spectaculoasă, în care au învins cei mai buni, iar aceștia au fost românii din Forțele Aeriene – ne-a declarat, cu obiectivitatea-i cunoscută, căpitan-comandorul Emil Hecico. Ne-au ajutat să câștigăm antrenamentele multiple, atitudinea noastră de învingători, dorința de a dedica acest succes sărbătorii de la 20 iulie – Ziua Forțelor Aeriene și Aviației Române. Mă bucur mult că am reușit. Din păcate, este ultima mea participare sub culorile categoriei noastre de forțe. Am ales să trec în rezervă, însă, cu inima, voi rămâne pentru totdeauna al aviației, al Forțelor Aeriene".

Îi felicităm pe învingători, îi aplaudăm pe participanți și îi mulțumim „rezervistului" Emil Hecico pentru tot ce a făcut în folosul Forțelor Aeriene Române!

următoarea alcătuire: prima – **căpitan-comandor Emil Hecico, m.a.c. Marius Costiuc, m.a.c. Ciprian Popa;** a doua – **locotenent Vică Ilea, locotenent Vasile Onesimiuc, maistru militar Ion Pupăză.** De remarcat faptul că prima noastră patrulă participase și la întâia ediție a concursului și, nota bene, câștigase detașat locul I și „CUPA" transmisibilă oferită de organizatori.

Ca și anul trecut, concursul a fost deosebit de dificil, desfășurându-se pe un traseu de 30 de kilometri, într-o zonă muntoasă, presărată cu foarte multe obstacole naturale. Concurenții au avut de trecut nu mai puțin de 30 de probe aplicativ-militare, printre care: traversarea cu funicularul a unor văi adânci; cățărarea pe piscuri pietroase; coborârea în rapel; traversarea pe frânghie a unor depresiuni;

Colonel (r) NICOLAE RADU

VIAŢA CA PERFORMANŢĂ

MiG-23, MiG-29, MiG-21 LanceR... Aeronavele unei vieţi de om pe aerodromul de la marginea mării. Ceasornice neconvenţionale ale unei deveniri profesionale lângă măruntaiele de oţel ce configurează îndrăzneala omului de a zbura, aspiraţia limpede către înalt.

Maistrul militar principal AUREL POTCOVUŢĂ – tehnic de patrulă în una din escadrilele de aviaţie-vânătoare ale Bazei Aeriene de la Feteşti – este un performer: în profesie, în familie şi în lume.

L-am aflat lângă avioane. Am parcurs cot la cot ceremonialul luării în primire a aeronavei. După aterizare, i-am strâns mâna aspră în mâna mea uşor transpirată şi apoi am semnat sub sintagma „Bun de zbor" din livretul avionului. Mi-a răspuns cu un soi de mulţumire. I se citea în ochi. O simţeam.

L-am descoperit în sala de sport a Bazei Aeriene din câmpie, la vremea după-amiezii, în mijlocul unui grup de copii ai cadrelor militare din garnizoană, dornici să afle tainicele cărări ale artelor marţiale şi hotărâţi să-şi găsească drumul spre modelarea de sine, într-un sport cu valenţe moral-formative deosebite. Calm dar hotărât, aprig dar înţelegător, cu deosebire disciplinat, cel mai adesea echilibrat. Părea un om care îşi ştie foarte bine resursele, care îşi cunoaşte cu desăvârşire mintea şi corpul, iar meşteşugul lui se acordă perfect cu atitudinea.

L-am ascultat la celula de alarmă, între două zboruri.

Din 1979, face avioanele bune de zbor. Tot de atunci leagă destinele unei familii de oameni aşezaţi. Astăzi, fiica sa, care împlineşte 25 de ani, după ce a fost campioană naţională de juniori, este deţinătoarea centurii negre 2 D şi antrenoare de lupte marţiale. Lângă tatăl său. În clubul făurit de ei, unde 30 de copii cu vârste diferite uită plaja Constanţei şi se antrenează visând laurii de campion.

– De ce artele marţiale?

– Pentru că acest sport se face cu mintea. Modelează spiritul şi desăvârşeşte personalitatea. Are la bază munca individuală şi capătă rezonanţă în împliniri colective. Dă încredere. Ca în aviaţie: eu fac avionul bun de zbor, iar pilotul face munca mea vizibilă. O scoate în lume.

– Care este câştigul, unde zace secretul?

– Dobândeşti tărie de caracter. Forţă şi voinţă umană. Minte organizată. Energie. Iar secretul îl descoperi în continuitate şi perseverenţă.

– Răsplata?!

– Viaţa între oameni. Credinţa sinceră că „puiul de om", care la cinci ani vine într-o sală de sport, într-o bună zi va fi campion, într-o altă zi antrenor şi tată de copii, urnind lumea spre mai departe... Ori, poate, salutul respectuos pe stradă al oamenilor mari de astăzi, care au trecut cândva prin sala de sport.

Căpitan-comandor
DUMITRU BERBUNSCHI

"MAREA PROVOCARE"

Eveniment important la Şcoala de Aplicaţie pentru Forţele Aeriene "Aurel Vlaicu", de la Boboc: în perioada 17 iunie – 26 august 2005, studenţii din anii II şi III ai Academiei Forţelor Aeriene, de la Braşov, se află în stagiu de zbor pe aerodromul local. Au venit, băieţi şi fete, însetaţi de înalt, dornici de a-şi proba calităţile de viitori zburători, fie ei şi „doar" naviganţi. Sunt tineri, ambiţioşi, atenţi la tot ce li se explică de către „veteranii" misiunilor aeriene. Iar pentru început, au trebuit să treacă un prim şi dificil examen, o „mare provocare", cum au numit-o „bobocii" de la Boboc: saltul cu paraşuta!

E drept, au mai sărit o dată, cu un an în urmă, au mai trăit emoţia saltului cu paraşuta. Dar acum era cu totul altceva, cu totul altfel. Trebuiau să demonstreze instructorului lor, **locotenent-comandorul Mircea Elenin,** lor înşişi, că s-au maturizat, că sunt apţi pentru îndeplinirea unor misiuni oricât de dificile. Şi au făcut-o cu prisosinţă. De la 1.000 de metri înălţime, s-au avântat către pământ, strunindu-şi perfect paraşutele, potolindu-şi bătăile inimilor, aşteptând cu încredere atingerea alinătoare a

solului. Şi au sorbit, fericiţi, din cupa reuşitei, devenind, dintr-o dată, parcă, mai siguri pe ei, mai optimişti, mai... volubili. Şi iată ce mi-au declarat imediat după izbândă.

Student caporal Lucian Rafailă: „N-am cuvinte să descriu ce mi s-a întâmplat acolo, sus, apoi în timpul saltului. Parcă eram **altcineva,** o dublură a celui ce sunt în mod obişnuit... Totul a fost OK! Am respectat întru totul instrucţiunile, paraşuta mi s-a deschis la timp, am atins pământul exact după regulile învăţate. Mă simt mai stăpân pe mine, mai puternic, mai motivat. Şi sunt tare bucuros că mi-am reîntâlnit pe... pământ toţi colegii de an".

Student caporal Simona-Anca Maierean: „La primul salt mi-a fost un pic teamă, însă acum totul a fost perfect. Mi-am învins emoţiile, mi-am stăpânit nervii. Totuşi, e mai bine să zbori decât să sări cu paraşuta... Am satisfacţia depăşirii propriei condiţii şi mă simt fericită. Îi mulţumesc din inimă instructorului nostru, le mulţumesc colegilor şi colegelor care mi-au ţinut pumnii!"

Student caporal Radu-Mihai Şerban: „Am trăit, pentru a doua oară, ceea ce eu numesc **nebunia clipei.** Adică saltul cu paraşuta, zborul fantastic spre pământ, minunea atingerii line a solului. Mă simt alt om, şi aproape că a început să-mi placă paraşutismul. Sper ca şi celelalte activităţi pe care le avem de executat pe timpul stagiului la Boboc să-mi iasă la fel de bine. Acum sunt relaxat, încrezător, mulţumit de mine...".

Bilanţul stagiarilor a fost unul foarte bun: nu s-a întâmplat nici un incident, toţi studenţii au obţinut calificativul maxim la saltul cu paraşuta. Succes mai departe, viitorilor şoimi!

Locotenent-comandor
DAN HAGEANU

EXERCIȚIUL REAL "FREE EAGLE – 2005"

Pentru Baza Aeriană Feteşti, finalul lunii iunie a însemnat organizarea şi conducerea exerciţiului cu trupe şi trageri de luptă **„Free Eagle – 2005",** implicând participarea tuturor subunităţilor. Desfăşurat pe parcursul unei săptămâni, exerciţiul a însemnat o noutate, având pentru prima dată ca suport logistic muniţia „inteligentă".

"Avionul este arma mea!"

Despre scopul urmărit pe timpul exerciţiului ne-a vorbit **căpitan-comandorul Răzvan Moiceanu,** instructor-şef coordonare zbor în Baza Aeriană Feteşti: *„Exerciţiul – vizând acţiunile escadrilelor de aviaţie pentru participarea, sub conducerea unei componente aeriene a unui comandament NATO, la impunerea respectării regimului de zbor şi interdicţie în spaţiul aerian aflat într-o zonă de conflict, în afara teritoriului naţional, pe timpul operaţiei întrunite de blocare a adversarului – şi-a propus antrenarea întregului personal pentru atingerea standardelor necesare unei acţiuni coerente privind: ◆ înţelegerea scenariului tactic (real – fictiv); ◆ întocmirea documentelor de conducere şi informare; ◆ executarea misiunilor pe baza ATO; ◆ executarea tragerilor şi a bombardamentului real cu muniţie inteligentă şi convenţională".*

Escadrilele de aviaţie, aflate în locaţiile de dislocare la pace – Feteşti, respectiv Mihail Kogălniceanu – au desfăşurat acţiunile militare într-o zonă de luptă fictivă – partea de est a României, incluzând poligoanele Capu Midia şi Babadag –, executând o gamă variată de misiuni, începând cu RECCE, CAS, (cu FAC în teren insuficient cunoscut), ESCORT, SWEEP, AIRLIFT şi încheind cu trageri reale aer-aer (MAGIC 2) şi bombardament real (OPHER, LGB, bombe clasice de 250 şi 100 de kilograme).

Ultima verificare sau... "avionul este bun de zbor"

Ochiul magic LDP "arată" ţinta şi păstrează imaginea

Dacă bombardamentul clasic nu a reprezentat o noutate pentru piloţii escadrilelor de la Feteşti, folosirea muniţiei ghidate prin fascicul laser şi, deopotrivă, cea autoghidată prin captarea radiaţiei termice a ţintei au însemnat elemente noi şi provocatoare. Astfel, pentru bombardamentul laser cu LGB, după amenajarea ţintelor în poligonul Babadag, în scopul iluminării lor a decolat, cu containerul LDP acroşat, **locotenent-comandorul Mihail Zamfirescu. Locotenentul Gabriel Gheorghe** avea să „distrugă" obiectivul. Bombele OPHER le-a dus la ţintă **locotenentul Bogdan Boţescu.**

Nici poligonul Capu Midia nu a rămas „nevizitat", în spaţiul său aerian, restricţionat pe timpul lansărilor. Au evoluat **căpitanii Robert Zomoniţă** şi **Daniel Moise,** primul lansând bomba luminoasă tip TPDM, iar al doilea „distrugând-o" cu o rachetă aer-aer de tip MAGIC 2.

Exerciţiul s-a dovedit un antrenament real reuşit, completând gama misiunilor cu impunerea respectării regimului de zbor în spaţiul aerian restricţionat (fictiv), prin decolarea a două celule de avioane de vânătoare la apariţia ţintei pe ecranele radar din COBA şi însoţirea aeronavei „infractoare" până la ieşirea din zonă, combinate cu executarea misiunilor CAS în zone necunoscute personalului navigant.

La final, căpitan-comandorul Răzvan Moiceanu a concluzionat: *„A fost, înainte de toate, o etapă utilă şi instructivă a integrării armamentului inteligent la bordul aeronavelor româneşti. Participarea la acest exerciţiu ne-a ajutat să înţelegem, printre altele, necesitatea optimizării relaţiilor de conducere şi informare orizontale şi verticale în scopul îndeplinirii cu succes a misiunilor de acest gen."*

Căpitan-comandor
DUMITRU BERBUNSCHI

CER SENIN

PER ASPERA
AD ASTRA

PUBLICAŢIE EDITATĂ
DE STATUL MAJOR
AL FORŢELOR AERIENE ROMÂNE

**CONSILIUL EDITORIAL
AL REVISTEI
"CER SENIN"**

Preşedinte

general-maior dr. MIHAIL ORZEAŢĂ
e-mail: morzeata @ roaf.ro

Membri

general-maior dr. CONSTANTIN ZAHARIA
general de flotilă aeriană FĂNICĂ CÂRNU
general de brigadă MARINEL NICOLAE
general de flotilă aeriană LIVIU BURHALĂ
general de brigadă NICULAE TABARCIA
general de flotilă aeriană ION ŞTEFAN
general de flotilă aeriană VICTOR STRÂMBEANU
comandor VIRGIL RISTEA
comandor LAURENŢIU SIMIONESCU
comandor (r) DUMITRU AMARIEI

Coperta 1
Ansamblul monumental consacrat aviatorilor, ridicat în localitatea Feteşti

Coperta 4
Monumentul Eroilor Aerului (fragment)

Redacţia "CER SENIN"

Şoseaua Bucureşti-Ploieşti, km. 10,5
sector 1, Bucureşti
Telefon/Fax: **021/231.53.82**
E-m@il: **cersenin@roaf.ro**
ISSN 1582-6317. B 222.05; C 1011.00

Ne puteţi vizita şi la www.roaf.ro/ro/cersenin

REDACTOR-ŞEF:
căpitan-comandor DUMITRU BERBUNSCHI;
e-mail: dberbunschi@yahoo.com

SECRETAR GENERAL DE REDACŢIE:
locotenent CIPRIAN PĂTRAŞCU;
e-mail: cipbrasoveanu@yahoo.com

REDACTOR DE RUBRICĂ:
locotenent MIRCEA BARAC;
e-mail: mircea_barac@yahoo.com

REDACTORI PRINCIPALI:
PETRE BÂNĂ,
e-mail: petre_bana@yahoo.com
NICOLAE RADU;
e-mail: niky_radu@yahoo.com

PROCESARE TEXTE:
LEANA TUDORAN;
e-mail: leni_tudoran@yahoo.com

CORECTURĂ:
ANDREIA LUNGU;
e-mail: andreia_lungu@yahoo.com

TEHNOREDACTARE:
LUCIAN TEODORESCU;
e-mail: teodorescu_lucian@yahoo.com

FOTOREPORTER:
ADRIAN SULŢĂNOIU;
e-mail: adiuss2000@yahoo.com

ADMINISTRATOR:
plutonier-major SORIN SĂFTOIU
e-mail: sorin_saftoiu@yahoo.com

**Tipărit la
Centrul Tehnic-Editorial al Armatei
sub comanda nr.4558/2005**